

HET KROMME IN HET LEVENSLLOT

3 PREKEN

Door

THOMAS BOSTON

Thomas Boston Sr. geboren Duns, 17 maart 1676;
bevestigd als predikant 21 september 1699 te Simprin; 1 mei 1707 te Ettrick;
overleden aldaar 20 mei 1732.

Uit het Engels vertaald
door

DS. IJ. DOORVELD
Hoewelaken, Juni 1922.

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2002

INHOUD

De soevereiniteit en de wijsheid Gods in de beproevingen van de mensen ontvouwd.

1^e PREEK

"Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken, wat Hij krom gemaakt heeft?" Prediker 7:13.

2^e PREEK

Het is beter nederig, van geest te zijn met de zachtmoedigen, (Engelse vert.: met de nederigen) dan roof te delen met de hovaardigen. Spreuken 16:19.

3^e PREEK

Vernedert u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.
1 Petrus 5:6

Na het overlijden van Thomas Boston vond men deze preken bij zijn papieren.

De soevereiniteit en de wijsheid Gods in de beproevingen van de mensen ontvouwd.

1^e PREEK

"Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken, wat Hij krom gemaakt heeft?" Prediker 7:13.

Zal een christen zich onder beproevende levensomstandigheden wel gedragen, dan is een rechte beschouwing daarvan dringend noodzakelijk; en die beschouwing wordt alleen door het geloof, niet door het verstand, gekregen. Het is toch het licht van het Woord alleen, dat ons daarvan een juiste voorstelling geeft, daarin het werk van God ontdekt wordt en bijgevolg de bedoelingen, die het Goddelijk merk van volkomen zuiverheid dragen. Als deze beproevende omstandigheden door het oog des geloofs worden waargenomen en behoorlijk overwogen, hebben wij daarvan een rechte beschouwing, die ons geschikt maakt om de oproerige neigingen van onze eigenlievende natuur onder treurige lotgevallen te bedwingen.

Uit dit gezichtspunt ontwikkelt Salomo in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk verscheidene paradoxen (schijnbare tegenstrijdigheden), die verrassende stellingen bevatten, welke een gunstig licht werpen op zekere dingen, die voor het natuurlijk oog een somber en lelijk aanzien hebben en daarom gewoonlijk voor smartelijk en ijselijk worden gehouden. Hij verklaart, *dat de dag van iemands dood beter is dan de dag van zijn geboorte*; de dag des doods namelijk van iemand, die door geloof de vriend van God is geworden, een leven tot eer van God en tot dienst van zijn tijdgenoten heeft geleid, en daardoor zich de goede en geurige naam heeft gemaakt, die beter is dan kostbare olie, (vers 1). Op dezelfde wijze verklaart hij, *dat het klaaghuis boven het huis des maaltijds is te verkiezen, het treuren boven het lachen, en het bestraffen des wijzen boven het gezang der dwazen*; en wel om deze reden, dat, al is het laatste aangener, het eerste nuttiger is (vers 2-6).

Waar hij voorts met zorg gadeslaat, hoe de mens is, niet slechts tengevolge van de dreigende bliken en de slechte behandeling der wereld (daar de onderdrukking wel een wijze dol zou maken) in gevaar is, maar ook wegens haar glimlachen en liefkozingen, daar een geschenk het hart verderft; zo verklaart hij, omdat er gevaar is, welke weg men ook gaat, *dat het einde van elk werelds ding beter is dan zijn begin* (vers 7 en 8).

Uit het geheel maakt hij terecht de gevolgtrekking, *dat het beter is onder beproevende beschikkingen nederig en geduldig te zijn dan trots en ongeduldig*, omdat in het eerste geval wij ons wijselijk onderwerpen aan hetgeen inderdaad het beste is; in het laatste geval wij daar tegen strijden (vers 8).

Hij ontraadt vervolgens toornig te zijn over ons lot wegens de tegenspoed, die daarin gevonden wordt (vers 9), waarschuwt tegen het maken van hatelijke vergelijkingen tussen vroegere en tegenwoordige tijden, in dit opzicht ongepaste bedenkingen te maken tegen de Voorzienigheid Gods (vers 10).

Voorts schrijft hij tegen die ontevredene en gemelijke gesteldheid een algemeen geneesmiddel voor, nl. *heilige wijsheid*, zulk een, die ons bekwaam maakt om uit alles voordeel te trekken, ja zelfs leven geeft in omstandigheden, die een dodende invloed hebben (vers 11 en 12), en vervolgens een bijzonder geneesmiddel, dat bestaat in een gepaste gebruikmaking van die wijsheid, door het geval op de rechte wijze te beschouwen: ***"Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken, wat Hij krom gemaakt heeft?"*** In welke woorden wordt voorgesteld:

Het nut van behoorlijke overweging.

1. Het geneesmiddel.
 2. De gepastheid daarvan.
1. Het geneesmiddel zelf is *een verstandig opmerken over de hand Gods in al hetgeen wij voor ons moeilijk vinden om te dragen*. "Aanmerk het werk" (of zie het doen) van God, namelijk in de kromme, harde en onaangename delen van uw lot, de kruisen die u daarin vindt. U ziet het kruis zelf zeer goed; ja u keert het om en om in uw geest, en beziet het gemakkelijk van alle kanten; bovendien ziet u op deze en de andere tweede oorzaak daarvan, en windt u op en zift knorrig. Wilt u echter tot bedaren komen en gerustgesteld in die zaak, hef uw ogen op naar de hemel, merk op het doen van God daarin, de werking van Zijn hand. Zie daarop; en merk het goed op; vestig uw blik op de eerste oorzaak van het kromme in uw lot, zie hoe dit is het werk van God; het is Zijn doen.
 2. Dit beschouwen van de kromming in ons lot is zeer gepast, om onbetamelijke opwellingen des harten te stillen, en ons daaronder tot kalmte te brengen. "Want, wie kan recht maken, wat Hij krom gemaakt heeft?" Wat de kromming in uw lot aangaat, God heeft die gemaakt, en zij moet blijven, daar Hij het zo wil hebben. Al zou u uw uiterste kracht inspannen, om die effen te maken, of haar recht te maken, uw poging zou vruchteloos zijn; slechts Hij, die haar heeft gemaakt, kan haar in orde brengen of recht maken. Deze overweging, deze blik op de zaak is een geschikt middel, om de mensen tot zwijgen te brengen en gerust te stellen en tevens om hen in de kromming van hun lot tot een plichtmatige onderworpenheid aan hun Maker en Bestuurder te brengen.

Gaan wij thans over tot het doel van onze tekst in deze drie voorstellen.

1. Welk een kromming er ook in iemands lot is, deze is Gods maaksel.
2. Hetgeen God geschikt oordeelt ter benadeling van ons levenslot, zal niemand bekwaam zijn te verbeteren.
3. Het erkennen van de kromming in ons lot als het werk van God of als Zijn maaksel, is een geschikt middel, om er ons toe te brengen ons daaronder christelijk te gedragen.

1. Welk een kromming er ook in iemands lot is, deze is Gods maaksel.

Hier moeten twee dingen overwogen worden, nl.

- a. de kromming zelf, en
- b. het maken van deze kromming door God.

Wat de kromming zelf betreft, *de kromming in ons levenslot*, om dit beter te kunnen begrijpen, mag het volgende tot toelichting dienen.

Ieder van ons wedervaart door de Voorzienigheid Gods gedurende ons leven in deze wereld een zekere reeks of loop van gebeurtenissen, en dat is ons lot, daar het ons werd toegewezen door de soevereine God, onze Schepper en Bestuurder, "in Wiens hand onze adem is en bij Wie al onze paden zijn." Deze reeks van gebeurtenissen loopt voor verschillende personen v^{er} uiteen, overeenkomstig de wil en het welbehagen van de soevereine Bestuurder, die met grote verscheidenheid de omstandigheden van mensen in de wereld regelt; zodanig dat sommigen zich in een

hoger, anderen in een lager kring bewegen. Onder die reeks en loop van gebeurtenissen vinden er enige dingen plaats, die *dwers* tegen onze zin ingaan, en deze maken de *kromming* in ons lot. Zolang wij hier zijn, zullen er pijnlijke - gebeurtenissen zowel als aangename in ons levenslot gevonden worden. Soms glijdt iemands levensloop als een stil en kabbelend beekje voort; maar, zo nu en dan, is er enig voorval dat de loop verandert, ons kwelt en bedroeft, evenals wanneer wij een verkeerde stap hebben gedaan en beginnen te hinken. Het lot van iedereen in deze wereld bevat enkele krommingen. Klagers doen hun best om hatelijke vergelijkingen te maken; zij zien om zich heen, en de toestand van anderen oppervlakkig beschouwend, kunnen zij niets daarin waarnemen dan wat recht is en juist naar hun wens; dus concluderen zij, dat het lot van hun buurman is, zoals 't behoort, helemaal recht. Maar dit is een bedrieglijke verklaring; hier is geen volmaaktheid; buiten de hemel is er geen lot zonder kromming. Immers, wat betreft "al de werken, die onder de zon geschieden, ziet, het is al ijdelheid en kwelling des geestes, het kromme kan niet recht gemaakt worden." Pred. 1:14, 15. Wie zou niet gedacht hebben, dat Hamans lot zeer recht was, daar zijn gezin in een bloeiende staat verkeerde, en hij als de eerste minister van staat aan het Perzische hof, voorspoedig was in rijkdommen en eer, en hoog stond aangeschreven in de gunst van de koning? Toch was er in dezelfde tijd een kromming in zijn lot, wat voor hem zo bitter was als gal werd, zodat "dit alles hem niet baatte." Esther 5:13. Ieder voelt bij zichzelf, waar zijn pijnlijke plaats is, al bemerken anderen die niet. Niemands lot in deze wereld is gans en al een kromming; er zijn altijd enige rechte en effen gedeelten in. Maar het is waar, als de hartstochten der mensen ontstoken zijn, en deze een nevel over hun geest hebben verspreid, staan ze klaar te zeggen, dat álles bij hen verkeerd, niets recht is. Maar al is in de hel dat gezegde waar, en zal het daar altijd zo zijn, toch is dit nooit waarin deze wereld. Immers, in de hel wordt nooit een druppel van troost vergund, Lukas 16:24 en 25; maar hier is altijd van toepassing: "het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn." Klaagl. 3:22.

Stelling I. *De kromming in het lot is door de zonde in de wereld gekomen. Zij is toe te schrijven aan de val. Rom. 5:12. "Door een mens is de zonde in de wereld ingekomen en door de zonde de dood." Onder deze dood is de kromming in het lot begrepen, evenals een toestand van troost of voorspoed in schriftuurlijke stijl door leven wordt uitgedrukt. "1 Sam. 25:6. Joh. 4:50, 51.*

De zonde heeft het hart en de zinnen van een mens zó gebogen, dat die krom zijn ten opzichte van de heilige wet. In Zijn rechtvaardig oordeel heeft God het lot van de mens zó gebogen, dat het werkelijk krom is. Dit kromme in ons lot is met onze toestand in de wereld zodanig verbonden dat wij deze pas afleggen, als we door de hemelpoort ingaan.

*Nu deze zaken zijn vooropgesteld, is er in het algemeen bij een kromming in het lot sprake van twee dingen:

1. tegenspoed,
 2. de tijd, zolang deze duurt. Vandaar wordt in het vers, dat onmiddellijk op de tekst volgt, *de dag van tegenspoed* tegenover *de dag van voorspoed* gesteld. De kromming duidt op tegenspoed, soms van lange duur.
1. *Tegenspoed*. De kromming in het lot is in de eerste plaats een of ander deel van de tegenspoed. Het voorspoedig gedeelte van iemands lot, dat naar zijn wens voor de wind gaat, is het rechte en effen gedeelte daarvan; het rampspoedige gedeelte, dat

een tegenovergestelde weg uitgaat, is het kromme gedeelte daarvan. God heeft in des mensen toestand in deze wereld deze twee zaken onder elkaar vermengd; zodat, als daarin voorspoed voorkomt, die een rechte lijn vormt, er ook enige tegenspoed is, die de kromme lijn tekent. Niet alleen heeft deze vermenging plaats in het lot van de heiligen, van wie gezegd wordt, "dat zij in de wereld verdrukking zullen hebben", maar zelfs, gelijk reeds opgemerkt is, in het lot van alle mensen.

2. Ten tweede, *het is tegenspoed van enige duur*. Wij achten een voorwerp niet krom, wanneer het, al is het met geweld gebogen en gekromd, terstond zijn vroegere rechtheid herneemt. De roede van tegenspoed kan steken aanbrengen van voorbijgaande aard, die evenals een steek in onze kant aanstonds weg is, alles is onmiddellijk weer in orde. Het levenslot van iemand kan plotseling met wolken bedekt zijn en de wolk kan, eer hij er op bedacht is, verdwijnen. Wanneer iemand echter onder de kromming met smart gewaar wordt dat hem deze opgelegd wordt, schuilt daarin zorg om de kromming weer effen te krijgen. De kromming in het lot is dus tegenspoed, die korter of langer duurt. Soms is de kromming van lange duur.

Nu is er een drieërlei kromming in het lot, dat de mensen overkomt.

- (1) Er wordt een kromming gemaakt door één rampspoedige ongeval, welke, hoewel op zichzelf voorbijgaande, niettemin langdurige gevolgen heeft. zo'n kromming veroorzaakte de wreedheid van Herodes in het levenslot van de moeders in Bethlehem, als de moordenaars hen hadden verlaten, toen zij weenden over hun gedode kinderen, en zij niet vertroost wilden zijn, omdat zij niet zijn. Matth. 2 vs. 18. Iemand kan even met zijn voet uitglijden, maar hij kan hierdoor geruime tijd kreupel gaan. "Gelijk de vissen, die gevangen worden met het boze net, zó worden de kinderen der mensen verstrikt ter bozer tijd." Pred. 9:12. In een ogenblik kan er een ongeval plaats vinden, waardoor men kreupel ten grave zal dalen.
- (2) Er wordt een kromming veroorzaakt *door een reeks van rampspoedige tegenheden*, hetzij van dezelfde of van verschillende soorten, waarvan de ene slag al zwaarder op de andere volgt en langdurige gevolgen na zich sleept. In zo'n geval verkeerde Job. Immers, terwijl de ene boodschapper van kwade tijding nog aan het woord was, kwam er een ander aan. Job 1:16-18. Rampspoedige gebeurtenissen, die elkander als op de voet volgen, de afgrond roepende tot de afgrond, veroorzaken een pijnlijke kromming. In dat geval is hij, die zulks wedervaart, gelijk aan iemand die zijn wegglijdende voet uit een losse grond opheft en op een dergelijke mulle plek aarde zet, die eveneens onmiddellijk onder hem wegzinkt. Men zou zo iemand ook kunnen vergelijken met een reiziger, die een onbekend bergpad bestijgt, en na zijn tocht met moeite over de ene berg volbracht te hebben, de vlakke landstreek verwacht te zien, maar in plaats daarvan keer op keer een nieuwe berg, die beklommen moet worden, ziet opdagen. Deze kromming in het lot had Asaf er schier toe gebracht al zijn godsdienst te laten varen, totdat hij in het heiligdom inging, waar deze verborgenheid der Voorzienigheid hem werd verklaard. Psalm 73:13-17. Salomo merkt op, "dat er zijn rechtvaardigen, die het wedervaart naar het werk der goddelozen." Pred. 8:14. De Voorzienigheid loopt tegen hen in, alsof zij eens en voor goed tegen de grond moeten. Wie zij ook zijn, die in hun leven hiervan niets ervaren..., aan Jozef heeft voorzeker in zijn jonge dagen zo'n ondervinding niet ontbroken, noch Jakob op middelbare leeftijd, noch Petrus in zijn ouderdom, noch onze Zaligmaker gedurende zijn ganse leven.

- (3) Er wordt een kromming veroorzaakt door *een ramspoedige bedeling met langdurige gevolgen*, die in de plaats komt van een andere, die weggenomen wordt. Zo wordt een kromming geëffend, terwijl een ander haar plaats inneemt, en zo is daar nog een kromming. Het gemis van kinderen was in Rachels levenslot lange tijd de kromming geweest. Gen. 30 vs. 1. Die kromming wordt ten laatste voor haar hart effen gemaakt, maar daarop krijgt ze een andere er voor in de plaats, een harde arbeid in het baren. Gen. 35:16. Deze wereld is een woestijn, waarin we inderdaad een verwisseling van standplaats kunnen krijgen, maar het zal de verplaatsing zijn van het ene woestijnstation naar het andere. Als het ene deel van het lot is effen gemaakt, zal spoedig een ander deel daarvan krom gemaakt worden.

Meer bijzonder bevat de kromming in ons lot vier zaken, die van een *kromme* gesteldheid zijn. *Wijs en recht ten opzichte van God, maar krom slechts ten opzichte van ons.*

1. *Ongelijkvormigheid.* Een krom ding is iets onregelmatigs; legt men er een rechte lijn langs, dan beantwoordt het daaraan niet, maar wijkt er van af. Ten opzichte van de wil en de doeleinden Gods is er in iemand lot niets hoegenaamd, dat op een kromming gelijk is. Neem de meest scherpe en sombere bedeling in iemands lot, en leg die naast het eeuwig raadsbesluit, dat in de diepte der oneindige wijsheid is gemaakt, voordat de wereld in het aanzijn kwam, en zij zal er nauwkeurig, zonder de geringste afwijking, aan beantwoorden, "daar alle dingen gewrocht zijn naar de raad van Zijn wil." Efése 1:11. Leg die aan de voorbestemde wil Gods in het bestuur der wereld ter toets, en daar is een volmaakte overeenstemming. Toen Paulus te Jeruzalem moet gebonden worden en "overgeleverd in de handen der Heidenen", het is de wil des Heeren, dat dit zo moest zijn. Hand. 21:11 en 14. Derhalve de grootste kromming van het lot op aarde, is recht in de hemel, daarin wordt hier Boven geen ongelijkvormigheid gezien.

In het lot van ieder mens is echter een kromming ten opzichte van hun verstand en natuurlijke neiging. De ramspoedige bedeling ligt dwars tegenover die regel, en wil in geen geval daaraan beantwoorden of daarmede overeenstemmen. Wanneer de Goddelijke Voorzienigheid de ene naast de andere legt, dan springt de ongelijkvormigheid in het oog; de wil des mensen gaat de ene weg uit en de bedeling de andere, de wil staat daartegen op en de ramspoedige gebeurtenissen drukken neder; dan zijn ze met elkander in strijd. Daar, en dáár alleen ligt de kromming. Het is deze ongelijkvormigheid, welke de kromming in het lot in deze staat van beproeving voor ons maakt tot een bekwame stof van beproeving en oefening. Indien ge hierin voor God zou willen gelden als een die wandelt door geloof, niet door aanschouwen, zo moet u in de wil en het voornemen van God berusten en er niet op staan, dat het zou gaan zoals u het graag wilt. Job. 34:33: "Zal het van u zijn, hoe Hij iets vergelden zal, dewijl u Hem versmaadt? zou u dan verkiezen, en niet ik? wat weet u dan? Spreek."

2. *Mismaaktheid.* Kromme dingen zijn onaangenaam om te zien, en geen kromming in het lot schijnt ons aardig toe, integendeel, wij vinden die hatelijk, daar ze er lelijk uitziet. Hebr. 12:11. Daarom moet de mens zich in acht nemen in zijn gedachten niet teveel toe te geven aan de kromming in zijn lot, maar daarbij verstandig stil te staan, en niet teveel zijn blik erop gericht te houden. David geeft blijken van zijn schadelijke ervaring in dat opzicht: Psalm 39:3: "een vuur ontbrandde in mijn overdenking." Jakob handelde verstandiger, noemde zijn jongste zoon, die de stervende moeder de

naam van Benoni, d.i. "zoon mijner smart" had gegeven, Benjamin, d.i. "zoon mijner rechterhand"; hierdoor voorkwam hij, dat de kromming in zijn lot bij elke gelegenheid, dat de naam van zijn zoon hem in de oren klonk, opnieuw voor zijn aandacht werd gebracht. Inderdaad, een christen kan veilig de kromming van zijn lot met een vaste en bedaarde blik beschouwen in het licht van het heilig Woord, dat hij deze mag zien als de tucht van het verbond. Het geloof zal zodoende daarin een verborgen schoonheid ontdekken, waar ze uiterlijk er zeer lelijk uitziet, omdat het inziet, hoe gepast deze kromming is volgens de oneindige goedheid, liefde en wijsheid van God, en voor de werkelijke en hoogst kostelijke belangen van hem, die dit wedervaart. Op deze wijze komt men er toe een welbehagen te hebben, en wel een hoogst gelouterd genoegen, in benauwdheden, 2 Kor. 12:10: "daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadboden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Hoedanig echter de kromming in het lot moge wezen voor het oog des geloofs, ze is in 't geheel niet aangenaam voor het vleeselijk oog.

3. *Ongeschiktheid om zich te bewegen.* Salomo merkt de oorzaak op van de ongemakkelijkheid en onbevalligheid van de wandel des kreupelen. Spreuken 26:7. "Hef de benen van de kreupele op." (*De benen van de kreupele zijn niet even groot,* Engelse vertaling) Zij, die omtrent de kromming in hun lot geoefend zijn, ervaren deze ongemakkelijkheid. Een hoge geest en een laag ramspoedig lot veroorzaakt grote moeilijkheden in de Christelijke wandel. Er is niets, dat aan de verzoeking gemakkelijker toegang geeft dan de kromming in het lot, niets is meer geschikt dan deze kromming om misstappen te veroorzaken. Daarom zegt de apostel, Hebr. 12:13: "Maakt rechte paden voor uw voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde." Men moet medelijden hebben met hen, die hiermede te kampen hebben en hen niet hard beoordelen; hoewel de personen zeldzaam zijn, die deze les leren, aler zij uit eigen ervaring onderwezen zijn. Lang geleden heeft Job ten opzichte van dit geval een opmerking gemaakt, die nog heden ten dage van kracht is. Job 12:5: "Hij is een verachte fakkel, naar de mening desgenen, die gerust is; hij is gereed met de voet te struikelen." (*Hij, die gereed is met de voet te struikelen, is een verachte fakkel, naar de mening desgenen, die gerust is.* - Eng. vert.)

4. Een kromming is heel geschikt om ons te vangen en te verstrikken, zoals dat aan haken, vishaken, eigen is. (Amos 4:2.) De kromming in het lot geeft zo gemakkelijk aanleiding om iemands gemoed in de war te brengen en te beroeren (daar de verdorvenheid er door geprikkeld wordt), dat Satan niet in gebreke blijft hiervan voor die gevaarlijke doeleinden ijverig gebruik te maken, en als de verzoeker eenmaal dit heeft bereikt, dan ziet de verzochte zich, eer hij er aan denkt, als in een kreupelbos verstrikt, en hij weet niet hoe hij daaruit zal komen.

Zo'n verzoeking heeft dikwijls hetzelfde gevolg, als wanneer een stok met een kromme haak een stilstaande poel beroert, niet slechts de modder van rondom doet boven komen, maar van de bodem iets zeer vuils aan de oppervlakte brengt. Zo werd een stinkkruid van godslastering en atheïsme, in de toestand van Asaf, bij hem aan het licht gebracht. Psalm 73:13: "Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen", als wilde hij zeggen: er steekt niet het minste nut in de godsdienst, het is een onvruchtbaar ding, dat nergens toe deugt; ik was wel een dwaas, om zo bezorgd te zijn over zuiverheid en heiligheid van hart of leven. Ach! is dit de Godvruchtige Asaf? Hoe is hij zichzelf zó ongelijk geworden? Ziet, de kromming in het lot is een aanleiding, waardoor de verzoeker zelfs in de besten verrassende

ontdekkingen doet van verborgen verdorvenheid. Dit is de geardheid van de kromming in het lot.

Laat ons nu nagaan, welk gedeelte van het lot hierdoor wordt getroffen. Op dit hoofdpunt kunnen drie gevolgtrekkingen worden vastgesteld.

I. De kromming is verschillend in verschillende personen.

- (1) Zij kan in een of ander gedeelte van het levenslot vallen, er is geen gedeelte van uitgezonderd; immers, daar de zonde in elk gedeelte wordt gevonden, kan de kromming in een of ander gedeelte zich vestigen. Het is toch zó met ons gesteld: "wij allen zijn als een onreine ... en wij allen vallen af als een blad." Jes. 64:6. De hoofdstroom der zonde, welke door de kromming geredelijk gevolgd wordt, loopt in zeer verschillende kanalen, naardien deze verschillende personen wedervaart. En ten aanzien van de verschillende gesteldheden van de gemoederen der mensen, zal die kromming voor de ene een gewicht zijn, dat hem doet zinken, terwijl zij een ander maar even doet ondergaan.
- (2) Zij kan in veel gedeelten van het lot tegelijkertijd vallen, wanneer "de Heere als op een dag des gezetten hoogtijds" de verschrikkingen van rondom roept. Klaagl. 2:22, Soms maakt God een merkwaardige kromming in iemands lot: maar haar naam kan zijn *Gad*, daar zij slechts de voorloopster is van "*een menigte*", die in aantocht is. Dan worden de krommingen vermenigvuldigd, zodat de mens, wie deze treffen, aan beide kanten kreupel wordt gemaakt. Terwijl een stroom van de ene kant tegen hem losbreekt, met volle vaart op hem aanrollende, breekt van een andere kant een tweede op hem los, totdat tenslotte de wateren van alle kanten hem benauwen.
- (3) Zij treft dikwerf het tere deel; ik bedoel dat gedeelte van het lot, waarin men zich het minst in staat acht die te verdragen, of ten minste meent men dit. Psalm 59:13 en 14: "Want het is geen vijand, die mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen, maar gij zijt het, o mens, als van mijn waardigheid, mijn leidsman, en mijn bekende!" Zo er enig deel van het lot is, dat boven alle andere gevoelig is, om zich te legeren, dan zal de doorn dáár worden gelegd. Voornamelijk als iemand God toebehoort; hij kan er zeker van zijn, dat in die zaak, waarin hij het zwaarst beproefd wordt en die hij het minste kan dragen, hij juist daar zal verdrukt worden. Daar zal de proef op hem genomen worden, want daar is de grootste mededinging met Christus. "Als ik van hen zal wegnemen hun sterkte, de vreugde huns sieraads, de lust hunner ogen en het verlangen hunner zielen, hun zonen en hun dochteren (Ezech. 24:25). Dewijl de kromming in het lot de bijzondere proef is, die voor ieder is bepaald, is het alleszins billijk en overeenkomstig de wijsheid Gods, dat zij die dingen treft, welke het meest met Hem naar de voorrang dingen.

Meer bijzonder kan echter de kromming beschouwd worden in de volgende vier delen van het lot voor te komen.

1. *Zij komt voor de dag in lichamelijke gebreken.* In het natuurlijk deel, waar het mensen betreft ten opzichte van hun gedaante, waarmede God, die alle dingen formeerde, hen heeft bedeed. De ouders van het menselijk geslacht, Adam en Eva, waren volkomen gezond en gaaf geschapen, zonder de minste vlek, zowel naar ziel als naar lichaam; maar in de formatie van hun nakomelingschap vertoont zich dikwijls een merkwaardig verschil met het oorspronkelijk model. Lichamelijke gebreken, overtolligheden, mismaaktheden, zwakheden, natuurlijk of bijkomstig, maken de kromming in het levenslot van sommigen uit; zij hebben in hun lichamelijke gesteldheid iets lelijks of smartelijks. Krommingen van deze aard, meer of minder

waarneembaar, zijn zeer algemeen en gewoon; de besten zijn daarvan niet verschoond en het is louter toe te schrijven aan soeverein welbehagen, dat zij niet talrijker zijn. tere ogen maakten de kromming uit in het levenslot van Lea. (Gen. 29:17.)

Rachels schoonheid had een tegenwicht in haar onvruchtbaarheid, welke de kromming in haar lot was. (30:1). Paulus, de grote apostel der heidenen, was blijkbaar geen persoon, die door zijn voorkomen indruk maakte, zag er integendeel weinig betekend uit, waarom dwazen geneigd waren hem te verachten (2 Kor. 10:10).

Nog een verreweg belangrijker kromming is er in het lot van de lamme, blinde, dove en stomme. Sommigen zijn in zekere zin zwak in hun verstandelijke vermogens en het is de kromming in het lot van verscheidene mensen, die helder van geest zijn, door wolken omgeven te worden en in een aanmerkelijke nevel en donkerheid te verkeren, wanneer hun geest in een gebroken lichaam huisvest. Een krachtig bewijs daarvan is de ernstige, wijze en lijdzame Job (hfdst. 30:28): "Ik ga zwart daarheen, niet van de zon; opstaande schreeuw ik in de gemeente."

2. Zij treft de goede naam.

De kromming kan voorkomen in het stuk van "eer." Daar is een ere, die men verschuldigd is aan alle mensen, zowel kleine als grote (1 Petrus 2:17), en dat op grond van de oorspronkelijke gesteldheid der menselijke natuur, daar ze naar het beeld Gods was geschapen. Evenwel komt naar de oppermachtige en vrijmachtige beschikking der heilige Voorzienigheid hier de kromming voor in sommigen levenslot; zij zijn niet in tel, en veracht, hun krediet wordt steeds op een laag peil gehouden en zij gaan de wereld door onder een wolk, daar zij in een slechte reuk staan, hun goede naam is verdwenen. Soms is dit het natuurlijk gevolg van hun eigen dwaas en zondig gedrag; zoals dat het geval was met Dina, die, waar zij buiten ronddoelde om haar jeugdige nieuwsgierigheid te voldoen, onnadenkend en vandaar niet wachtende op een roeping der voorzienigheid, haar eer voor immer bezoedelde. Waar de Heere een kromming van deze aard in het levenslot van iemand bestemd heeft, zal onschuld niet in staat zijn die in een boosaardige wereld af te wenden, evenmin zal achtenswaardigheid in staat zijn te beletten, dat het lot op dit punt onaangeroerd blijft. Psalm 31, vs. 12-14; "Die mij op de straten zien, vlieden van mij weg. Ik ben uit het hart vergeten als een dode; ik ben geworden als een bedorven vat; want ik hoorde de naspraak van velen."

3. *In de levensroeping wordt zij gevonden.* De kromming kan voorkomen in de sfeer der roeping. Welke roeping of post iemand ook in de wereld heeft, hetzij deze een heilige bediening of een burgerlijk beroep is, de kromming van zijn lot kan zich daar vestigen.

Jesaja was een voortreffelijk profeet, maar hoogst onvoorspoedig (Jes. 53:1). Jeremia ondervond zo'n reeks van ontmoedigen en slechte behandeling in de uitoefening van zijn heilige ambtsbediening, dat hij op het punt stond die op te geven, zeggende: "ik zal Zijner niet gedenken en niet meer in Zijn Naam spreken" (Jer. 20:9). De Psalmist merkt op, dat deze kromming dikwijls wordt gemaakt in het levenslot van sommige mensen, die zeer ijverig zijn in hun burgerlijk bedrijf, hun akkers bezaaien - en God zegt hen nu en dan en laat niet toe, dat hun vee vermindert; maar daarna verminderen zij en komen ten onder door verdrukking, kwaad en droefenis (Psalm 107:37-39). Zulk een kromming werd in Jobs lot gemaakt, nadat zijn pad lange tijd effen was geweest. Sommigen nemen hun beroepsbezigheden met alle zorg en vlijt waar, de landman bewerkt zijn grond zorgvuldig, de schaapherder beijvert zich om de toestand van zijn kudde te kennen en geeft acht op zijn kudden; de handelsman is

vroeg en laat bij zijn zaken, de koopman is in zijn bedrijf ijverig bezig, hij staat als op de uitkijk en grijpt de meest schone en veelbelovende gelegenheden aan; er is echter zo'n kromming in dit deel van hun lot, dat alles, wat zij bij enige mogelijkheid kunnen doen, deze kromming op generlei wijze kan effenen. Waarom toch? De meest geschikte middelen, die aangewend worden om tot een doel te geraken, zijn van geen betekenis zonder een woord van Goddelijke bestelling, dat hun goede uitslag beveelt. "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo de Heere het niet beveelt?" (Klaagt. 3:37.) Mensen leggen zich met zaakkennis en vlijt op hun beroep toe, maar zij krijgen de wind tegen. De Voorzienigheid vernietigt hun ondernemingen, hun maatregelen mislukken, verijdelt hun verwachtingen, doet hun pogingen niet slagen en drijft hen in de engte en doet hun druk voortduren.

"Zo is de loop niet der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen." (Pred. 9:11.) Wanneer de Voorzienigheid tussen beide treedt, maakt zij in de maatregelen, welke menselijke voorzichtigheid en ijver naar de dienovereenkomstige doeleinden in orde en recht hadden gemaakt, een kromming; aldus verliest de snelle de loop en de held de strijd en de wijze de spijze, terwijl intussen de ene of andere gebeurtenis, door de Voorzienigheid bestuurd, het gebrek van menselijke wijsheid, gedrag en bekwaamheid aanvullend, de langzame de loop wint en de prijs wegdraagt, de zwakke zegeviert in de strijd en zich met de buit verrijkt, en het brood in de schoot van de dwaze valt. Zij wordt gevonden in de kring der bloedverwanten.

4. *Zij kan voorkomen op de lijn der bloedverwantschap.* Familiebetrekkingen zijn de scharnieren der maatschappij, en daar kan de kromming in het levenslot zich vestigen, daar waar de smartelijkste kwelling in deze gewrichten wordt gevoeld. De familiebetrekkingen zijn uiteraard de bronnen van des mensen vertroosting; toch veranderen zij dikwijls voor hem in de grootste bitterheid. Soms wordt deze kromming veroorzaakt door het verlies van onze betrekkingen. Zo werd er een kromming gemaakt in het levenslot van Jakob, als hij zijn beminde huisvrouw Rachel door de dood verloor, en het verlies van Jozef, zijn zoon en lieveling, hetwelk bijna veroorzaakt had, dat hij kreupel ten grave daalde. Job bejammert deze kromming in zijn lot, Job 16:7: "Gij hebt mijn ganse vergadering verwoest", daarmede doelend op zijn lieve kinderen, die hij alle grafwaarts had gebracht, niet één enkele zoon of dochter was hem overgelaten. Dan weder wordt de kromming veroorzaakt door de bezoekende hand Gods, wanneer zij zwaar op deze of gene betrekking rust; welke uit kracht van de verwantschap terugslaat op hen, die het naast in den bloede zijn, zoals door die gelovige vrouw roerend wordt uitgedrukt, welke zeide (Matth. 15, vs. 22): "Heere! u Zone Davids, ontferm u mijner; mijn dochter is deerlijk van de duivel bezeten." Efraïm voelde de grote smart van huiselijke kommer, "als hij de naam zijns zoons "Beria" noemde, omdat zij in ellende was in zijn huis." (Eng. vert.: *omdat het ellendig ging met zijn huis.*) 1 Kron. 7:23. Daar alles niet slechts ijdelheid, maar kwelling des geestes is, kan het bijna niet missen, of naarmate meer bronnen van troost er voor iemand geopend zijn, hij op de een of andere tijd moet ervaren, dat slechts te meer bronnen van droefheid zich over hem ontlasten en uitstorten, daar de droefheid altijd evenredig is aan de vertroosting, die daarin gevonden of daarvan verwacht wordt.

5. En ten slotte, de kromming wordt soms hier gemaakt, doordat zij hachelijk blijkt te zijn, wegens haar onaangename aard en gesteldheid. Er was een kromming in Jobs lot, daar hij een ongehoorzame en boosaardige huisvrouw had (Job 19:17). In het lot van Abigaïl wegens een grimmige, slechtgehumeurde echtgenoot (1 Sam. 25:25). In dat

van Eli - wegens de onhandelbaarheid en hardnekkigheid van zijn kinderen (1 Sam. 2:25). In dat van Jonathan wegens het woedend temperament van zijn vader - (1 Sam. 20:30-33) . Zo vinden mensen daar dikwijls het grootste kruis, waar zij hun grootste troost verwachtten. De zonde heeft de gehele schepping in wanorde gebracht en elke betrekking voor de kromming vatbaar gemaakt. In het huisgezin worden harde en onrechtvaardige heren gevonden, knechten, die weerspanning en ontrouw zijn; in een nabuurschap zelfzuchtige en ongemakkelijke lieden; in de kerk predikanten, die niet stichten en ergerlijk zijn in hun wandel, terwijl de gemeenteleden hoogmoedig en ongeregeld zijn, een last in het leven der evangeliedienaars; in de staat overheidspersonen, die onderdrukken, en dat, wat goed is, afkeuren, en onderdanen, die rumoerig en opstandig zijn; al deze dingen veroorzaken krommingen in het lot van hem, die het geldt. Tot dusverre van de kromming.

II. *God, de Bewerker van deze krommingen.*

Nu wij de kromming hebben beschouwd, hebben wij in de tweede plaats te overwegen, dat God het is, Die deze maakte.

- A. Dat ze Gods maaksel is.
- B. In welk opzicht ze Zijn maaksel is.
- C. Waarom Hij die maakt.

A. Dat de kromming in het lot, welke die ook zij, van Gods maaksel is, blijkt uit deze drie overwegingen.

1. Het kan niet worden betwijfeld, of de kromming in het lot, beschouwd als een kromming, is een kwaad, dat het karakter van straf draagt - wat zij ook in het wezen der zaak moge zijn; d.w.z. of de zaak op zichzelf, haar onmiddellijke oorzaak en aanleiding zondig is of niet, zij is een straf of bezoeking. Nu, laat het zijn zo het wil, daar zulks door onze soevereine Heere en Rechter, die in alle dingen en wegen rechtvaardig en heilig is, over ons wordt gebracht, zo maakt Hij uitdrukkelijk aanspraak op het verwekken of maken van die kromming. Amos 3:6: "Zal er een kwaad zijn in de stad, dat de Heere niet doet?"

Derhalve moet men noodwendig tot het besluit komen, daar er geen straffend kwaad is dan dat God veroorzaakt, en de kromming in het lot zo'n kwaad is, deze door God is gemaakt.

2. Uit hetgeen de Schrift omtrent de Goddelijke Voorzienigheid leert, is duidelijk, dat God het lot van ieder in al zijn schakeringen tot stand brengt. Hij zit aan het roer van alle menselijke zaken en draait het naar de kant, die Hij wil. "Al wat de Heere behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden." (Psalm 135:6.) Er is hoegenaamd niets, dat ons wedervaart zonder Zijn alles beheersende hand. Dezelfde Voorzienigheid, die ons uit de baarmoeder deed voortkomen, brengt ons tot en vestigt ons in de toestand en de plaats, die ons zijn toegewezen door Hem, die "bescheiden heeft de tijden tevoren geordineerd en de bepalingen van onze woning" (Hand. 17:26). Zij beheerst (de kleinste dingen, die ons betreffen) onze kleinste (aangelegenheden) zaken en de meest toevallige, zoals "de haren van ons hoofd, die op de aarde vallen", Matth. 10, vs. 29, 30, "Een lot geworpen in de schoot, Spr. 16:33. Zelfs de vrije daden van onze wil, waardoor wij naar onze eigen neiging kiezen, immers: "des konings hart is in de hand des Heeren als waterbeken", Spr. 21:1. Evenzeer alle schreden, die wij doen en welke anderen in betrekking tot ons doen; naar dien "het niet is bij de mens, dat zijn weg is; het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richt", Jer. 10:23. Dat is ook het geval,

wanneer deze schreden, die de kromming veroorzaken, opzettelijk en zondig zijn, zoals toen Jozef door zijn broeders verkocht werd; of dat zij zijn onopzettelijk, zoals bij een manslag, die zuiver toevallig plaats vindt, bijv. wanneer iemand hout houwt, zijn naaste doodt met het scherp van de bijl, die van de steel is afgeschoten, Deut. 19, vs. 5. Daar is toch een heilige en wijze Voorzienigheid, die de zondige en onnadenkende handelingen der mensen bestuurt, evenals de ruiter een kreupel paard bestuurt, welks kreupelgang niet is te wijten aan de berijder, integendeel, de kreupelheid van het paard is de ware en eigenlijke oorzaak; daarom wordt in het eerste van deze gevallen van God gezegd, dat Hij Jozef naar Egypte heeft gezonden en in het laatste, dat God de naaste Zijn hand heeft doen ontmoeten, Exod. 21:13.

3. God heeft door een eeuwig besluit, dat onbewegelijk is als de bergen van koper, Zach. 6:1, het lot van elk menskind in zijn geheel bepaald - de kromme gedeelten zowel als de rechte. Door het eeuwig besluit zijn de hoge en lage gedeelten der aarde, de bergen en de valleien vastgesteld, en door hetzelfde eeuwige besluit zijn de hoogten en diepten, de voorspoed en tegenspoed in het levenslot van haar inwoners bepaald, en zij worden gedurende het leven daarmede in volkomen overeenstemming tot stand, ten uitvoer gebracht.

De verborgenheid der Voorzienigheid in de besturing der wereld is, in 't geheel genomen, het gebouw, dat God in nauwkeurige overeenstemming met het ontwerp in Zijn besluit heeft opgericht. "Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil", Efése 1:11. Vandaar, dat er nooit een kromming in het lot van enig mens is, of haar ontstaan kan terug geleid worden tot dit oorspronkelijk besluit. Job geeft ons daarvan een treffend voorbeeld in zijn eigen toestand, Job 23:13: "Maar is hij tegen iemand, (Eng. vert.: *Hij blijft Zich gelijk.*) wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen; want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en diergelijke dingen zijn er veel bij Hem."

B. Zullen wij vervolgens nagaan in welk opzicht de kromming in het levenslot Gods maaksel is. Wij moeten zuiver zondeloze en onzuivere, zondige krommingen onderscheiden.

(1) *Zuiver zondeloze krommingen.*

Er zijn zuivere en zondeloze krommingen, welke blote beproevingen zijn, zuivere kruisen, inderdaad smartelijk, maar niet ontrend. zo'n was "de armoede van Lazarus", "Rachels onvruchtbaarheid", "Lea's tere ogen", "de man, die van zijn geboorte af blind was geweest", Joh. 9:1. Nu, de krommingen van deze soort zijn van Gods maaksel, daar Hij door de kracht van Zijn vermogen deze rechtstreeks over hen deed komen en hun ontstaan heeft veroorzaakt. Hij is het, die de arme gemaakt heeft. "Die de arme bespot, smaadt deszelfs Maker", d.w.z. smaadt God, die de arme gemaakt heeft, gelijk gezegd wordt 1 Sam. 2:7: "De Heere maakt arm." Hij is het, die de sleutel der baarmoeder bezit en naar dat Hij voegzaam oordeelt, sluit Hij die, 1 Sam. 1:5, of opent die, Gen. 29:31. Hij is het, Die het oog formeert, Psalm 94:9. De man was blind geboren, "opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden", Joh. 9:3. Daarom zegt Hij tot Mozes: "Wie heeft de stomme of dove, of ziende of blinde gemaakt? Ben ik het niet, de Heere?" Zulke krommingen in het lot zijn Gods maaksel in de ruimste zin en in hun vol begrip, daar ze zowel als de hemel en de aarde de rechtstreekse gevolgen zijn van Zijn werking.

(2) *Onzuivere, zondige krommingen.*

Er zijn onzuivere, zondige krommingen, welke in hun eigen natuur zowel zonden als bezoeken zijn, ontrend zowel als smartelijk. Van zo'n aard was de kromming, die in het levenslot van David door huiselijke wanordelijkheden werd gemaakt, de ontering van Tamar, de moord van Amnon, de opstand van Absalom, misdaden, welke de ene als de andere onnatuurlijk waren. Van dezelfde soort was de kromming, die in het lot van Job werd gemaakt door de Sabeërs en Chaldeeën, die zijn rijkdommen roofden en zijn knechten doodden. Zoals deze respectievelijk de bezoeken van David en Job waren, zo waren zij de zonde van de bedrivers, die de ongelukkige werktuigen daartoe waren. Zo kan een en dezelfde zaak voor de ene mens een snode zonde zijn, die hem bevlekt en met schuld bedekt, en voor een ander een bezoeking, die hem alleen onder het leed doet gebogen gaan. Nu, de krommingen van deze aard zijn niet in dezelfde uitgebreide zin als de eersten het maaksel Gods. Hij legt het kwade niet in het hart van enig menskind, noch zet daartoe aan. Hij kan niet verzocht worden met het kwade en Hij zelf verzoekt niemand, Jak. 1:13. maar zij zijn het maaksel Gods door Zijn heilige toelating, Zijn machtige bepaling en wijze beheersing van die krommingen, daar Hij die tot enig goed doeleinde bestuurt.

a. *Het is onder Gods heilige toelating*, dat Hij mensen laat wandelen in hun eigen wegen, Hand. 14:16. hoewel Hij niet de Bewerker is van die zondige krommingen en door de kracht van Zijn vermogen hun nadeel aanbrachten, het zou volstrekt onmogelijk zijn, dat zij er waren. "Hij sluit, en niemand opent", Openb. 3:7. Hij houdt echter de genade, die de zondaar niet begeert, in, Hij neemt de dwang waaronder hij zich ongemakkelijk voelt, weg en van af de tijd, dat de zondaar er vandoor is gegaan, legt Hij de teugels op zijn nek en geeft hem over aan de onbeperkte vrijheid van zijn lust, Hoséa 4:17. Efraïm is vergezeld met de afgoden - laat hem varen. Psalm 81:12 en 13: "Israël heeft Mijner niet gewild, dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen." De zondige kromming is het natuurlijk en onfeilbaar gevolg van die zondige toestand, waarin de zondaar zichzelf gebracht heeft, evenals het water, dat langs een heuvel door de enige geul vloeit, die zich daar bevindt. "Israël wandelde in hun eigen raadslagen", vs. 13. En zó is deze soort van kromming door God gemaakt, als een rechtvaardig Rechter, om hem, die deze treft, te straffen. In dit licht bezag David zijn toestand, als hij stil zweeg, toen Simeï hem vloekte, 2 Sam. 16:10 en 11: "laat hem geworden, dat hij vloekte: want de Heere heeft het hem gezegd." (Eng. vert.: "bevolen.")

b. *De Heere stelt in Zijn alvermogen aan die krommingen grenzen*. Psalm 76:10: "het overblijfsel der grimmigheden (d.i. de grimmigheden van het schepsel) zult Gij opbinden." Zette God aan deze krommingen geen perk, hoe pijnlijk deze zich ook mogen doen gevoelen in de toestand, waarin deze of gene verkeert, zij zouden nog pijnlijker zijn. Hij zegt echter tot het zondig werktuig, gelijk Hij tot de zee sprak: *Tot hiertoe, maar niet verder zult gij komen, en hier zullen uw trotse golven blijven staan*. Hij legt hem een band aan, die hem binnen de perken houdt, zodat hij op de weg, waarop zijn onstuimige begeerlijkheid hem drijft, geen stap verder kan gaan, dan Hij naar Zijn wijs oordeel toelaat. Vandaar, dat de kromming van deze aard niet meer of minder is, maar precies zo groot als Hij door Zijn machtige beperking haar doet zijn. Een treffend bewijs vinden we hiervan in de toestand van Job, wiens lot door een bijzondere werking van de duivel was krom gemaakt; maar zelfs aan die zondaar bij uitstek werd een perk gesteld, in dat geval. De Heere zeide tot de Satan: "zie, al wat hij heeft zij in uw hand, alleen aan hem strek uw hand niet uit", Job. 1:12. Satan liep de volle lengte van de hem gestelde grens af. Binnen de omtrek van het gebied, dat

hem vergund was, liet hij niets, dat hij tot zijn oogmerk dienstig achtte, onbeproefd. Hij kon echter in geen geval over die grens een schrede doen om zijn oogmerk, dat hij binnen die omtrek niet ten uitvoer kon brengen, te bereiken. Zou derhalve de beproeving groter en de kromming smartelijker gemaakt worden, zo bleef niets anders over dan dat de grens uitgebreid werd en de kring van zijn werkzaamheid verbreed; om die reden zegt hij: "Doch strek nu uw hand uit en tast zijn gebeente en zijn vlees aan; zo hij u niet in uw aangezicht zal zegenen" (Eng. vert.: zal vervloeken), hfdst. 2:5. Bijgevolg wordt de grens verplaatst, maar vervolgens een nieuwe gesteld, vs. 6: "Zie, hij zij in uw hand; doch verschoon zijn leven." De kromming was tot het uiterste gevoerd door de nieuwe grens, die Satan werd toegestaan, om hem in de gelegenheid te stellen naar zijn volhardend plan, Job tot lasteren te brengen. "Toen sloeg de Satan Job met boze zweren van zijn voetzool af tot zijn schedel toe." (Job 2:7.) En ware het niet geweest, dat deze grens hem was gesteld, n.l. het leven van Job te verschonen, hij zou zonder twijfel, nadat hij ook in deze aanval niet geslaagd was, hem dadelijk hebben afgemaakt. Door Zijn alles beheersend vermogen bestuurt Hij die tot enig goed doeleinde, het Goddelijk werk van volkomen zuiverheid dragend, dat in overeenstemming is met de Goddelijke volmaking. Terwijl het zondig instrument met de kromming, die het veroorzaakte, wat slechts in de zin had, bestuurt God die tot een heilig en goed doeleinde.

c. God bestuurt de kromming in Zijn wijsheid tot een goed doeleinde. Wat de kromming betreft, welke door de Satan in Jobs levenslot was gemaakt, alsook door zijn werktuigen, de Sabeërs en Chaldeënen, zo was de Satan voornemens hierdoor Job te doen lasteren, en zijn werktuigen hadden het begrepen aan hun begerlijkheid te voldoen; nochtans had God een ander voornemen, dat met de waardigheid van Zijn Wezen overeen komt, namelijk: de getrouwheid en oprechtheid van Job te openbaren. Indien Hij niet door Zijn wijsheid en macht deze krommingen, welke in 's mensen lot worden veroorzaakt, bestuurde, er zou geen goed uit kunnen voortkomen, maar Hij bestuurt die altijd zo, dat hierdoor Zijn heilige voornemens vervuld worden (ofschoon de zondaar meent van niet). Zijn voornemens kunnen niet mislukken, "Zijn raad zal bestaan", Jes. 46:10.

Merken we op de ongeregelde en droevige zaken, die in het huisgezin van David voorvielen, het plan van Amnon om aan een vleselijke lust te voldoen, dat van Absalom om zich in wraakneming te verlustigen en zijn trotsheid en eerzucht te bevredigen, zo bedoelde God echter hierdoor David te straffen om zijn zonde in de zaak van Uria.

Zo wordt de zondige kromming door de alles beheersende hand Gods omgewend tot Zijn heerlijkheid en in het einde tot welzijn van Zijn volk, naar het Woord Spr. 16:4: "De Heere heeft alles gewrocht om Zijns zelfs wil." Rom. 8:28: "Alle dingen werken mede ten goede degenen, die God liefhebben." Zo werd Hamans samenzwering om de Joden te verdelgen, veranderd in het tegendeel, n.l. zijn eigen verdelging, Esther 9:1. En de kromming, welke door zijn eigen broeders in het levenslot van Jozef was gemaakt, als zij hem naar Egypte verkochten, hoewel het van hun kant een hoogst zondig en boosaardig voornemen was, had niettemin, voor zoverre zij Gods maaksel was, onder Zijn heilige toelating plaats vond, door Zijn macht beperkt en door Zijn wijsheid bestuurd werd, een uitkomst, die juist aan de Goddelijke wijsheid en goedheid voegde; op een en ander maakt Jozef hen opmerkzaam, Gen. 50:20: "Gijlieden wel, u hebt kwaad tegen mij gedacht; maar God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden."

C. Waarom God een kromming in iemands levenslot maakt.

Nog hebben wij te onderzoeken waarom God een kromming in iemands levenslot maakt. Zal deze zaak ons recht duidelijk worden, dan moet de bedoeling van die beschikking ontdekt worden; het is een zaak die door ieder dient gekend en zorgvuldig in acht genomen, teneinde de kromming in het lot op een Christelijke wijze tot eigen nut worde aangewend. Wat in hoofdzaak de bedoeling daarvan schijnt te zijn, kan in de volgende zeven punten worden samengevat.

1. De beproeving van iemands staat.

De kromming dient tot beproeving van iemands staat, n.l. of hij in de staat der genade is, ja dan neen; een oprecht christen of een huichelaar. hoewel elke bezoeking van beproevende aard is, ligt hier mijns inziens de voornaamste beproeving van de Voorzienigheid, waarin iemand met betrekking tot zijn staat kan worden gebracht. Voor zover de kromming in het levenslot van lange duur is, heeft men gelegenheid om onder deze beproeving de gesteldheid des harten herhaaldelijk na te gaan, zodat in dat gewichtig tijdperk door de kromming de grond kan gelegd worden tot een beslissing. Het is duidelijk, dat de beproeving van Jobs staat zo'n grond had. De vraag was, "of Job een oprecht en getrouw dienstknecht van God was, gelijk God van hem getuigde, dan of hij was een huurling, een huichelaar, gelijk Satans beschuldiging was"? En de proef werd hier gedaan door de kromming, die in zijn lot was gemaakt, Job 1:8-12 en 2, vs. 3-6. Bijgevolg was dit, hetgeen al zijn vrienden, behalve Elihu, de laatste spreker, in hun redenen, die zij tot hem in zijn beproeving richtten, n.l. te bewijzen, dat hij een huichelaar was. Zo maakte Satan van deze knappe mensen gebruik om zijn doel te bereiken

Evenals God Israël in de woestijn, toen zij vóór het land Kanaän stond, door een reeks beschikkingen, - die de aard van verzoeken hadden - op de proef stelde, en zowel Kaleb als Jozua, waar zij die verzoeken krachtig doorstonden, waardig werden geacht het beloofde land binnen te gaan, daar zij de Heere volkomen hadden gevolgd, terwijl de dode lichamen van anderen, die met hen waren uitgetrokken, in de woestijn vielen; zo beproeft Hij mensen voor de hemel door de kromming in hun levenslot. Zo iemand die proef kan doorstaan, wordt daaruit openbaar, dat hij een heilige is, een oprecht dienstknecht van God, gelijk Job gebleken is te zijn; zo niet, dan is hij een huichelaar, hij kan de proef van de kromming in zijn lot niet doorstaan, maar verdwijnt als schuim in de oven Gods.

Een droevig bewijs vinden we hiervan in die geëerde en rijke jongeman, die met hoge godsdienstige pretenties, uit een beginsel van zedelijke ernst voortvloeiend, zich tot onze Zaligmaker richtte, teneinde te weten, wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven (Markus 10:17-22). Onze Zaligmaker maakt, om de man aan zichzelf te ontdekken, een kromming in zijn levenslot, waar dit tevoren immer effen was geweest; daar hij door een beproevend gebod van hem eist al hetgeen hij bezat te verkopen en weg te geven en Hem te volgen (vs. 21): "Verkoop alles, wat gij hebt, en geef het de armen; en kom herwaarts, neem het kruis op en volg Mij." Hierdoor was hij ogenblikkelijk voor het hof des gewetens beroofd van zijn grote bezittingen, zodat hij die van nu af niet langer met een goed geweten kon behouden, zoals hij tevoren gedaan had.

De man gevoelde terstond grote droefheid over de kromming, die in zijn lot gemaakt was: "hij, treurig geworden zijnde over dat woord", vs. 22, dat is, onmiddellijk nadat

hij het hoorde, daar zijn voorkomen door droefheid, ontsteltenis en verbijstering zijns geestes was veranderd, werd hij somber en droefgeestig, zoals hetzelfde woord wordt gebruikt, Matth. 16:3. Hij kon de proef van die kromming niet doorstaan en in geen deele zijn lot in dit geval aan God onderwerpen, maar wilde naar zijn eigen neiging enigermate een schikking treffen.

Zo "ging hij bedroefd weg, want hij had veel goederen." Hij ging van Christus heen, hij ging terug naar zijn prachtig landgoed en hoewel met een gepijnigd en droevig hart, zette hij zich daar weder neder als een eigenaar, beledigend voor de Heere, dwarsbomend het Goddelijk bevel. En het blijkt niet, dat dit bevel ooit is herroepen of dat hij in dit opzicht ooit tot een betere gezindheid is gekomen.

2. *Opwekking tot plicht.*

Een kromming in het levenslot kan iemand opwekking tot plicht, om gespeend te worden aan deze wereld en het spoort hem aan om op het geluk van de andere wereld acht te geven. Velen hebben nooit een kromming in hun levenslot waargenomen, totdat zij tot zichzelf kwamen, tot stilstand werden gebracht en ernstig werden. Terwijl zij voor een tijd als een wilde ezel in de wildernis plachten te gaan, de terugkeer versmadende, is hun voet juist bijtijds uitgegleden en wijl hierdoor een kromming in hun levenslot werd veroorzaakt, was hun maand gekomen, waarin zij gevangen werden, Jer. 2:24: "Zij is een woudezelin, gewend in de woestijn; naar de lust harer ziel schept zij de wind; wie zou haar ontmoeting afkeren? Allen, die haar zoeken, zullen niet moede worden; in haar maand zullen zij haar vinden."

Zo werd de verloren zoon tot zichzelf gebracht en genoodzaakt *om over de terugkeer tot zijn vader te denken*, Lukas 15:17. De kromming in hun lot brengt hen ten laatste tot de overtuiging, dat hun rust hier niet is. Dewijl zij steeds een doorn vinden, die hen ongemakkelijk prikt, telkenmale als zij hun hoofd ergens neerleggen, waar zij graag in het schepsel rust zouden willen smaken, en genoodzaakt zijn het weer op te heffen, komen zij tot de overtuiging: er is van die kant geen verwachting, en beginnen naar rust te zoeken in een andere weg, zodat zij God nodig krijgen, wat tevoren niet het geval was. Zo gaat het met hen, voor zover zij een behoefte gevoelen aan de vertroosting van de andere wereld, waarin zij, zolang het hun naar de zin ging, geen smaak hadden. Welk gebruik wij derhalve ook maken van de kromming in ons lot, de stem klinkt daarin: "*Sta op en ga heen, dit land zal de rust niet zijn!*" En zeker, van alle middelen tot tuchtiging, welke van een beproevende aard zijn, is dit hét middel, hetwelk een waar christen voor dit leven en de wereld dood maakt.

3. *Overtuiging van zonde.*

Een kromming in ons lot kan dienstbaar zijn tot overtuiging van zonde. Evenals wanneer iemand, die zorgeloos wandelt en er niet op let, waar hij zijn voet zet, plotseling aan kreupelheid gaat lijden, zodat hij overtuigd wordt, waar hij het overige van de weg hinkend moet afleggen, dat hij een verkeerde stap heeft gedaan, en elke schrede, die hij met smart doet, er hem opnieuw aan herinnert, zo maakt God een kromming in iemands levenslot, om hem te overtuigen van een misstap, die hij heeft gedaan, of een verkeerde gang, die hij heeft gemaakt. Hetgeen de zondaar anders geneigd zou zijn over het hoofd te zien, te vergeten of gering te achten, wordt in deze weg voor zijn aandacht gebracht, als een kwaad en bitter ding vóór hem geplaatst en in gedachtenis gehouden, opdat zijn harte daarover telkens opnieuw zou treuren. Zo wordt de mens door de kromming zijn zonde gewaar, als zij hem vindt, hem van het kwaad overtuigende, "evenals de dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt." Num. 32:23, Jer. 2:26.

Dit is het, wat Jozefs broeders onder de kromming, welke in hun lot in Egypte werd gemaakt, met leedgevoel uitdrukken, Gen. 42:21: "Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder." "God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden." De kromming in het lot staat gewoonlijk in haar geaardheid of omstandigheden in zo'n natuurlijk verband met de verkeerde stappen of de verkeerde gang, dat zij dient als een gedenkteken, dat de Voorzienigheid ons daarin geeft, wordt de zonde, hoewel ze reeds lang geleden heeft plaats gevonden, ons in herinnering gebracht, alsof ze pas was gebeurd.

Welke dienst verricht dan de kromming, waar zij getuigenis geeft van de dwaasheid van de zondaar in woord of daad, opdat hij steeds daaraan zou denken? Toen Jakob door het bedrog van Laban, die in plaats van Rachel hem zijn dochter Lea in handen speelde, zich de laatste als huisvrouw zag toegewezen, kon toen de pijnlijke herinnering uitblijven aan het bedrog, dat hij minstens zeven jaar tevoren jegens zijn vader had gepleegd, toen hij voorgaf Ezau te zijn? Gen. 27:19. Hoe kon het anders, of deze zaak moest hem daarna gedurende zijn huwelijksweg een gedurige bron van kwelling zijn? Hij had zijn vader bedrogen, daar hij, de jongste, zich voor de oudste broeder had uitgegeven, en Laban bedroog hem, waar de oudste zuster in plaats van de jongste werd gegeven. De duisterheid van Izaks ogen begunstigde het eerste bedrog en de donkerheid van de avond begunstigde het laatste.

Het paste Jakob dan wel te zeggen, zoals Adoni-Bezek in een ander geval deed, Richt. 1:7: "Gelijk als ik gedaan heb, zó heeft mij God vergolden." Zo kon ook Rachel, toen zij bij de geboorte van haar kind stierf, het nauwelijks laten, een droefgeestige terugblik te slaan op de haastige en hartstochtelijke uitdrukking, die van haar vermeld wordt, Gen. 30:1: "Geef mij kinderen, of indien niet, zo ben ik dood." (Eng. vert.: *anders sterf ik*) Zelfs de heilige Job leest in de kromming van zijn lot enige misstappen, die hij in zijn jonkheid had gemaakt, lange jaren tevoren. Job 13:26: "Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid."

4. *Kastijding of bestraffing om de zonde.*

Nergens meer dan in de kromming van het lot wordt dat woord bewaarheid, Jer. 2:19: "Uw boosheid zal u kastijden, en uw afkeringen zullen u straffen." God kan iemands zonde voor enige tijd oogluikend toelaten, terwijl Hij op die zonde later een brandmerk van. Zijn verontwaardiging zet; door een kromming te maken in het lot des zondaars, zoals Hij deed in het geval van Jacob en Rachel zo-even vermeld. Al was de zonde een handeling van voorbijgaande aard, een gang van niet lange duur, kan het merk van Goddelijk ongenoegen daarover op de zondaar gezet in de kromming van zijn levenslot, hem lang en smartelijk kwellen, opdat hij door een ondervinding, die steeds herhaald wordt, kan leren, welk een kwaad en bitter ding deze zonde was. David doodde Uria door het zwaard der Ammonieten; dit was spoedig gebeurd, maar om die oorzaak "is het zwaard nimmer van zijn huis geweken", 2 Sam. 12:10. Gehazi kreeg in een ommezien twee buidels met geld van Naman in de weg van valsheid en leugen, maar als een voortdurend merkteken van de Goddelijke verontwaardiging over die goddeloze streek kreeg hij daarbij een melaatsheid, welke hem zolang als hij leefde aankleefde en zijn zaad na hem, 2 Kon. 5:27. Dit kan het geval zijn, zowel waar de zonde vergeven is, als ten opzichte van de schuld des eeuwigen toorns, waar de zonde niet is vergeven. Ja, iemand kan zijn zonde hebben beleden en daarover in oprechtheid berouw hebben gehad, terwijl die zonde hem toch hinkend naar het graf zal doen gaan, al kan ze hem niet naar de hel voeren.

Iemand kan in de "Geliefde" zijn aangenomen, terwijl hij toch een bijzonder kenteken van het Goddelijk ongenoegen bezit, dat met zijn zonde in de kromming van zijn lot hem blijft aankleven. Psalm 99:8: "Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden."

5. Ter voorkoming van de zonde.

Men zal dikwijls zien, dat de kromming in iemands lot ligt dwars tegen de een of andere verkeerde neiging van het hart, in een neiging, die dat hart bijzonder beheerst, zodat die kromming is als een doornhaag of als een muur over de weg, Hoséa 2:5: "Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden." De besmettende voorwerpen in de wereld hebben, naarmate zij stroken met de bijzondere karaktergesteldheid van mensen, een bijzondere aantrekkingskracht en blijken van verleidelijke aard te zijn; maar door middel van de kromming in het lot wordt van het besmettend voorwerp het laagje vernis afgesleten, zodat het zijn vroeger bekorend voorkomen verliest. Zo wordt de scherpe kant van de verdorven genegenheden afgestompt, de verzoeking verzwakt en veel zonde voorkomen. En de zondaar, nadat hij zolang heeft omgezworven, verandert zijn weg en keert beschaamd terug, Jer. 2:36, 37. Zo maakt de Heere een kromming in iemands lot, Job 33:17 en 18: "opdat Hij de mens afwende van zijn werk (Eng. vert.: "plan") en van de man de hovaardij verberge" en aldus "houdt Hij zijn ziel van het verderf af." Elkeen weet, wat het meest *genotvol* voor hem is, maar God alleen weet, wat het meest *voordelig* is. zoals alle mensen leugenaars zijn, zo zijn alle mensen ook dwazen. *Hij is de alleen wijze God, Judas:25.*

Velen zijn het aan de kromming in hun lot verschuldigd, dat zij niet tot die buitensporigheden geraken, naar welke hun ijdele neigingen en verdorven genegenheden hen met volle zeilen zouden stuwten en, indien zij slechts bedaard overwogen, wat hoogstwaarschijnlijk het gevolg zou zijn van het wegnemen der kromming, zij zouden van harte God danken, dat Hij deze deed ontstaan. Als iemand in gevaar is kwaad te worden onder de druk van het lijden der kromming, zou hij goed doen te bedenken, in welke toestand hij zich tot nog toe bevindt, teneinde de opheffing daarvan op een christelijke wijze te verwachten.

6. Een kromming dient tot ontdekking aan verborgen verdorvenheid, óf in de heiligen of in de zondaren.

Er zijn in het hart van ieder mens enige verdorvenheden, welke als 't ware zo dicht bij de oppervlakte liggen, dat zij bij elke gelegenheid aanstonds oprijzen; maar er zijn ook andere, die zo diep verborgen liggen, dat zij nauwelijks worden opgemerkt. Zoals het vuur onder een pot het schuim doet oprijzen, aan de oppervlakte brengt en doet overlopen, zo doet de kromming in het lot van de bodem zo'n verdorvenheid als nauwelijks iemand zich zou kunnen voorstellen in zich te hebben, oprijzen en aan het licht treden. Wie zou vermoed hebben, dat er zo'n sterke drift in de zachtmoedige Mozes was, als waarvan hij aan het twistwater blijken gaf en waarom hij buiten Kanaan werd gehouden? Psalm 106:32, 33, Num. 20:13. Dat er zoveel bitterheid des geestes in de verdraagzame Job was, dat hij God van wreedheid jegens hem beschuldigde? Job 30:21. Zoveel boosaardigheid in de goede Jeremia huisvestte, dat hij niet slechts de dag zijner geboorte, maar zelfs de man vervloekte, die de tijding daarvan aan zijn vader bracht? Jer. 20:14, 15. Of zo'n klank van atheïsme in Asaf, als hij het uitspreekt, dat de godsdienst een vruchteloze zaak is? Psalm 73, vs. 13. De kromming in het lot, welke deze dingen voor de dag bracht, was echter voor hen het bewijs, dat deze in hun binnenste lagen, hoelang die zich daar ook hadden schuil

gehouden, zonder opgemerkt te worden. En wat dit oogmerk betreft, hoe ongepast vermetele spotters daarover ook durven handelen, het is in geen enkele manier bestaanbaar met de Goddelijke volmaaktheid. De ontdekking is nodig voor de behoorlijke vernedering van zondaren en tevens om de trots van alle heerlijkheid te bezoedelen, opdat de mens zichzelf mag leren kennen. Een en ander blijkt duidelijk uit Israëls geschiedenis, daar het naar ditzelfde plan was, dat God de aanhoudende kromming in het lot van Israël maakte in de woestijn, juist om hen te vernederen, teneinde te weten wat in hun hart was, Deut. 8:2.

7. Een kromming is nodig tot de beoefening van genade in de kinderen Gods.

Gelovigen zijn door de overblijfselen van inwonend bederf onderhevig aan vlagen van geestelijke luiheid, hun genaden liggen gedurende die tijd te slapen. Buitendien zijn er enige genaden, die uit kracht van hun geaardheid slechts nu en dan beoefend worden, daar ze alleen bij gelegenheid van zekere dingen, waarop zij betrekking hebben, worden beoefend, genaden zoals: lijdzaamheid en lankmoedigheid.

Nu, de kromming in het lot dient om de christen tot de beoefening der genaden, die door verdorvenheid overweldigd worden, op te wekken en bovendien de andere genaden, die bij gelegenheid hun werking openbaren en waaraan gepaste gelegenheden worden verschaft, tot handelen op te roepen. De kromming in het lot is inderdaad het grote werktuig van de Voorzienigheid om het ware karakter der mensen te doen uitkomen, daar hierdoor zowel hun kwaad als hun goed wordt ontdekt; en zo de genade van God in hen aanwezig is, zal de kromming die voor de dag brengen en ontvouwen. Langs deze weg wordt de christen in grote engten gebracht, opdat, hoe de kromming hem ook voor een wijle doet wankelen, deze toch tenslotte de werkelijkheid en sterkte der genade aan het licht bringe: "bedroefd zijnde door menigerlei verzoeking, opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat, en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, eer, en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus," 1 Petrus 1:6, 7.

De kromming in het lot geeft het aanzijn aan veel handelingen van geloof, hoop, liefde, zelfverloochening, berusting en andere genaden, aan veel hemelse heimweklanken, hijgen en zuchten, welke anders niet voor de dag zouden zijn gekomen. En ik acht, dat deze dingen buiten twijfel zijn, hoezeer ook door vleeselijke mensen als een nietigheid veracht, in het oordeel van God hoger staan aangeschreven dan gelovigen zich bewust zijn, daar zij handelingen zijn van onmiddellijke innerlijke Godsverering. Tenslotte zal tot hun verrassing blijken dat Hij daarvan - en van al deze oefeningen tezamen - notitie heeft genomen, hoewel zij zelf dikwijls deze nauwelijks hun opmerking waard achtten. De geregelde bedrijvigheid van een dapper leger van ruiters en voetvolk in het op de vlucht drijven van de vijand wordt hoog aangerekend; maar de werkzaamheid der heilige vrees en nederige hoop is werkelijk veel hoger te schatten, daar God er zo over denkt, Wiens oordeel voorzeker naar waarheid is. Dit leert ons de Psalmist 147:10, 11: "Hij heeft geen lust aan de sterkte des paards; Hij heeft geen welgevallen aan de benen des mans. De Heere heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen." En inderdaad is de oefening der genaden van Zijn Geest in Zijn volk zo hoogst kostelijk in Zijn oog, dat, in welke genade ook de een of ander van hen uitmunt, zij zeker zo'n kromming in hun lot zullen krijgen, als zal dienen om die genade bijzonder op de proef te stellen en waardoor haar kracht ten volle zal bewezen zijn.

Abraham muntte in de genade des geloofs uit, door boven de inspraken des gevoels te vertrouwen op het enkele Woord van Gods beloften, en God, die hem een belofte gaf, dat Hij hem tot een groot volk maken zou, maakte daarbij een kromming in zijn lot,

waardoor hij al de kracht van zijn geloof nodig had. Hij was toch verplicht zijn vaderland en familie te verlaten en als een vreemdeling onder de Kanaänieten te wonen. Zijn vrouw was v er over de leeftijd van zwangerschap, onvruchtbaar, en toen zij ten laatste Izak baarde en deze zoon der belofte volwassen was, werd hij geroepen hem tot een brandoffer op te offeren. Nu, dit was de aller voortreffelijkste beproeving van zijn geloof, daar Isma el uit zijn gezin was gedreven en door God verklaard was: *in Izak zal uw zaad genoemd worden*, Gen. 21:12.

Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen, die op de aarde waren, Num. 12:3. En hem was de leiding van een allerhardnekkigst en onhandelbaar volk toevertrouwd; de kromming in zijn lot was duidelijk bepaald voor de oefening van zijn zachtmoedigheid. Job muntte uit in lijdzaamheid en door de kromming in zijn lot kreeg hij juist daarin een oefening, berekend naar de genade hem geschonken. God deelt toch niemand van Zijn volk een gave toe, of Hij zal te een of andere tijd hem de gelegenheid verschaffen die in haar gehele omvang aan te wenden.

Het gebruik nu dezer leer is drie rlei.

1. Tot bestraffing.
2. Tot vertroosting.
3. Tot vermaning.

Tot bestraffing. Zij treft drie soorten van mensen.

Vooreerst betreft dit de vleselijke en aardsgezinden, die de kromming in hun lot niet met ontzag en eerbied als Gods maaksel beschouwen. De kromming draagt echter een onmiskenbaar teken van de Goddelijke hand, zodat het door onpartijdige beschouwers wordt opgemerkt. Dat teken roept tot eerbiedige opmerking, de verwaarlozing daarvan voerspelt verwoesting. Psalm 28:5: "Omdat zij niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken, en zal hen niet bouwen." En hierin staan zij zeer schuldig, die turen op middelloorzaken maar niet verder zien op de bedoeling van de kromming in hun lot. Ze zien het doel voorbij, zoals een hond gromt naar een stok maar niet ziet op de hand, die hem werpt. Dit is inderdaad van het schepsel een God te maken, daar men het zo beschouwt, alsof het uit zichzelf iets kon uitwerken, terwijl het intussen slechts een instrument in de hand van God is, zoals geschreven is: "de roede van Zijn toorn" (Jes. 10:5). "O Heere, tot een oordeel hebt u hem gesteld en o Rots! om te straffen hebt u hem gegrondvest." (Hab. 1:12)

O! waarom zouden mensen hun blik tot de instrumenten van de kromming in hun lot beperken en zodoende hun plagen vermeerderen? Deze werktuigen van ons kruis zijn inderdaad veeleer te beklagen, daar zij een niet te wensen werk uitoefenen. Want tot bevrediging van hun eigen verdorven wrok maken ze een kromming in het lot van anderen. Hoewel deze kwaadaardige bezigheid tenslotte vergolden wordt met een wraakneming over hun eigen hoofd. Zoals het geval was met het bloed van Jizre l, dat neerkwam op het huis van Jehu (Hos ea 1:4). En bijzonder ongewenst is zo'n werk in de ogen van God, want zelden is de grond van de twist aan de kant van God en aan die van het instrument dezelfde. Integendeel, deze is zeer onderscheiden; getuige Sime i, die David vloekt als een bloeddorstig man, doelend op het bloed van het huis van Saul, waaraan hij niet schuldig was, terwijl God doelde op het bloed van Uria, wat hij niet kon loochenen, 2 Sam. 16:7, 8.

Bovendien, de twist zal tenslotte beslecht worden tussen God en Zijn volk, en dan zullen de kastijders ervaren, dat zij een ondankbare taak op zich namen. Zach. 1:15: "want Ik was een weinig toornig, doch zij hebben ten kwade geholpen", zegt God, in verbolgenheid over de heidenen, die een kromming maakten in het lot van Zijn volk.

Ook zij zijn schuldig, die de kromming in hun lot aan het toeval of aan hun noodlot toeschrijven, wat in werkelijkheid niets anders is dan een schepsel der verbeelding, dat de vorm heeft van een oogklep, om de mens te beletten de hand van God te erkennen. Zij handelen goddelozer dan de Filistijnen, door hetgeen dat volk betwijfelde vast te stellen, inderdaad, zeggende: "zo zullen wij weten, dat Zijn hand ons niet geraakt heeft; het is ons een toeval geweest", 1 Sam. 6:9.

Eindelijk, ook deze zijn schuldig, die zich, door zich aan vleselijke dardelheid en wellust over te geven, verstouten om de kromming in hun lot te verachten, die als niet te tellen en te vergeten. Ik maak geen punt van geschil hiervan, of iemand, die zijn toestand aan de Heere toevertrouwt en in de eerste plaats tot Hem om genezing opziet; in de tweede plaats tot hulp ziet op wettige middelen om het matig gebruik van de vertroosting des levens. Wat echter het doen betreft, wat zo menigvuldig in dit geval onder vleselijke mensen voorkomt, - indien de kromming van het lot werkelijk, zoals zij inderdaad is, van Gods maaksel is, - dan is het miskennen van een kromming een hoogst ongepaste gedrag, die door alle goede mensen moet worden verafschuwd. Spreuken 3:1: "Mijn zoon, verwerp de tucht des Heeren niet." Het is zeker een wanhopige geneeswijze, die noodwendig moet uitlopen op iets ergers dan de kwaal, al kan ze voor een wijle verzachting aanbrengen. Jes. 22:12-14: "En te dien dage zal de Heere, de Heere der heirscharen roepen tot geweene en tot rouwklage, en tot kaalheid en tot omgording des zaks; doch ziet, er is vreugde en blijdschap met vlees te eten en wijn te drinken. Maar de Heere der heirscharen heeft zich voor mijn oren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat u sterft; zegt de Heere, de Heere der heirscharen."

Ten tweede. Zijn schuldig, de opstandigen, wier harten zwellen en koken als de onstuimige zee, wier gemoed kniest en murmureert; zij, die niet tot rust kunnen komen onder de kromming in hun lot. Dit is een hoogst zondige en gevaarlijke wijze van doen. De apostel Judas, enigen stempelend als degenen, wie de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt, zegt van hen vs. 16: "deze zijn murmureerders", klagers over hun staat, n.l. over hun lot, hetwelk toch de betekenis is van het woord aldaar door de Heilige Geest gebruikt. Immers, daar de kromming in hun lot, waaraan hun onbuigzaam gemoed zich in geen geval kan onderwerpen, van Gods maaksel is, moet deze hun praktijk noodwendig een strijden tegen God zijn; en deze hun klachten en murmuringen zijn inderdaad tegen Hem gericht, welke voorstelling ze daaraan ook geven. Zo beschuldigt God de Israëlieten, die tegen Mozes murmureren, Num. 14:2. Van murmuring tegen Hem. "Hoe lang zal Ik bij deze boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende?" (vs. 27)

Ach! zou 't Hem, Die ons heeft gemaakt en geformeerd, niet vergund hebben ook ons lot te beschikken en zonder te vragen: wat denkt u ervan? Of moeten wij tegen Hem opstaan om Hem rekenschap te vragen aangaande de kromming, die Hij maakte? Wat zegt dit anders dan dat het trotse schepsel Gods werk niet kan verdragen, noch dulden wat Hij heeft gedaan? Hoe donker en gevaarlijk is die gesteldheid des harten! Hoe kan het anders of zo'n wijze van doen moet een algehele verdelging ten gevolge hebben? "Hij is wijs van hart en sterk van kracht, wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?"

Ten derde. Moeten bestraft worden de zorgelozen en ongehoorzamen, die er niet toe komen om zich met het doel van de kromming in hun lot te verenigen. God en de natuur doen niets te vergeefs. Daar Hij de kromming maakte, is daarin zonder twijfel een gepaste bedoeling en wij zijn verplicht daarmede eerbiedig in te stemmen, zoals

gezegd wordt Micha 6:9: "Hoort de roede!" En inderdaad, zo men zijn ogen niet sluit, maar gewillig is om tot recht verstand der dingen te komen, kan men gemakkelijk de algemene strekking van die kromming opmerken, n.l. om hem aan deze wereld te spenen en hem te bewegen de rust voor zijn hart in God te zoeken en te vinden. Wanneer de natuur en de omstandigheden van de kromming behoorlijk worden overwogen, zal het niet heel moeilijk zijn een meer bijzondere ontdekking van haar strekking te krijgen. Maar helaas! De zorgeloze zondaar in geestelijke traagheid en stomtheid verzonken stelt er geen belang in de bedoeling der Voorzienigheid in de kromming te ontdekken en al de moeite door de grote Landman in zijn beschikkingen jegens hem ten koste gelegd, zijn verloren. "Vanwege hun grootheid doen zij de onderdrukkers roepen; zij schreeuwen vanwege de arm der groten", kreunende (brommende) onder de druk van de kromming en het gewicht van de hand, die de kromming bewerkte. "Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker", zij merken niet, zij keren zich, om al deze, niet tot God (Job 35:9, 10).

Gebruik 2. *Tot vertroosting.*

Deze leer spreekt van troost voor de bezochte kinderen Gods. Welke kromming ook in uw lot is, zij is van Gods maaksel, daarom moogt ge met een vriendelijk oog daarop zien. Twijfel niet, of daarin een gunstige bedoeling voor u ligt, aangezien het uw Vader is, die deze te uw nut heeft doen ontstaan. Een verstandig kind heet de roede van zijn vader welkom, wetende, dat vader zijn welzijn beoogt; en zullen Gods kinderen de kromming in hun lot niet welkom heten, dewijl deze door hun Vader, die zich in zijn maatregelen niet kan vergissen, bestemd is, om hun ten goede te werken, overeenkomstig de belofte? De kromming in het lot van een gelovige, hoe pijnlijk zij ook blijkt te zijn, is inderdaad een gedeelte van de tucht des verbonds, de opvoeding, die aan Gods kinderen naar de belofte des Vaders verzekerd is. Psalm 89:31, 33: "Indien Zijn kinderen Mijn wet verlaten en in Mijn rechten niet wandelen, zo zal Ik hun overtredingen met de roede bezoeken en hun ongerechtigheid met plagen."

Bovendien kunnen allen, die genegen zijn om zich onder de kromming in hun lot tot God te wenden, in dit opzicht troost vinden, als ze verstaan: er is geen kromming in het lot, of zij kan worden recht gemaakt; immers waar God deze maakte, daar kan Hij die ook zeker herstellen. Hij kan recht maken wat Hij heeft krom gemaakt, hoewel geen ander het kan. Er is voor Hem niets te moeilijk; "Die de geringe uit het stof opricht en de nooddriftige uit de drek verhoogt, om te doen zitten bij de prinsen, de prinsen Zijns volks." "Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van kinderen" (Psalm 113:7-9).

Zeg niet, dat uw kromming van zo lange duur is geweest en daarom onherstelbaar is. Stel haar in Gods hand, die haar maakte, opdat Hij haar moge herstellen, en wacht op Hem; en zo het tot uw welzijn is, dat ze zou hersteld worden, zal ze worden geëffend; immers, "Hij zal het goede niet onthouden degenen, die in oprechtheid wandelen" (Psalm 84:11).

Gebruik 3. *Tot vermaning.*

Word met de kromming in uw lot, omdat ze Gods maaksel is, verzoend, ziende op de hand Gods daarin, en onderwerp u daaronder, wat deze ook zij; ik zeg, ziende op de hand van God daarin, anders kan toch uw onderwerping onder de kromming in uw lot geen christelijke onderwerping zijn en aangenaam voor God, omdat ze niet erkend wordt van de Heere af te komen, Die u deze dingen heeft aangedaan.

Tegenwerping 1. *"Maar - zullen enigen zeggen - de kromming in mijn lot is door de hand van het scheepsel teweeggebracht en het is tevens een van zo'n aard, dat ik niet zo'n behandeling verdiende."*

Antwoord. Uit hetgeen reeds gezegd is, blijkt, dat, hoewel de kromming in uw lot onderdaad onmiddellijk van des scheepsels hand is, zij nochtans middellijk van de hand Gods is. Er is toch niets van die aard, geen straffend kwaad, of de Heere heeft het gedaan. Daarom, alle toeval buitengesloten, geen betrekking heeft God is de Hoofdpersoon, wie ook de ondergeschikte bewerker moge zijn. En hoewel u deze kromming niet hebt verdiend van de kant van het werktuig, waarvan God tot uw verbetering gebruik maakte, u verdient het zeker van Zijntewege en Hij kan in die zaak van welk instrument Hij ook wil, gebruik maken, of deze ook onmiddellijk door Zichzelf teweeg brengen, juist zoals goed schijnt in Zijn ogen.

Tegenwerping 2. *"De kromming in mijn lot kon echter in een ommezien worden geëffend, indien het werktuig of de werktuigen daarvan gewillig waren, maar er is geen onderhandelen met hen mogelijk in dit stuk, zij willen niet overtuigd worden van hun misslag in het maken van die kromming."*

Antwoord. Indien dit zo is, wees er dan zeker van, dat Gods tijd nog niet is gekomen, waarop de kromming zal effen gemaakt worden; immers, als die tijd was aangebroken, al stonden ze thans daar als een onneembare vesting, zij zouden wijken, evenals een zandige oever onder de voet wegzinkt. "Zij zouden zich voor u buigen met het aangezicht ter aarde en het stof uwer voeten likken" (Jes. 49:23) . Intussen is die staat van zaken er zover van af het niet zien op de hand van God in de kromming in het lot te rechtvaardigen, dat ze juist een stuk van de beproeving, waarin Zijn hand zeer bijzonder uitkomt, uitmaakt, n.l. dat mensen opvallend beledigend en lastig voor anderen zouden zijn en toch geenszins voor overtuiging vatbaar. Dit was de beproeving der kerk, die zij van haar wederpartijders ondervond. Jer. 50:7: "Allen, die hen vonden, aten hen op, en hun wederpartijders zeiden: wij zullen geen schuld hebben; daarom, dat zij gezondigd hebben tegen de Heere, (in) de woning der gerechtigheid." Zij waren hoogst beledigend en behandelden hen barbaars; toch wilden zij geen schuld erkennen. Hoe konden zij de overtuiging ontwijken? Waren zij werkelijk onberispelijk in het opeten van des Heeren dwalende schapen? O! in geen geval. Merkten zij zich jegens hen aan als dienaren der Goddelijke gerechtigheid? Neen, ook dat niet.

De bedenking werd door deze en gene geopperd: *hoe de wederpartijders der kerk hun God konden loven als de Woning der gerechtigheid? Wanneer echter de oorspronkelijke betekenis van de tekst wordt vastgehouden, blijkt, dat er in het geheel geen grond is voor deze vraag en bovendien de gehele zaak in helder licht komt te staan: "Allen, die hen vonden, aten hen op; en hun wederpartijders zeiden: wij zullen geen schuld hebben; daarom, dat zij gezondigd hebben tegen de Heere (in) de woning der gerechtigheid."* Deze laatste woorden zijn niet van de wederpartijders, maar van de profeet, die aantoonde, hoe het kwam, dat de wederpartijders de schapen des Heeren, als zij hen aantroffen, opaten, en bovendien, toen zij dit gedaan hadden, ver van enig onrecht te erkennen, zich bleven rechtvaardigen. De zaak is deze: de schapen hadden tegen de Heere gezondigd, de Woning der gerechtigheid en als een rechtvaardige straf hiervoor van Zijntewege, konden zij op geen gerechtigheid van hun wederpartijders rekenen.

Daarom, terwijl wij deze onbetekenende voorwendsels terzijde stellen en zien op de hand van God, Die uw lot in dit opzicht heeft gebogen en in deze toestand houdt: *verzoen u daarmede en onderwerp u onder de kromming, welke die ook zij, sprekende uit de grond uws harten: "Dit is immers een krankheid, die ik wel dragen zal!"*

En om u hiertoe te bewegen, overweeg, dat:

1. het een plicht is, welke u aan God schuldig zijt als uw soevereine Heere en Weldoener. Zijn soevereiniteit eist onze onderwerping en het kan in geen geval als kleinzieligheid worden aangemerkt, te berusten in de kromming, die Zijn hand in ons lot heeft gemaakt en kalm het juk, dat Hij op ons heeft gelegd, te dragen; het is echter inderdaad krankzinnig, waar de aarden potscherven door hun oproerige en weerspannige houding onder het juk met hun Maker twisten. Ook mag Zijn weldadigheid jegens ons, schepselen, die niet dan kwaad verdienen, onze mond wel weerhouden om te klagen, dat Hij een kromming in ons lot heeft gemaakt, daar Hij ons geen onrecht had gedaan, wanneer Hij ons gehele levenslot krom gemaakt had. "Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen?" Job 2:10.
2. Het is een onveranderlijke wet, gedurende dit tijdelijk leven, dat aan niemand een kromming in het lot zal bespaard blijven. "Maar de mens wordt tot moeite geboren, zoals de spranken der vurige kolen zich verheffen tot vliegen", Job 5:7. Op bijzondere wijze wordt hun, die voor de hemel bestemd zijn, een kromming in hun lot verzekerd, dat "zij in de wereld verdrukking zullen hebben", Joh. 14:33. De Heere maakt hen toch door middel daarvan voor de hemel geschikt. Hoe kunt ge u toch inbeelden, dat u van het gewone lot der mensen zult vrijgesteld worden? Zal de rots om uwentwil van zijn plaats verwijderd worden? En, u kunt er zeker van zijn, daar God de krommingen in het lot der mensen maakt naar dat hun toestand onderscheidenlijk vereist, dat het uwe voor u noodzakelijk is.
3. Een kromming in het lot, waarin men in geen geval kan berusten, schept een toestand, die het meest van alles op die van de hel lijkt. Immers, daar is een juk om de hals der ampzalige lijdens gehangen, dat zij niet kunnen dragen, noch afschudden; daar strekt de almachtige arm zich tegen hen uit en zij kanten zich daartegen, daar is het al maar door lijden, al maar door zondigen, immer in de oven, maar hun schuim wordt niet verteerd en zij worden niet gereinigd. Dit is de juiste toestand van hen, die zich niet aan de kromming in hun lot kunnen onderwerpen.
4. Als men zich daaraan niet onderwerpt, is het verlies groot. De kromming in het lot, op de rechte wijze zich ten nutte gemaakt, heeft tot een gelukkige wending geleid, die ten hoogste voordelig was en voor enigen de beste tijd doen aanbreken, die zij ooit beleefden, zoals de Psalmist uit eigen ervaring getuigt, Psalm 119:67! "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik uw Woord." Er zijn thans velen in de hemel, die God loven voor de kromming, die zij hier in hun lot hadden. Wat moet het dan niet droevig zijn deze tegenwind voor Immanuëls land te verliezen! Indien evenwel de kromming in uw lot u geen voordeel doet, wees verzekerd, zij zal niet nalaten u groot nadeel aan te brengen, zij zal grotelijks uw schuld vermeederen en uw veroordeling verzwaren, daar dit u tot in eeuwigheid een diepe wroeging zal geven, wanneer ge denkt aan de moeite, die door middel van de kromming in uw lot is besteed, om u aan de wereld te spenen en tot God te brengen, en niettemin alles vruchteloos is geweest. Bedenk daarom, hoe u daarmede handelt. "Opdat, gij niet in uw laatste brult, en zegt: hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad!" Spreuken 5:11 en 12.

STELLING II.

Hetgeen God gepast acht in ons lot te bederven, zullen wij niet in staat zijn te verbeteren. Welk een kromming God in ons lot maakt, wij zullen niet in staat zijn die effen te maken.

Achtereenvolgens zullen wij

- A. Aantonen, dat God, zoals Hem goeddunkt, iemands lot bederft en daarin een kromming maakt.
- B. Overwegen de poging van de mens, om die kromming in zijn lot te herstellen of effen te maken.
- C. Nagaan, hoe het verstaan moet worden, dat wij niet in staat zijn de kromming in ons lot te herstellen of effen te maken.
- D. Enkele redenen aangaande dit punt bijbrengen.

A. Wat nu het eerste punt betreft, *om aan te tonen, dat God naar Zijn goeddunken iemands lot bederft en daarin een kromming maakt*, zij opgemerkt:

- (1) God houdt de keuze van ieders kromming in het lot aan Zichzelf; daarin oefent Hij Zijn soevereiniteit uit. Matth. 20:15a: "Of is het Mij niet geoorloofd te doen met het Mijne, wat Ik wil?" Het is niet aan onze keuze overgelaten, waarin die kromming zal bestaan of wat onze bijzondere last zal zijn; integendeel, zoals de pottenbakker hetzelfde leem gebruikt om een vat voor dit doeleinde, een ander voor dat doeleinde te maken, zo maakt God deze kromming voor de ene, die voor de andere, naar Zijn wil en welbehagen. Psalm 135:6: "Al wat de Heere behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde."
- (2) Hij ziet en merkt op, hoe het met de neiging van ieders wil en genegenheid is gesteld en waarin zij zich bijzonder van Hem afkeert en dus de bijzondere buiging juist daar nodig heeft. Zo deed Hij in het geval van de man, tot wie gezegd wordt (Markus 10:21): "Een ding ontbreekt u, ga heen, verkoop alles, wat u hebt en geef het de armen." Merk op, hoe zijn hart overheelt naar zijn grote bezittingen. Hij slaat er acht op, welke afgod voor ieder in zijn toestand de meeste aanleg heeft Zijn mededinger te zijn, opdat Hij zodoende de beproeving naar de toestand afmeet en aldaar de kromming veroorzaakt.
- (3) Door de leiding van Zijn voorzienigheid of een aanraking van Zijn hand geeft Hij dat deel van iemands lot een wending naar de tegenovergestelde kant, zodat deze kromming geheel en al tegen de begeerte van hem, dien ze treft, indruist. Ezech. 24:25: "En gij, menskind, zal het niet zijn, ten dage als Ik van hen zal wegnemen hun sterkte, de vreugde huns sieraads, de lust hunner ogen en het verlangen hunner zielen, hun zonen en hun dochteren." Hier is de beproeving een feit geworden, de neiging van de wil ligt aan de ene kant en het deel van het lot, dat niet beantwoordt aan deze neiging, integendeel daartegen gekant ligt, aan de andere zijde.
- (4) Hij wil die kromming naar Zijn goeddunken voor langer of korter tijd bestendigen, volgens de heilige doeleinden, waartoe Hij die bestemt. 2 Sam. 12:10: "Nu dan, het zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid, daarom dat u Mij veracht hebt, en de huisvrouw van Uria, de Hethiet, genomen hebt, dat zij u ter vrouwe zij." Hosea 5:15: "Ik zal heengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn,

zullen zij Mij vroeg zoeken." Door die wil is de kromming zo vast gemaakt, dat de gehele schepping die niet kan veranderen of haar uit het lot verwijderen.

B. Laat ons thans overwegen, hoe de mens de kromming in zijn lot tracht te herstellen of effen te maken. Dit bestaat, om kort te gaan, in zijn pogingen om zijn lot op dat punt met zijn eigen wil in overeenstemming te brengen, opdat de moeilijkheid worde opgeheven. Drie zaken liggen daarin opgesloten:

- (1) Een zekere ongemakkelijkheid onder de kromming in het lot; het is een juk, dat voor hem, die het opgelegd is, moeilijk is te dragen, .alvorens zijn geest getemd en onderworpen is. Jer. 31:18: "Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf; bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn." Het is om de stugheid van geest te verbreken, dat God de mens het juk oplegt; daarom wordt ook in Klaagl. 3:27 verklaard, dat het goed is dit te dragen, daar het de weg is om hem tenslotte tot een gespeend kind te maken.
- (2) Een sterke begeerte tot verwijdering van het kruis en onze neigingen in die richting uit te strekken. Dit is zeer natuurlijk, daar onze natuur van alles, dat lastig of een kruis voor haar is, wenst bevrijd te zijn, en indien die begeerte niet dwingend is, maar in een behoorlijke ondergeschiktheid aan God wordt gehouden, is ze niet zondig. Matth. 26, vs, 39: "Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan, maar niet zoals Ik wil." Dat blijkt ook hieruit, dat veel gebeden van het volk des Heeren om wegneming van de kromming in hun lot, verhoord zijn.
- (3) Een ernstig gebruik der middelen tot dat einde. Dit is een natuurlijk gevolg van die begeerte. De mens, die door het kruis, dat de kromming van zijn lot uitmaakt, gedrukt wordt, doet al wat hij kan, om in de weg der middelen daarvan bevrijd te worden. En indien van de middelen een wettig gebruik wordt gemaakt, men niet vertrouwt op de middelen, maar die met het oog op God aanwendt, is deze poging geoorloofd, hetzij het gebruik der middelen al dan niet met een goede uitslag wordt gezegend.

C. Hoe het moet verstaan worden, dat wij niet in staat zullen zijn de kromming in ons lot te verbeteren of effen te maken.

Het moet niet zo verstaan worden, alsof de zaak volstrekt hopeloos is en er geen geneesmiddel voor de kromming in ons lot bestaat. Er is toch geen toestand zo wanhopig, of God kan die in orde brengen. Gen. 18:14: "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" Als de kromming van langdurige aard is en alle geneesmiddelen, die men daarvoor heeft aangewend, tot een bespotting zijn geworden, is men gereed de hoop te verliezen, maar menige kromming, die als onherstelbaar hopeloos is opgegeven, heeft God volkomen recht gemaakt, zoals uit de levensgeschiedenis van Job blijkt. Wij zullen echter nimmer in staat zijn die te verbeteren. Zo de Heere het werk der wegneming niet ter hand neemt, zal zij als een berg van koper onbeweeglijk voor ons blijven staan, hoewel ze op zichzelf misschien een zaak is, die gemakkelijk kon worden weggenomen. We kunnen dit in de volgende zaken samenvatten:

1. De blote kracht van onze hand zal het nooit doen. 1 Sam. 2:9: "Want een man vermag niets door grote kracht." Als God de kromming niet met Zijn hand aanraakt, zullen de meest krachtige pogingen, die we kunnen aanwenden, haar niet effen. maken. Alle pogingen op die wijze zijn zonder een blik op God, ijdel en vruchteloos en zullen slechts een ploegen op rotsen zijn. Psalm 127:1 en 2: "Zo de

Heere het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zo de Heere de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter. Het is tevergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten, het is alzo, dat Hij het Zijn beminden als in de slaap geeft."

2. Het gebruik van alle geoorloofde middelen in deze zullen zonder succes zijn, tenzij de Heere die tot dit doel zegent. Klaagl. 3:37: "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?" Evenals iemand kan eten en niet verzadigd worden, zo kan iemand middelen aanwenden, die geschikt zijn om de kromming in zijn lot effen te maken en toch niets vorderen, want niets zal van enig nut zijn of ons helpen dan voor zover God dit bewerkt. Pred. 9:11: "De loop is niet der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook de rijkdom der verstandigen."
3. Het zal nooit gebeuren op onze tijd, maar op Gods tijd, welke zelden zo vroeg is als de onze. Joh. 7:6: "Mijn tijd is nog niet hier; maar uw tijd is altijd bereid." Hieraan is het toe te schrijven, dat de kromming onbeweeglijk blijft, alsof ze door een onzichtbare hand werd bewaakt; en op een andere tijd verdwijnt ze door een aanraking, omdat Gods tijd is gekomen om haar effen te maken.

D. Wij zullen nu de redenen van deze zaak aangeven:

1. Wegens onze volstreckte afhankelijkheid van God. Hand. 17:28: "Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij." Gelijk het licht van de zon afhangt, of de schaduw van het lichaam, zo hangen wij van God af, en zonder Hem kan niets, groot of klein, gelukken. Nu wil God ons dit op zo'n wijze doen ondervinden, om ons onze afhankelijkheid te leren.
2. Omdat Zijn wil onweerstandelijk is. Jes. 46:10: "Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen." Als God dit wil en het schepsel het tegenovergestelde, is het gemakkelijk op te lossen, welke wil moet geschieden. Zo de almachtige arm vasthoudt, tevergeefs trekt het schepsel. Job 9:4: "Wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?"

Hierdoor worden we geleid tot deze gevolgtrekkingen:

- (1) Het is noodzakelijk om te zwichten voor de kromming in ons lot en ons daaraan te onderwerpen. Immers, we kunnen evengoed menen rotsen en bergen, die God gegrond heeft, te kunnen verwijderen, als dat deel van ons lot, dat Hij krom gemaakt heeft, recht te maken.
- (2) Het effen maken van de kromming in ons lot, door voor, namelijk onze eigen krachten ten uiterste in te spannen, loopt slechts op zelfbedrog uit. Dit zal geen stand houden, maar, zoals dit met een stok, die met geweld recht gemaakt is, plaats vindt, zal ze weldra tot de vroegere gebogenheid terugkeren.
- (3) De enig afdoende wijze om de kromming effen te krijgen is, zich daarvoor tot God te wenden. Laten we ons dan tot wegneming van deze of gene krommin in ons lot tot God wenden, opdat deze naar de vastgestelde orde der dingen moge worden verwijderd. De mens kan niet ophouden met het begeren van de wegneming van deze of die kromming, evenmin als wanneer hij een doorn in zijn vlees had, deze toestand hem niet zou doen verlangen ervan verlost te zijn, maar omdat wij niet in staat zijn te herstellen, wat God tot onze schade nodig acht, is het duidelijk, dat we, teneinde deze kromming hersteld te zien, ons tot Hem hebben te wenden, die haar maakte, en het recht maken niet zelf ter hand nemen.

- (a) Al onze pogingen tot wegneming van de kromming zullen toch zonder Hem ijdel en vruchteloos zijn, Psalm 127:1. Laat ons zo vastbesloten zijn als wij willen, om de kromming effen te krijgen, zo God zegt van: "neen", zullen we ons te vergeefs inspannen, Klaagl. 3:37. Welk een schone kans van slagen de middelen, die wij aanwenden, ook bieden - zij zullen zonder uitwerking zijn, zo Hij niet de zegen gebiedt, Pred. 9:11. Ja, zulke pogingen zullen haar nog erger maken.
- (b) Een trotse geest, die tegen de kromming indruist, maakt haar - niets is meer gewoon dan dit - nog krommer. Pred. 10, vs. 8 en 9: "Wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten; wie stenen wegdraagt, zal smart daardoor lijden." De toestand, waarin de Israëlieten, die in de woestijn murmureerden, verkeerden, stelt dit in helder licht. Het is natuurlijk, dat het zo gaat, want op die wijze gaat het met de wil van zo'n mens hoe langer hoe meer de verkeerde weg op en bovendien wordt God uitgedaagd het juk vaster op de nek te binden, zodat Hij in geen geval de last zal verlichten.
- (c) Er is geen kromming, die door Hem niet kan worden verholpen en volkomen recht gemaakt. Psalm 146:8: "De Heere richt de gebogenen op." Hij kan ten uitvoer brengen datgene, wat voor ons hopeloos is. Rom. 4:17: "Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren." Het komt met Zijn Goddelijke waardigheid overeen wonderen te doen, een werk te beginnen, dat alle schepselen als hopeloos opgeven, en dat werk tot voltooiing te brengen, Gen. 18:14.
- (d) Hij wil graag voor het effen maken van krommingen gebruikt worden en nodigt ons uit Hem voor dat werk aan te roepen. Psalm 50:15: "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen en u zult Mij eren." Hij maakt de krommingen met het doel, dat Hij ons met een dergelijk verzoek tot Zich kan brengen en door die effen te maken, Zijn macht en goedheid kan openbaren, Hoséa 5:15. De moeilijkheden van mensen verschaffen een wijd veld om Zijn heerlijke deugden te ontvouwen, welke anders zouden gemist worden. Exod. 15:11: "O Heere! Wie is als u onder de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreeslijk in lofzangen, doende wonder!"
- (e) Een kromming, die aldus effen gemaakt is, is een dubbele barmhartigheid. Daar zijn enige krommingen door een aanraking van de algemene voorzienigheid effen gemaakt, terwijl de mensen er niet door geoefend zijn of gemelijk zijn, wanneer ze weggenomen zijn. Psalm 78:30, 31: "Zij waren nog niet vervreemd van hun lust, hun spijs was nog in hun mond, als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hun vetsten doodde en de uitgelezenen van Israël nederverelde." Hoséa 13:11: "Ik gaf u een koning in Mijn toorn, en nam hem weg in Mijn verbolgenheid." Zo moeten de vruchten, die te haastig van de boom der Voorzienigheid geplukt zijn, wel de tanden stomp maken en zullen gewis voor de begenadigde ziel bitter zijn. maar o! welk een zoetheid, wanneer de kromming is effen gemaakt, nadat men zich ootmoedig tot de Heere gewend heeft en op Hem gewacht! Dan draagt zo'n wegneming het beeld en merk der Goddelijke gunst, welke haar groot en kostbaar maakt. Gen. 32:10: "Daarom, omdat ik uw aangezicht gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien." Hfdst. 21:6. God heeft in Zijn liefste kinderen Zijn gunst doen schitteren, door in hun levenslot merkwaardige krommingen te maken en te herstellen.
- (f) Het zijn Gods lievelingen, die gewoonlijk de grootste krommingen in hun lot zien gemaakt. Maar nadat zij zich tot de Heere gewend hebben, wordt de weg gebaad tot de rijkste ondervindingen in de verwijdering van hetgeen hen drukte. Hoe duidelijk blijkt dit uit de lotgevallen van Abraham, Jakob en Jozef! Wie van de

aartsvaders had zo grote krommingen dan zij, maar wie van hen had dan ook zulke opvallende tekenen van de Goddelijke gunst? De grootste onder de mensen, zoals Simson en Johannes de Doper, waren uit vrouwen geboren, die in hun natuur onvruchtbaar waren. Zo lopen voor hen, die er door geoefend zijn, de grootste krommingen uit in de rijkste barmhartigheden.

- (g) Het is de kortste en zekerste weg, om met de kromming in ons lot regelrecht tot God te gaan. Zo wij op dit punt onze wens zouden willen vervuld zien, moeten wij ons evenals de arend omhoog heffen en vervolgens op de prooi neerdalen. Onze ongelovige buitensporige pogingen, om de kromming effen te maken bewijzen slechts de haastigheid in dit stuk - dat is geen bekwame spoed. Ook Abraham faalde hierin, als hij tot Hagar inging. God is de eerste Werker, die voor het effen maken van de kromming al de raderen in beweging brengt, die zonder Hem onbewegelijk blijven. Hoséa 2:20, 21: "En het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhoren zal, spreekt de Heere; Ik zal de hemel verhoren en die zal de aarde verhoren; en de aarde zal het koren verhoren, mitsgaders de most en de olie; en die zullen Jizreël verhoren."

1ste Tegenwerping.

Maar heeft de vernedering betekenis? Ik zie dat de kromming in mijn lot kan herstellen, maar ze zal toch niet hersteld worden. Want ze is zodanig dat ze voor wegneming niet vatbaar is. Mijn kromming zal blijven; het is hopeloos.

Antwoord. Dat is de taal van ongelovige haast, welke geloof en lijdzaamheid zouden verbeteren. Psalm 116:10, 11. "Ik heb geloofd; daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest. Ik zeide in mijn haasten: alle mensen zijn leugenaars!" Abraham kon wel veel bijbrengen voor de hopeloosheid van zijn kromming, maar niettemin wendt hij zich vertrouwend tot God om die te herstellen. Rom. 4:19, 20. Sara had zo'n gevolgtrekking gemaakt - en zij werd daarover berispt. Genes. 18:13, 14. In zo'n geval is er niets, dat het onnodig maakt zich tot God te wenden.

2^e Tegenwerping. *Ik heb mij echter telkens weer daarvoor tot God gewend, maar de kromming is nimmer weggenomen.*

Antwoord. Uitstel is geen weigering van verzoeken aan het hemelhof, maar een beproeving van het geloof en de lijdzaamheid van hen, die het verzoek doen. En, wie hij ook is, hij, die zal volharden, zal gewis ten laatste voorspoedig zijn. Lukas 18:7 en 8. "Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? Ik zeg u, dat Hij hun haastiglijk recht doen zal." Soms worden mensen door de kromming in hun lot kwaad, en door hun gedurige moedeloosheid halen zij het in hun gebeden niet meer aan, terwijl het hen bij voortduring ongemakkelijk blijft. Maar als God voornemens is die kromming door genade effen te maken, zal Hij hen verplichten deze weer in het gebed voor Hem neer te leggen. Ezech. 36:37. "Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat ik het hun doe." Indien de wegneming plaats vindt, terwijl het gebed is nagelaten, zal hierin geringe troost zijn. Al zou zij nimmer gedurende ons leven worden weggenomen, dit zou ons niet van de plicht ontslaan, om voor de wegneming daarvan tot God de toevlucht te nemen. Immers er zijn veel gebeden, die niet beantwoord worden, voordat wij in de andere wereld aanlanden. Rom. 8:24 en daar zullen ze allen tegelijkertijd beantwoord worden.

Aanwijzingen tot een juiste besturing van onze ijver, om de kromming in het lot te verwijderen.

1. Bidt daarom. Ezechiël 36:37 "daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe", en bidt in geloof, gelovende, dat u de verwijdering dier kromming eindelijk zeker zult verkrijgen, ja indien het goed voor u is, zelfs tijdens uw leven, maar zonder twijfel in het toekomstige Matth. 21:22, "en al wat gij, zult begeren in het gebed, gelovende, zult u ontvangen." Zij zullen niet teleurgesteld worden, die genaderd zijn aan het lied van Mozes en het Lam. Openb. 15:3. In sommige gevallen van die aard is aanhoudend gebed gepaard met vasten, zeer gepast. Matth. 17:21, "maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten."
2. Vernedert u onder de druk als het juk, dat de soevereine Hand u heeft opgelegd. Micha 7:9. "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd." Rechtvaardigt God, veroordeelt u zelf, kust de roede en verkeert daaronder kalm; dit is de meest praktische weg, om er van bevrijd te worden, zodra het doel daarvan bereikt is. Jac. 4:10. "Gij zult hun hart sterken" (Eng. Vert. *bereiden*) "Uw oor zal opmerken." Psalm 10:17.
3. Wacht geduldig, totdat de hand, die haar veroorzaakte, haar herstelle. Psalm 27:14 "Wacht op de Heere; zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja wacht op de Heere." Geef de zaak niet als hopeloos op, omdat gij, niet zo spoedig als u wenste, verlichting ontvangt, Jac. 1:4 "doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat u moogt volmaakt zijn, en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk." Laat de tijd der bevrijding aan de Heere over, Zijn tijd zal tenslotte overtuigend blijken de beste te zijn, het zal niet over die tijd heengaan. Jes. 60:22 "Ik, de Heere, zal zulks te Zijner tijd snellijk doen komen;" wacht op Hem, u zult niet teleurgesteld worden, Jes. 49:23 "dat zij niet beschaamd zullen worden, die Mij verwachten."

Opwekking om ondersteuning onder het kruis te bidden .

Welke kromming er moge zijn, die naar de vastgestelde orde in deze wereld niet kan weggenomen of effen gemaakt worden, laten we ons om een gepaste ondersteuning onder dat kruis tot God wenden. Om een voorbeeld te noemen; de gewone kromming in het lot der heiligen is *de inwonende zonde*. Hoewel God besloten heeft, dat deze kromming hier niet weggenomen wordt, kan Hij een tegenwicht daartegen schenken en daaronder verlichting geven. Hetzelfde geldt van iedere andere kromming, zolang die onverwijderd blijft. Wendt u in zulke gevallen tot God, ten einde, waar ge enerzijds verliezen lijdt, anderzijds winsten moogt bekomen.

Er zijn vijf zaken, die ik zou wensen, dat u in het oog hield en er uw hart op stelde:

1. In plaats van het aangename, dat, in geval het ons onthouden of van ons weggenomen wordt, de kromming in ons lot zou veroorzaken, God in Christus tot uw deel te nemen. Psalm 142:5, 6, "Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand die mij kende; er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel. Tot u riep ik, o Heere! ik zeide: u zijt mijn toevlucht, mijn deel in het land der levenden." Nimmer maakt God een kromming, of deze bevat inderdaad de hemelse aanbieding ener gezegende ruil voor ons, zoals blijkt uit: Markus 10:21 "Ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en gij zult een schat hebben in de hemel." Wanneer God deze ruil maakt, steekt Hij eerst Zijn hand uit en neemt de een of andere aardse zaak van ons weg, terwijl Hij verwacht, dat wij vervolgens onze hand zullen uitsteken, en in de plaats van het weggenomene een hemelse zaak zullen nemen, en bijzonder Zijn Christus. Waartoe heeft God uit uw linkerhand, deze en die aardse troost ontnomen? Strek uw rechterhand naar God in

Christus uit, en stelt Hem daarvoor in de plaats en heet Hem welkom. Daarom wordt de vereniging der ziel met Christus *een kopen* genoemd, daar we van de ene zaak afstand doende, een andere daarvoor in de plaats krijgen. Matth. 13:45 en 46 "Het koninkrijk der hemelen is zoals een koopman, die schone paarlen zoekt, dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen, en verkocht al wat hij had en kocht die. Doet dit, en u zult meer dan een tegenwicht hebben in de kromming in uw lot.

2. Merkt op, dat kwelling van de stroom tegenheden zó snel afvloeit, naar mate wij die gelovig kunnen overgeven. Dit is het werk des geloofs, om ons voor 't geen ons in het schepsel is ontzegd vertrouwelijk op God te verlaten. Psalm 27:10, "Want mijn vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de Heere zal mij aannemen. Dit is een hoogst redelijke verwachting, want dit is zeker, daar is in het schepsel geen goed of het is van God; daarom kan er geen goeds in het schepsel of de stroom gevonden worden dan hetgeen onmiddellijk uit God, de Fontein ons moge toevloeien. En het is een vriendelijk pleidooi tot God te komen en te zeggen: "Nu, Heere, u hebt mij zo'n schepselvertroosting ontnomen, ik moet een schadevergoeding van U hebben."
3. Speurt na de geestelijke vruchten van de kromming in het lot. Hebr. 12:1. Hoe gaat het in deze wereld toe? Zien wij niet dat, wanneer een zaak mislukt, een andere zaak wordt opgepakt, en men zich met alle ijver daarop toelegt? Welnu, zo moeten wij, als er een kromming is in het lot, die onze aardse vertroosting neerwerpt, ons hart te meer op geestelijke schatten zetten. Indien ons werelds bedrijf schipbreuk lijdt, laat ons trachten met noeste vlijt een zaak met de hemel te drijven; laat ons zien of wij door middel van de kromming meer geloof, liefde, hemelsgezindheid, wereldverzaking, nederigheid, zelfverloochening kunnen verkrijgen. 2 Kor. 6:10, "als droevig zijnde, maar altijd blijde; als arm, maar velen rijk makende; als niets hebbende, en nochtans alles bezittende." Zo zullen wij, terwijl wij aan de ene kant verlies lijden, aan de andere kant winnen.
4. Het is genade om met opgeheven hoofde onder de kromming te verkeren, 2 Kor. 12:8 en 9 "hierover heb ik de Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg. Of iemand die zwak is een lichte last draagt, dan wel of iemand met frisse kracht toegerust en gestaald een zware last torst, het komt op hetzelfde neer, de laatste kan even gemakkelijk onder zijn last voortgaan als de eerste onder de zijne. Genade evenredig aan de beproeving, is hetgeen waarnaar wij hebben te staan. Zo wij die bekomen, al is de kromming niet effen gemaakt, zo zijn wij daarmee in evenwicht.
5. De eeuwige rust in het oog te houden en het gewicht der heerlijkheid, die aan gindse kant wacht. 2 Kor. 4:17 en 18. "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van heerlijkheid; dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet." Dit zal de kromming in ons lot, hoe groot deze ook moge zijn, in balans houden, terwijl zij, die geen welgegronde heilsverwachting hebben, de kromming in hun lot in deze wereld zo zwaar zullen bevinden, dat zij niets als tegenwicht daartegenover kunnen stellen. De hoop der eeuwige rust echter kan ons onder alle kwelling en moeite, die we hier ontmoeten, de nodige veerkracht verlenen.
6. Laten we ons dan behoorlijk schikken, om de kromming in ons lot te dragen, waar God het voegzaam acht die te bestendigen. Laten wij datgene christelijk dragen, wat wij niet kunnen herstellen, en niet tegen God strijden en de verzenen tegen de prikkels slaan. Dat wij die dan geduldig dragen, zonder toornig en gemelijk te zijn,

of te murmureren. Jak. 5:7. Psalm 37:7, "Zwijg den Heere, en verbeid Hem." Al verliezen we door de kromming in ons lot de troost in het schepsel, laten we onze zelfbeheersing niet verliezen. Lukas 21:19, "en wanneer u zult horen van oorlogen en beroerten, zo wordt niet verschrikt." De kromming in ons lot maakt ons als iemand, die slechts een schraal vuurtje heeft om zich te warmen; als we echter ongeduldig zijn in ons lot, verspreidt zich het vuur, zodat het huis om ons heen in brand raakt en ons aan gevaar blootstelt. Spr. 25:28, "Een man, die zijn geest niet weerhoudt, is een opengebroken stad zonder muur."

7. Laten wij de kromming in ons lot met christelijke moed dragen om niet te verzinken in moedeloosheid. Hebr. 12:5, "Bezwijkt niet, als u van Hem bestraft wordt." Satan is er mee bezig, om door middel van de kromming de levensmoed der mensen te buigen of te verbreken, en dikwijls die door buigen te breken, onze taak is het ons onder de kromming kalm te gedragen, midden op de weg te blijven, daar we door onwaakzaamheid op de rotsen, die aan beide kanten staan, zouden verbrijzeld worden. Ons geluk bestaat niet in de een of andere aardse vertroosting, en het gemis daarvan zal ons niet ongelukkig maken. Hab. 3:17 en 18. "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal, dat het werk van de olijfboom liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal, zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils." Zo is het de roeping van een christen vastbesloten aan zijn weg vast te houden, met een heilige verachting en onverschilligheid jegens zijn tegenspoeden. Job 17:9, "En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen."

Vraag. *Wanneer kan van iemand vanwege de kromming in zijn lot gezegd worden, tot moedeloosheid te vervallen?*

Antw. Als deze hem zózeer beheerst, dat hij voor zijn plichten van particuliere aard of voor zijn christelijke roeping ongeschikt is. Wij kunnen er zeker van zijn, dat zij ons over de grenzen der gematigde droefheid heeft gebracht, als zij ons voor de zaken van het dagelijks leven, die wij van 's Heeren wege geroepen zijn te behartigen, ongeschikt maakt. 1 Kor. 7:24, "Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders! die blijve in hetzelfde bij God." Of voor de plichten van de godsdienst, die geheel en al verhinderend. 1 Petrus 3:7, "Opdat uw gebeden niet *verhinderd worden*." (Grieks tekst: *afgesneden* of vernietigd, evenals een boom van zijn wortels); of veroorzaakt dat iemand daarin geheel hopeloos wordt. Mal. 2:13, "dit tweede doet gijlieden ook, dat u het altaar des Heeren bedekt met tranen, met wening en met zuchting."

Dat wij de kromming dan op een nuttige wijze verdragen, zodat wij er enig voordeel door bekomen. Psalm 119:71, "Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde." Hierdoor wordt een voordeel verkregen. Rom. 5:3-5. En het is zeker een kromming in ons lot, die slecht benut is, als we er niet enig geestelijk goed door bekomen. Hebr. 12:11. De kromming is een soort van geestelijk medicijn; en evenals het een verloren geneeskunst is, die niet zuivert van de kwade sappen, en het alles vergeefs is, de onaangename smaak en de pijnen, die er mee gepaard gaan, zo is het ook een verloren kromming en de bitterheid, die hierdoor ervaren wordt, is kwaad, zo wij er niet door gebeterd worden, Jes. 27:9, "daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen."

Beweegredenen om de vermaning tot vernedering in te scherpen.

1. De kromming zal niet beëindigd worden, zolang God het voegzaam oordeelt die te bestendigen. Hoe willekeurig we daaronder nu ook verkeren, en welke sprongen we in deze omstandigheden doen, zij zal onbewegelijk blijven als door ijzeren en koperen banden bevestigd. Job 23:13 en 14, "Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen. Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is, en dergelijke dingen zijn er veel bij Hem." Is het dan niet verstandig, om hetgeen wij niet kunnen herstellen tot ons welzijn aan te wenden. Maakt dan van de nood een deugd. Wat niet kan worden genezen, moet worden verdragen, en het past ons dat te doen met Christelijke gelatenheid.
2. Zo wij ons onder de kromming onverstandig gedragen wordt de smart dienaangaande aanmerkelijk vermeerderd. Hoe komt het dat het juk onze nek schaaft? Is het niet omdat men daar zo tegen inworstelt en het niet op onze schouders laat rusten? Jerem. 21:18. Hoe dikwijls gelijken we in dat opzicht op mensen, die met hun hoofd tegen een rots stoten, om die te verwijderen. De rots blijft onbewegelijk staan, maar zij worden gewond en lijden door hun worsteling een grote nederlaag. Ongeduld onder de kromming legt een apart gewicht op de last en maakt die zwaarder, terwijl het daarenboven ons verzwakt en ons minder bekwaam maakt die te dragen.

De kromming in uw lot is de bijzondere beproeving, die God voor u heeft uitgekozen om u hierdoor te toetsen 1 Petrus 1:6 en 7 "In welke gij u verheugt nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken, opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus." God heeft Zijn vuur, om daardoor te beproeven van welk metaal de mensen zijn; des hemels toetssteen om de ware en valse christenen aan het licht te brengen. Er zijn mensen, die verscheidene beproevingen kunnen verdragen en die te boven komen, totdat de kromming in het lot hen zal openbaren, dat zij nietswaardig zijn, omdat zij in geen geval deze kunnen verdragen. Markus 10:21, 22. Overweeg dan in zulke omstandigheid bij uzelf: "hier is nu de beproeving van mijn staat aan de orde, hierdoor moet uitkomen of ik oprecht dan wel een huichelaar ben." Kan iemand toch een oprecht onderdaan van Christus zijn, die niet in staat is zijn levenslot aan Christus te onderwerpen? Geven niet allen, die in oprechtheid tot Christus komen, zich ongeveinsd aan Hem over? Hand. 9:6. "*Heere! wat wilt Gij, dat ik doen zal?*" Psalm 47:4. "Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten." Zegt Hij ons niet, dat wij zonder deze gesteldheid Zijn discipelen niet zijn? Lukas 14:26, "Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen en broeders en zusters, ja ook zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn. Wellicht is het uw ervaring, dat gij u aan alles, behalve juist, dit kunt onderwerpen, maar zal dit "behalve" niet alles bederven. Markus 10:21, 22. Heeft iemand ooit gehoord van een oprechte vereniging met Christus, terwijl men één zaak achterhield of uitzonderde, waarover men als eigen meester meende te mogen beschikken?

Vraag. Is die vernedering een eigenschap die noodzakelijk vereist wordt, voordat wij geloven; en indien dit het geval is, hoe moeten wij daaraan komen? Kunnen wij door onze natuurlijke vermogens daartoe geraken?

Antwoord. Neen, in geen geval; deze gesteldheid gaat noodzakelijk samen met geloven, daar ze uit dezelfde zaligmakende verlichting in de kennis van Christus voortvloeit, waardoor de ziel tot het geloof in Hem gebracht wordt. Het is hierdoor dat

de ziel Hem ziet als een bekwaam Zaligmaker, en zich aan Hem ter zaligheid toevertrouwt, en zijn lot aan Hem de rechtvaardige Heere en oneindig wijze Heerser onderwerpt, Matth. 13:45, 46. De ziel, die Hem aanneemt als Zaligmaker, neemt Hem ook aan als Hoofd en Heerser. Het geven van Christus aan ons en ons ontvangen van Hem, dit is het wat er ons toe brengt andere dingen om Zijntewil te verlaten; zo is het ook met het licht, het verdrijft de duisternis.

Gemoedsbezwaar. *Helaas! ik kan er mijn hart niet toe krijgen om juist in dit geval mijn lot Hem gewillig te onderwerpen.*

Antwoord.

1. Die onderwerping zal in geen geval bevorderd worden zonder strijd, de oude mens zal zich nooit daaraan onderwerpen, en wanneer de nieuwe mens der genade zich daaraan gaat onderwerpen, zal de oude mens daartegen opstaan. Gal. 5:17 "Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees, en deze staan tegen elkander, zó dat u niet doet, hetgeen u wilt." Is het echter uw oprechte begeerte en uw bestendig streven u daaraan te onderwerpen. In plaats van de genadeloze worsteling tegen de kromming, keert u tot de worsteling met uw eigen hart om het in de weg van de belofte te geloven en door de daartoe bestemde middelen te gebruiken, onderworpen te krijgen, terwijl u er van harte over bedroefd zijt, dat ge u daaraan niet kunt onderwerpen. Dit is onderwerping in uw lot, volgens de gunstige beschrijving van het evangelie Rom. 7:17-20; 2 Kor. 8:12. Zo het aan uw keus lag, zou u liever uw hart tot onderwerping gebracht zien aan de kromming, dan de kromming effen gemaakt naar de wens van uw hart? Rom. 7:22, 23. Is het u niet in oprechtheid te doen om onderwerping in weerwil van de tegenstand van het vlees? Gal. 5:17.
2. Waar blijft de zelfverloochening van de christen en het opnemen van zijn kruis, zonder de onderwerping aan de kromming? Dit is de eerste les, welke Christus Zijn discipelen voorlegt. Matth. 16:24 "zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij." Zelfverloochening zou een verzoening met de kromming verschaffen en een toelating van het kruis. Maar daar wij niet kunnen dulden, dat ons verdorven eigen enigermate verloochend wordt in zijn begeerten, en bijzonder in datgene, waaraan wij naar Gods onfeilbaar oordeel voornamelijk verloochend moeten worden, kunnen we de kromming in ons lot niet verdragen, maar kanten ons daartegen uit eigenliefde.
3. Waar blijft onze gelijkvormigheid met Christus, wanneer wij ons niet aan de kromming kunnen onderwerpen? Wij kunnen niet bewijzen, dat wij christenen zijn zonder gelijkvormigheid met Christus. 1 Joh. 2:6: "Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf zó wandelen, zoals Hij gewandeld heeft." Er was een voortdurende kromming in het lot van Christus, maar Hij onderwierp er zich aan. Filipp. 2:8. "En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises." Rom. 15:3. "Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd." Zo moet het ook met ons zijn, zo wij willen bewijzen, dat wij inderdaad christenen zijn, Matth. 11:29. 2 Tim. 2:11, 12.
4. Hoe zullen wij bewijzen, dat wij echte, wezenlijke kinderen Gods zijn, indien wij tegen de kromming worstelen? Wij kunnen niet bidden: "Onze Vader, Uw wil geschiede op aarde als in de hemel, enz." Matth. 6. Neen, wij zeggen, door ons zo te gedragen, dan eigenlijk: "wij moeten onze zin hebben, Gods wil kan ons niet voldoen." Laat ons echter bedenken, dat de beproeving door de kromming hier niet lang zal duren. 1 Kor. 7:29-31. Wat kan ons, al mag het werk zwaar vallen, er

beter mee verzoenen, dan dit, dat het niet lang zal duren; weinige dagen of jaren op zijn hoogst zullen daaraan een eind maken, en uw beproevingen van u wegnemen. Zeg niet: ik zal nooit daarvan ontheven worden, want indien u niet vóór uw sterven verlichting ontvangt, zult ge dit bij de dood bekomen, er gebeure dan, wat er wil. Een ernstig gezicht op de dood en de eeuwigheid zou zulk al moge het werk zwaar vallen, er beter mede verzoenen, een invloed op ons kunnen hebben, dat wij er naar streven, om ons onder de kromming, zolang deze duurt, behoorlijk te gedragen.

5. Zo u er u op toelegt, de kromming op een christelijke wijze te verdragen, u zult dit gemakkelijker vinden, dan ge u voorstelt. Matth. 11:29, 30: "Neemt Mijn juk op u en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van harte, en u zult rust vinden voor uw zielen; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht." De Satan heeft geen gemakkelijker weg om zijn doel te bereiken, dan de mensen te doen geloven, dat het onmogelijk is om het ooit in gemoede met de kromming eens te zijn, ja, dat het een last is, in alle delen ondragelijk; zolang u dit gelooft, wees er zeker van, dat u nooit in staat zult zijn, om haar te verdragen. De Heere maakt echter geen kromming in het lot van welk mensenkind ook, of deze kan op een behoorlijke wijze, hoewel niet zondeloos en volmaakt door hen verdragen worden. Tot dit doel is toch sterkte verzekerd in het Verbond 2 Kor. 3:5. Filipp. 4:13 en waar deze door het geloof wordt verzocht, zal ze gewisselijk komen, Psalm 28:7. "De Heere is hunlieder Sterkte, en Hij is de sterkheid der verlossingen Zijns Gezalfden."
6. Als ge u hier op een christelijke wijze onder uw kromming gedraagt, zal uw arbeid niet ijdel zijn, maar u zult door Christus een volle beloning der genade verkrijgen aan de overzijde van het graf. 2 Tim. 2:12; 1 Kor. 15:58. Er wordt een "zalig" uitgesproken over hem, die op zo'n wijze verdraagt. Jac. 1:12. "Zalig is de man, die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd zal geweest zijn, zo zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben." De hemel is het oord, waarin de beproefden na de verzoeking van de kromming worden ontvangen. Openb. 7:14. "Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams." Als u daar komt, zal er geen spoor van die beproeving in uw lot overblijven, u zult ook niet de minste herinnering daarvan hebben, integendeel, zij zal uw lofprijzing klem geven, en uw vreugde vermeerderen.
7. Als u zich onder het kromme in uw lot niet als een christen gedraagt, dan zult u uw ziel na de dood verliezen (Judas vers 15 en 16). God zal voor eeuwig oorlog voeren tegen hen die hier tegen Hem strijden vanwege hun lot. Als zij zich hier niet willen onderwerpen aan Zijn juk, en weigeren het geduldig te dragen, dan zal Hij Zijn juk voor eeuwig op hun schouders leggen en het vastbinden met eeuwige banden, die nooit meer losgemaakt zullen worden. 'Hij is wijs van hart en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?' (Job 9:4).
8. Welke kromming er ook is in het leven van wie dan ook, het is zeer waarschijnlijk dat er een kromming is, waar onze huidige generatie in het algemeen onder gebukt gaat. Deze zal ons nog meer beproeven. Dit is een tijd dat de zonden groter zijn dan in de dagen van onze voorvaders. Dit is een tijd dat God grote krommingen maakt in het lot van hen die Hem het liefst zijn. Er schijnt zich echter zo'n algemene kromming aan te kondigen waar ons hele volk onder gebukt zal gaan, dat het kromme dat wij persoonlijk moeten dragen maar van weinig gewicht zal schijnen. "Want het is de tijd, dat het oordeel begint van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods

ongehoorzaam zijn?" En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?' (1 Petrus 4:17 en 18). Streef er daarom naar om u onder het kromme in uw lot te gedragen zoals het behoort. Als u nu vraagt hoe u tot zo'n gedrag kunt komen, dan geven wij u nog enkele aanwijzingen.

Stelling III. *Het overdenken van het kromme in het lot als het werk van God is een geschikt middel om iemand ertoe te brengen zich eronder als een christen te gedragen.*

I. Wij zullen u in de volgende vijf punten erop wijzen wat wij moeten verstaan onder het overdenken van het kromme als het werk van God.

1. *Ten eerste moeten wij onderzoeken uit welke bron het kromme voortkomt.* "Toen zeide zij: Is het zo? Waarom ben ik dus? En zij ging om den HEERE te vragen" (Gen. 25:22). Het gezond verstand en de godsdienst leren ons beide om niet alleen het kromme op te merken, wat niet uitkan blijven, maar ook te vragen naar de oorsprong ervan en die te overwegen. Het kromme is zeker niet onze keus en wij leggen onszelf niet opzettelijk een last op. Het kromme toe te schrijven aan het toeval, is hetzelfde als het toe te schrijven aan het niets. Het is niet uit het niets ontstaan, maar het wordt ons door de een of andere hand toegebracht. 'Want uit het stof komt het verdriet niet voort, en de moeite spuit niet uit de aarde' (Job 5:6).
2. *Wij moeten de hand Gods erin zien.* Welke hand het een of andere schepsel er ook in heeft, wij moeten niet binnen die enge kring onze blik beperken, maar van het schepsel af en hoger zien, nl. op de hand van de hoogste Bestuurder. Job 1:21. "De Heere heeft gegeven en de Heere heeft genomen; de Naam des Heeren zij geloofd!" Doen wij dit niet, dan maken wij een God van het schepsel, dat maar een werktuig is van de kromming; wij zien dan daarop, alsof het de eerste oorzaak ware, die toch bijzonder aan God is toe te schrijven; en brengen ons onder het oordeel, waarvan wij lezen: Psalm 28:5: "Omdat zij niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen."
3. *Wij behoren die kromming ons voor te stellen als een werk van God, dat Hij met heilige en wijze doeleinden tegen ons uitvoert, naar de regel van de Goddelijke volmaaktheid.* Dit is de meest praktische wijze om de zaak aan te vatten, nl. een goede voorstelling daarvan te krijgen, een juiste kijk daarop te hebben; dit zal ten gevolge hebben, dat wij ons onder de kromming behoorlijk leren gedragen. Het kan nooit goed uitkomen, God hierin voorbij te zien, maar wel kan men zeer veilig het schepsel voorbij zien en aan God de kromming toeschrijven, alsof er geen andere hand in werkzaam was, daar Hij immer de hoofdpersoon daarin is. 1 Sam. 3:18: "Hij is de Heere, Hij doe, wat goed is in Zijn ogen." Zo zag David Simeï voorbij en zag op God, in de vervloeking, welke die man hem toevoegde. Hij vestigde zijn oog niet op de bijl, maar op hem, die haar hanteert.
Hier vallen twee zaken binnen onze overdenking:
 - a. *Het besluit van God*, die van eeuwigheid zich die kromming jegens ons voornam: "want Hij werkt alle dingen naar de raad van Zijne wil." (Ef. 1:11), het verzegelde boek, waarin alle zwarte lijnen, die de kromming vormen, zijn getekend. Wij hebben, welke dalen van donkerheid, kommer en smart wij ook worden doorgeleid, daarop te zien als geformeerd door de bergen van koper, de onbewegelijke Goddelijke beschikkingen; Zach. 6:1: "en ik hief mijn ogen weer op, en ik zag; en zie! Vier wagens gingen er uit van tussen twee bergen,

en die bergen waren bergen van koper." Als wij deze niet verder doortrekken, dan de lotgevallen, die wij zien en ondervinden, kan dit niet als vermetelheid aangemerkt worden; tot zover is toch het boek voor ons geopend om daarin te blikken.

- b. *De voorzienigheid Gods*, welke die kromming hier op aarde over ons brengt. Amos 3 ; 6: "Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de Heere niet doet?" Niets kan ons buiten Hem, in Wie wij leven, treffen. Welk een werkzaam aandeel schepselen ook in het veroorzaken van onze kromming mogen hebben, van welke aard dit ook moge zijn, wat zij daartoe hebben gedaan of niet gedaan, Hij is de oorsprong, die alle schepselraderen in beweging brengt, en als Hij ophoudt met werken, dan zouden ze alle stilstaan. Oneindig zuiver is Hij echter in Zijn werk, al gaan zij in het hunne onzuiver te werk. Job overwoog deze beide zaken, Hfdst. 23:14. "Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en dergelijke dingen zijn er veel bij hem."
4. Een gedurige overweging van de kromming. Een enkele oogopslag is niet voldoende, maar zij dient kalm beschouwd en overpeinsd te worden. Dit is het gepaste middel. Wij moeten vooreerst gedurig en grondig die kromming overwegen. Daar zij een aanhoudende kwelling is moet zij als een onderwerp van ernstige overdenking gedurig beschouwd worden, omdat dit tot genezing kan leiden. Er zijn, behalve deze zaak, andere zaken, waarop wij dienen te letten en welke wij in gedachtenis moeten houden, zodat wij over dit ene niet immer peinen, maar de bijzondere betrachting van de kromming moet een beginsel zijn, dat in de bodem van ons hart is geworteld, naar hetwelk wij ons de kromming ten nutte maken en zo bedachtzaam zijn, dat wij die, naar dat de gelegenheid zich voordoet, helder voor onze geest kunnen stellen.
Bij verschillende gelegenheden moeten wij daarin geoefend worden. Steeds wanneer wij de smart van de kromming beginnen te gevoelen, moeten wij dit geneesmiddel binnen ons bereid hebben. Als het juk de nek begint te schaven, moet deze geestelijke zalving worden aangewend. En daar de smart ons dikwijls overvalt, zullen wij er wijs aan doen het gepaste geneesmiddel bij de hand te hebben; hoe meer het wordt gebruikt, des te gemakkelijker zal het worden aangewend en ook te meer uitwerking hebben.
 5. De kromming moet beschouwd worden met betrekking tot het doeleinde, waartoe zij ons wordt gegeven, namelijk om ons daaronder behoorlijk te gedragen. De verdorvenheid des mensen zal er hem toe .leiden over de kromming te gaan mijmeren, maar zoals het begin van die beschouwing verkeerd is, zo zal hét eind en gevolg daarvan ook verkeerd zijn. 2 Kon. 6:33: "Zie, dat kwaad is van de Heere, wat zou ik verder op de Heere wachten. Wij moeten echter tot de betekenis daarvan doordringen en deze betrachting tot een goed doel aanwenden, indien we er profijt van zullen hebben. Wordt onze overweging op deze manier praktisch, dan kan ze een leiddraad zijn voor ons gedrag onder deze beproeving.

II. Hoe men het moet opvatten, dat het een gepast middel is, om iemand er toe te brengen, zich behoorlijk onder de kromming te gedragen.

Ten eerste. Men moet het niet zó verstaan, alsof de kromming, alleen, zoals zij op zichzelf staat, dat gevolg zou kunnen teweeg brengen. maar wanneer die wordt ten nutte gemaakt in het geloof, in het evangelisch geloof, dat wil zeggen: een blote overweging, die de zondaar van de kromming in zijn lot als het werk van God heeft,

zal er nooit toe leiden om zich daaronder behoorlijk te gedragen, maar wanneer hij tot het geloof in Jezus Christus is gekomen en zó God tot zijn God krijgt, is het overwegen van de kromming als het werk van God, zijn God, het gepaste middel om hem te brengen tot die begeerde gesteldheid en dat behoorlijk gedrag. Velen verstaan dit verkeerd. Wanneer zij zich dergelijke wettige beschouwingen horen voorstellen, ten einde hen tot hun plicht te brengen, verbeelden zij zich terstond, dat zij enkel uit kracht daarvan het doel kunnen bereiken. Er zijn ook veel predikers, die, terwijl zij Christus en het Evangelie vergeten, beweren, dat door de kracht der rede, mensen tot christenen gemaakt worden, ook hun ogen worden gehouden, dat zij de verdorvenheid van des mensen natuur niet zien, die van zodanige aard is, dat de ware genezing de kracht der rede te boven gaat; dit alleen is het, waarvoor zij gevoelig zijn: enige slechte gewoonten, die, naar zij menen, door een krachtige aanwending van hun redelijke vermogens kunnen worden afgelegd.

Overweegt, ter opheldering van dit punt:

- ? Ten eerste. *Of het een redelijke gedachte is de gevallen mens met zijn verdorven natuur op dezelfde wijze als Adam, toen hij in de staat der rechtheid was, aan het werk te zetten?* Dat is toch bedelaars op een gelijke lijn te stellen met de rijken, of lamme mensen met hen, die hun armen en benen kunnen gebruiken, tot een reis te verplichten. Adam in de staat der rechtheid had een voorraad van gaven, door geen smet ontsierd, waardoor hij uit kracht van zedelijke betrachtingen zich er toe had kunnen brengen, zijn plicht nauwkeurig te vervullen. Hoe anders is het echter met ons! 2 Kor. 3:5: "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelf." Welk een kracht er in die beweeggronden ook moge zijn voor een ziel, die met geestelijk leven is begiftigd - welke macht hebben zij om *doden*, zoals wij zijn, te doen opstaan? Efeze 2:1: "en u heeft Hij mede levend gemaakt, daar u dood waart door de misdaden en de zonden."
- ? Ten tweede. *De Schrift is in dit voorname punt zeer duidelijk, daar zij de onvermijdelijke noodzakelijkheid van het geloof aantoon, en wel van zo'n geloof, dat met Christus in vereniging brengt.* Joh. 15:5: "Zonder Mij - d.w.z. zolang u van Mij zijt gescheiden - kunt u niets doen." Neen, u kunt met al de zedelijke beschouwingen niets uitrichten. Hoe waren de Tien Geboden, op de berg Sinai gegeven, niet als blote buitensporige eisen tot plichtsbetrachting, maar in overeenstemming met het Evangelie, opdat in de eerste plaats werd geloofd: "Ik ben de Heere uw God." Zo stelt ook Salomo, die menigeen eerder dan een zedelijk wijsgeer, dan als een door de Heilige Geest bezield schrijver beschouwt, die tot Christus leidt, in zijn geschriften, bij het begin der Spreuken zeer duidelijk het Evangelie op de voorgrond. Moeten wij nu bij elk zedelijk voorschrift dit uitdrukkelijk in onze bijbel herhaald zien, of anders ons oog sluiten en deze voorschriften opvatten als daarvan afgescheiden? Dat is het gevolg van onze natuurlijke vijandschap jegens Christus. Zo wij Hem meer lief hadden zouden wij Hem meer op elke bladzijde en in ieder gebod bespeuren, uit Zijn mond de Wet ontvangend.
- ? Ten derde. *Overweeg slechts wat het is, zich behoorlijk onder de kromming in het lot te gedragen.* En welk een zielsverootmoediging, zelfverloochening en volstreckte onderwerping aan de wil van God daarin ligt opgesloten; welk een liefde tot God daaruit moet worden afgeleid, hoe aandachtige beschouwing van de heerlijkheid Gods als het hoofddoel van de kromming, daarop haar invloed uitoefent; en beproef en zie, of het niet zonder dit tevoren vermeld geloof onmogelijk is daartoe te komen. Ik weet, dat een christen dit kar. bereiken zonder volle verzekering; maar toch naarmate hun overtuiging, dat God hun God is, vast

is, zullen hun vorderingen op dit terrein zijn; deze houden een gelijke tred. O, wat soort van hart verbeelden zij zich te hebben, die denken, dat zij voor een ogenblik dit van het schepsel kunnen ontdoen, meer nog, dat zij in de plaats daarvan dit met een God als hun God kunnen vervullen. Zonder twijfel kunnen mensen uit kracht van zedelijke overweging zich zo opwerken, dat zij onder de kromming zich behoorlijk gedragen, zoals menige heiden deed, maar zonder dat geloof in God zal nooit een christelijke gemoedsgesteldheid daaronder bereikt worden.

Tegenwerping. Dan zijn het alleen de heiligen, die bekwaam zijn die leefregels tot hun nut aan te leggen?

Antwoord. Ja, zo is het inderdaad, zowel in dit geval als alle andere zedelijke betrachtingen tot ware christelijke doeleinden, en dat zegt niet meer of minder dan dat besturingen tot een christelijke wandel slechts de levenden gelden, die zich van hun benen kunnen bedienen; en daarom, opdat u die kunt ten nutte maken, zet er uw hart in de eerste plaats op *om te geloven*.

III. Ik zal nader aantonen, *dat het een gepast middel is om iemand er toe te brengen zich behoorlijk onder de kromming te gedragen*. Opdat u dit duidelijk zij, laten we deze vier zaken overwegen.

1. Het is zeer nuttig onze gedachten af te leiden van de beschouwing en overpeinzing van die dingen inzake de kromming, welke dienen om onze verdorvenheid te prikkelen. Van die aard zijn: de tegenwerking van onze wil, de teleurstelling van onze wensen, de voldoening, die wij zouden smaken, wanneer de zaken naar onze zin gingen; de werktuigen van de kromming, daar deze zo krenkend, onredelijk, onbuigzaam voor ons zijn. Het koesteren van deze overdenkingen is slechts het aanblazen van het vuur in het binnenste. Maar wanneer onze ogen daarop gericht werden als het werk van God, dan zou deze blik bij wijze van afleiding genezend werken. 2 Sam. 6:9 en 10. En zo'n afleiding der gedachten is niet slechts wettig, maar nuttig en noodzakelijk.
2. Er ligt in deze overweging een zedelijke geschiktheid om tot dit heilzame gevolg te leiden. Hoewel onze genezing niet binnen de grenzen van de blote kracht der rede ligt, wordt zij toch, niet door een wilde opwinding, maar in een redelijke weg bevorderd. Efeze 5:14. Deze overweging heeft een zedelijke invloed op onze rede; zij is geschikt om ons ontzag in te boezemen zodat we ons onderwerpen, en zij verschaft ons een gewichtige bewijsreden om ons christelijk onder onze kromming te gedragen.
3. Tot dat doeleinde bestaat er een Goddelijk voorschrift, dat moet geloofd worden. Spreuken 3:6: "Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken." Dus luidt de tekst. Het schepsel is in zichzelf een krachteloos en bewegingloos ding, enkel ijdelheid. Hand. 17:28: "Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij." Datgene, wat iets tot een middel maakt, geschikt voor het doel, is een woord van Goddelijke verordening, Matth. 4:4. Er is geschreven: "De mens zal bij brood niet leven, maar bij alle woord, dat door de mond Gods uitgaat." Wanneer wij dan het een of ander tot een doel aanwenden, zonder dit te geloven, maken wij van het schepsel een god; het moet dus aangewend worden in afhankelijkheid van God, overeenkomstig het Woord, waarin Hij dit voorschrijft. 1 Tim. 4:4-5, "want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde; want het wordt geheiligd door het Woord van God, en door het gebed."

Elke zaak is geschikt voor het doel, dat God daarvoor heeft verordend. Deze overweging is geschikt voor dat doel en is daarom hiervoor een gepast middel.

4. Dat de Geest hierdoor werkt, en met name in hen die geloven en op Hem tot dat doel mag gerekend worden, lijdt geen twijfel, daar het een middel is door Hem zelf verordend. Papisten, wettisch gezinden en alle bijgelovige personen verzinnen onderscheidene middelen van heiligmaking, die een zedelijke geschiktheid schijnen te bezitten of werkelijk bezitten, teneinde tot genoemd doel te geraken, maar zij zijn geheel krachteloos, omdat zij, evenals de rivieren Abana en Farpar, een woord van Goddelijk bevel behoeven, om ons van onze melaatsheid te genezen. Dit is de reden, dat de Geest niet door deze middelen werkt, daar zij niet Zijn instrumenten zijn, maar uit hun eigen hart verzonnen. Deze kunnen nooit van invloed zijn, aangezien zelfs de middelen, die God verordend heeft, zonder de Geest krachteloos zijn.

IV. *Maak dan gebruik van deze aanwijzing, om u onder de kromming in uw lot behoorlijk te gedragen. Gewen er u aan haar als het werk van God te beschouwen.*

Opdat u in de betrachtning van dit middel mag slagen, zodat het van kracht mag zijn, geef ik u deze raad:

1. *Beschouw de kromming als het werk van uw God in Christus.* Dit is de weg, om haar met de genade van het Evangelie te besproeien en zó dragelijk te maken. Psalm 22, vs. 1: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten?" De hand des Vaders in de kromming te onderscheiden, zal de bitterheid daaruit wegnemen en de pil voor u verzoeten. Zo is dus voor alles nodig: 1. ónder uw kromming plechtig God tot uw God aan te grijpen. Psalm 142: 5 en 6: "Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand, die mij kende; er was geen ontvlieden voor mij, niemand zorgde voor mijn ziel. Tot u riep ik, o Heere! ik zeide: u zijt mijn toevlucht, mijn deel in het land der levenden."
2. *Onder alles, wat u door de kromming ondervindt, vast te geloven en uw aanspraak op uw aandeel aan Hem te laten gelden.* 1 Sam. 30:6: "En David werd zeer bange, want het volk sprak van hem te stenigen; want de zielen van het ganse volk waren verbitterd, een iegelijk over zijn zonen en over zijn dochteren; maar David sterkte zich in de Heere, zijn God."
3. *Verruim de beschouwing door een blik op de Goddelijke betrekkingen, waarin Hij tot u staat, en de Goddelijke eigenschappen.* Overweeg, dat de kromming het werk is van uw God, het werk van uw Vader, oudste Broeder, Hoofd, Man, enz. Die dus zeker uw welzijn beoogt. Merk op Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, die u duidelijk aanwijzen, dat Hij u geen onrecht doet; Zijn genade en goedheid, daar de kromming veel erger kon zijn; Zijn soevereiniteit, die u tot stilzwijgen kan brengen; Zijn oneindige wijsheid en liefde, die u hieronder kunnen tevreden stellen.
4. *Overweeg welk een werk dit is, dat Hij aan u doet, hoe het is een overtuigend werk, om u uw zonde in herinnering te brengen; een verbeterend werk, om u wegens uw dwaasheden te kastijden.* Het is een verhinderend werk, door een omtuining om u te leggen, opdat ge u van de gangen der zonde, - waartoe u anders uzelf zou begeven, - zou afkeren; een beproevend werk, om u uw staat te ontdekken, uw genadegiften en verdorvenheden; een spenend werk, om u te spenen aan de wereld en u geschikt te maken voor de hemel.
5. *Zie onder alles, wat u op deze wijze in zake uw kromming overweegt, naar boven om Zijn Geest, opdat Hij deze overwegingen krachtdadig voor u make.* 1 Kor. 3:6:

" Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt, maar God heeft de wasdom gegeven."
Zo kunt ge u christelijk hieronder gedragen, totdat God die kromming of hier beneden óf in de hemel effen maakt.

2^e PREEK

Het is beter nederig, van geest te zijn met de zachtmoedigen, (Engelse vert.: met de nederigen) dan roof te delen met de hovaardigen. Spreuken 16:19.

Indien de mens er toe gebracht kon worden te geloven, dat het beter is dat hun hart tot de kromming in hun lot wordt neergebogen, dan dat zij de kromming naar hun zin dwingen, zij zouden mooi op weg zijn hun toestand te verlichten. Hoort toch, hoe de Goddelijke beslissing in dat geval luidt: "*Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen* (Engelse vert.: *nederigen*), *dan roof te delen met de hovaardigen.*"

In deze woorden wordt vooreerst een vergelijk getrokken, en wel tussen twee partijen en twee punten, waarin zij onmetelijk verschillen.

1ste. De partijen zijn "de nederigen" en "de hovaardigen", die van elkander verschillen als de hemel van de aarde. De hovaardigen zijn zij, die maar opklimmen en omhoog vliegen; de nederigen zijn ermee tevreden, wanneer dit Gods wil is, op de grond te kruipen.

Laten we hen meer in het bijzonder beschouwen, zoals de tekst hen voorstelt.

Aan de ene kant zijn "de nederigen." Hier geeft de Heilige Geest in de Hebreeuwse tekst zowel een leesregel als een klankstip; het verschil is slechts gering, maar één letter.

- a. De eersten zijn de *beproofden of armen*, die gering zijn in hun staat, mensen, die een belangrijke kromming in hun lot door beproeving ervaren, zodat hun toestand in de wereld hierdoor is veracht.
- b. De anderen zijn de *nederigen of zachtmoedigen*, die zowel vernederd zijn in hun gemoed als gering in hun staat; zij hebben zich onder de beproevende hand Gods leren buigen. Nu, beiden maken tezamen het karakter uit van deze "nederigen."

Aan de andere kant zijn "de hovaardigen"; de vrolijken en hooghartigen. Hier wordt verondersteld, dat zij worden gedwarsboomd en krommingen in hun lot hebben; immers, verdelen van de roof is het gevolg van een overwinning, en een overwinning veronderstelt een veldslag.

2de. De punten, waarin deze partijen verondersteld worden te verschillen, n.l. "nederig van geest te zijn" en "de roof te delen."

Zij, die door smarten verzocht en nergebogen zijn, kunnen soms een verandering krijgen in hun toestand, zij kunnen hoog verheven worden en de buit delen, zoals Hanna, Job en anderen. De hovaardigen kunnen soms worden neergeslagen en verpletterd, zoals het geval was met Nebukadnézar Farao en zovele anderen. Maar het is hier niet de vraag of het beter is verhoogd te worden met de zachtmoedigen (nederigen) of terneer geslagen met de hovaardigen. Het zou niet moeilijk vallen om dat te bepalen. De vraag is echter, of het beter is nederig van geest te zijn en in behoeftige omstandigheden te verkeren met de beproefde eenvoudige mensen, dan wel de roof te delen en zijn zin te krijgen met de hovaardigen. Als de mens het *natuurlijk gevoel* van zijn hart zou uitspreken, voorzeker, die vraag zou in tegenspraak met de tekst worden beslist. De punten, die hier worden vergeleken en tegenover elkander gesteld, zijn deze:

- ? Aan de ene kant: nederig van geest te zijn met het beproefde arme volk van God (de beproefde nederigen, volgens het Hebreeuws). De benaming "nederig van

geest" duidt toch in de eerste plaats op een nederigheid in toestand of staat. Het geval dat hier gesteld wordt, is dus: aan de kant te staan of in de toestand te zijn van de beproefde zachtmoedigen, die van 'de hoogte van de Libanon' zijn afgekomen en zich naar hun armoedig lot hebben leren schikken, een nederigheid van hart, die in evenwicht staat met de toestand, waarin men verkeert.

- ? Aan de andere kant: *de roof te delen met de hovaardigen*. Hier wordt het geval gesteld één van geest te zijn met, of in de toestand te verkeren van de hovaardigen, die met de uiterste krachtsinspanning hun lot, zoals zij dat graag wilden, hebben gewend. Zoals mensen, die zich beledigd achten, dit met de vijand uitvechten, hem meester worden en hem zo arm maken als zij willen.

Vervolgens, de conclusie die getrokken wordt, waarvan het eerste boven het tweede verkozen wordt: *"Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen met de hovaardigen."* Indien deze twee partijen ons werden voorgesteld, zo ware het beter in de plaats te zijn van hen, die in een behoeftige toestand verkeren en wier gemoed vernederd is geworden, zodat zij met hun lot verzoend werden, dan in de plaats te zijn van hen, die trots en verwaand zijn en hun lot naar de wens van hun hart hoog hebben opgevoerd.

Leerstelling

Dit leerstuk wordt alzo voor onze aandacht gesteld: *Er is een geslacht van arme beproefde zielen, die zich vernederd hebben onder de krachtige hand Gods en in overeenstemming met hun lot geestelijk arm zijn geworden, wier toestand in dit opzicht beter is dan die der hovaardigen, die hun wens verkrijgen en het zich zo gemakkelijk en genoeglijk mogelijk maken, daar zij alles naar hun zin zetten.*

I. *Laat ons nu het geslacht der zachtmoedige beproefde zielen beschouwen, die zich vernederd hebben voor God, onderworpen aan het lot, dat hun beschoren was.*

Enkele algemene beschouwingen daaromtrent gaan vooraf:

1. *Er is zo'n geslacht in de wereld, hoe eenvoudig ze ook is.* De tekst zegt dit uitdrukkelijk en de Schrift spreekt hier en daar van zulken, Psalm 9:13: "want Hij zoekt de bloedstortingen; Hij gedenkt derzelve; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet." Psalm 10:12: "Sta op, Heere God! Hef uw hand op; vergeet de ellendigen niet." Matth. 5:5: "Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven" en Lukas 6:20: "En Hij, Zijn ogen opslaande over Zijn discipelen, zeide: Zalig zijt gij, armen! want u is het koninkrijk der hemelen." Waar zullen wij hen zoeken? Niet in de hemel, waar geen beproefden zijn; niet in de hel, want daar zijn geen zachtmoedigen of nederigen, wier geest in overeenstemming met hun lot is gebracht. Ze moeten zich dus in deze wereld bevinden, waar alleen mensen beproefd worden.
2. Was dit niet zo, zo zou Christus, daar Hij in de wereld was, geen volgelingen gehad hebben. Hij was het hoofd van het geslacht, waarvan elk lid naar Zijn beeld gevormd wordt. Matth. 11:29: "leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart." En omdat het Zijn eer en de eer van Zijn kruis geldt, zullen zij, zolang de wereld bestaat, nooit ontbreken. Rom. 8:29: "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn." Zijn beeld wordt in deze twee trekken weergegeven: lijden en heiligheid, en daarvan is nederigheid het voornaamste stuk.
3. Ze komen echter zeer zeldzaam in deze wereld voor. Agar merkt op, dat er een ander geslacht is, welks ogen hoog zijn en welks oogleden verheven zijn; juist het

tegenbeeld, en dit maakt verreweg het grootste deel der mensheid uit. Niet zo zeldzaam is het levenslot rijk aan ellende en beproeving, maar de zachtmoedige gezindheid gaat zelden daarmee gepaard. Velen blijven in weerwil van de vernederende omstandigheden het hart hoog dragen.

4. Buiten de schare der ware Godvruchtigen worden ze niet gevonden; immers, niets minder dan de Goddelijke genade kan des mensen gemoed van zijn natuurlijke hoogte afbrengen, naar de diepte, en zijn wil naar de wil van God doen overbuigen. 2 Kor. 10:4 en 5: "Want de wapenen van onze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten; dewijl wij de overleggingen ter nederwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus." Mensen kunnen een houding aannemen, alsof ze zich aan hun nederig en hinderlijk lot onderwerpen, omdat ze weerloos daar tegenover staan en bemerken, dat tegenstreven vruchteloos is; de geest echter waarlijk daartoe te neigen, dit kan niet anders zijn dan het gevolg van vernederende genade.
5. Hoewel alle Godvrezenden tot dat geslacht behoren, zo is toch aan enkelen hunner dat karakter meer bijzonder eigen. De weg naar de hemel ligt voor allen door verdrukking heen. Hand. 14:22: "en dat wij door veel verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods", en alle volgelingen van Christus zijn niettemin daarmede verzoend. Lukas 14:26: "Indien iemand tot Mij komt, en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn." Toch zijn er enige onder hen, die meer dan de anderen hierin bijzonder geoefend zijn. Hun geest is in deze weg vernederd en nederwaarts gebogen in overeenstemming met hun lot. Psalm 131:2: "Zo ik mijn ziel niet heb gezet, en stil gehouden, zoals een gespeend kind bij zijn moeder! mijn ziel is als een gespeend kind in mij." Filipp. 4:11 en 12: "Want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden."
6. Een nederige zielsgesteldheid en een bestendige toeleg en neiging des harten om zo te mogen zijn, heeft een zeer gunstige vorming voor de hemel ten gevolge gehad. Als wij zouden zoeken naar een geslacht, dat volkomen van hoogmoed en opstand des harten tegen hun rampspoedig lot te allen tijde gereinigd was, wij zouden in deze wereld niemand vinden; maar zij, die oprecht naar dit doel streven en dit trachten te bereiken, waar ze stil en onderworpen in hun weg mogen zijn, God rekent hen, al worden ze soms uit de koers geslagen, om daarna hun loop te hernemen, bij dat geslacht der zachtmoedigen, 2 Kor. 7:10 en 11, "want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt de dood. Want ziet, ditzelfde dat u naar God zijn bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? Ja verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak; in alles hebt ge u zelf bewezen rein te zijn in deze zaak." Jacobus 5:11, "ziet, wij houden hen gelukkigzalig, die verdragen; u hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, u hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer."

II. Thans gaan we over in bijzonderheden. *Er zijn drie zaken, die met elkander hun karakter uitmaken:*

1ste. Beproeving in hun lot. Het nederig geslacht, dat boven het hovaardige en voorspoedige de voorkeur wordt gegeven, is een geslacht van beproefde zielen, welke

God onder de tucht van het Verbond bewaart. We kunnen het in deze twee zaken samenvatten:

- (1) Zij zijn meestal onder het juk van de een of andere beproeving, Psalm 73:14, "dewijl ik de ganse dag geplaagd ben, en mijn straffing is er alle morgen." God bestraft hen meermalen zoals een onderwijzer zijn leerlingen doet en zoals een geneesheer zijn patiënten behandelt, terwijl anderen in zekere zin door Hem over het hoofd worden gezien, Openb. 3:19, "zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; weest dan ijverig en bekeert u." Zij worden aan het juk gewend, en wel van het tijdstip af, dat zij de familiekring van God binnentreden, Psalm 129:1-3. "Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af! zegge nu Israël. Zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmocht." God acht het goed voor hen, Klaagl. 3:27, 28. "Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft."
- (2) Een bijzonder juk van beproeving, dat God voor hen heeft uitgekozen, een juk, dat steeds hun nek omspant, en zelden of ooit van hen wordt weggenomen. Lukas 9:23, "En Hij zeide tot allen: "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en vervolge Mij." Dat is hun bijzondere beproeving, de kromming in hun lot, het juk, dat op hen blijft rusten tot hun gestadige oefening. Hun andere beproevingen kunnen worden afgewisseld, maar dit is een gewicht, dat op hen blijft drukken en hen nederbuigt.

2de. Nederigheid in hun zielsgesteldheid en geestelijke gang. Zij zijn een geslacht van nederige zielen, wier geest God door Zijn genade van hun natuurlijke hoogte naar de diepte heeft gebracht. En daarom:

- (1) Zij hebben een bescheiden en geringe gedachte van zichzelf, van hetgeen zij zijn, 2 Kor. 12:9 en 10. "En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Zij hebben een bescheiden en geringe gedachte van hetgeen zij kunnen doen. 2 Kor. 3:5, "Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit ons zelf, maar onze bekwaamheid is uit God." Ook van hetgeen zij waardig zijn, Gen. 32:10, "Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die u aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden!"; en hetgeen zij verdienen. Klaagl. 3:22: „het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben." Zich in de spiegel der Goddelijke Wet en volmaaktheid beschouwende, zien zij zich als een massa van onvolmaaktheid en zondigheid.
- (2) Zij hebben hoge en eervolle gedachten van God. Psalm 145:3. "De Heere is groot en zeer te prijzen, en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk." Zij worden door de Geest onderwezen wie God is, en zo blijven verheven gedachten van Hem bij hen levendig. Zij beschouwen Hem als de Soeverein van de wereld; Zijn volmaaktheden als oneindig, Zijn werk als volmaakt, zij zien op Hem als de Fontein der gelukzaligheid, als God in Christus, Die alle dingen doet zonder enige feil, Zijn wijsheid, goedheid en liefde vertrouwende, zelfs waar ze die niet kunnen zien. Hebr. 11:8, "door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam

- geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan niet wetende, waar hij komen zou."
- (3) Zij hebben gunstige gedachten van anderen, voor zover ze die met recht kunnen hebben. Filipp. 2:3 "Door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf." Hoewel zij het niet verbeteren kunnen, dat zij in het oog vallende gebreken van anderen zien, zo erkennen ze toch ook geredelijk hun voortreffelijke eigenschappen, en gevoelen in zoverre achting voor hen. En omdat zij hun eigen genade en voordelen tot heiligheid als ook de achteruitgang daarin meer dan in anderen bezien, zijn ze geneigd om anderen, in vergelijking van hun omstandigheden aan te merken als mensen, die beter zijn dan zij.
 - (4) Zij zijn nedergedaald tot een staat van onderwerping aan God en Zijn wil, Psalm 131:1. "O Heere! mijn hart is niet verheven, en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in dingen, mij te groot en te wonderlijk." De hoogmoed brengt een mens er toe zich tegen God te verheffen; de nederigheid voert hem naar zijn plaats terug en doet hem neerliggen aan de voeten van zijn soevereine Heere, zeggend: "Uw wil geschiede op aarde." Zij trachten zelf niet meer het bewind te voeren, maar zijn er mede tevreden, dat God aan het roer zit van hun scheepje en alles voor hen bestuurt. Psalm 47:4. "Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten."
 - (5) Zij trachten niet naar de hoge dingen, maar zij zijn geneigd zich tot de nederige te voegen, Psalm 130:1. Nederigheid maakt de hoogvliegende verbeeldingen, die de hovaardij tegen de hemel ophoopt, met de grond gelijk; spreidt voor de Heere een sluier over alle persoonlijke waardigheid en voortreffelijkheden en geeft alles wat hij heeft en is, aan de Heere over, ten einde langs deze weg tot de troon Zijner heerlijkheid te geraken. 2 Sam. 15:25, 26.
 - (6) Zij zijn geneigd de genade, die hen bewezen is, te verheerlijken. Gen. 32:10. De hovaardij des harten ziet de genade, die iemand bezit, over het hoofd, versmaadt haar en vestigt haar blik op hetgeen in iemands toestand ontbreekt, hierin het voorbeeld volgende van de vliegen, die de gezonde plaatsen voorbijgaan en zich in een zwerm nederzetten op de zieke plaats. De nederigheid daarentegen leert de mens de genade, die zij in de laagste stand genieten, nauwkeurig op te merken en bij de gunstbewijzen, die zij ontvangen hebben en hun nog ten deel vallen, een kruisje te zetten. Job 2:10: "Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet?"

Ten 3de. *Het zijn zielen, die overeenkomstig hun lot zijn vernederd.* Hun levenslot is in de diepte en van een beproevende aard, maar hun ziel is ook in de diepte, omdat genade hen daar gebracht heeft. We kunnen dit in de volgende vijf zaken samenvatten:

- (1) *Zij onderwerpen zich aan hun lot als een rechtvaardig lot.* Micha 7:9: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik hem tegen Hem gezondigd." Er zijn geen bitterheden in onze toestand, of we hebben die onszelf aangedaan; en juist daarom is het, dat we de roede kussen en daaronder stil zijn, ja, ons hart in overeenstemming met ons lot vertederd en vernederd wordt. Als zij klagen, dan is het over zichzelf; hun hart staat niet tegen de Heere op, laat staan, dat zij hun mond tegen de hemel opendoen. Zij rechtvaardigen God en veroordelen zichzelf, waar zij Zijn heiligheid en vlekkeloze gerechtigheid in Zijn twistzaak met hen eerbiedigen.
- (2) *Zij gedragen zich daaronder stil als een dragelijk lot.* Klaagl. 3:26-29: "Het is goed, dat men hope en stil zij op het heil des Heeren. Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt; hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het

hem opgelegd heeft; hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting!" Terwijl het hart, dat niet gelaten is onder het juk, zich gramstorig verzet zoals een os, die niet aan het juk gewend is, verkeert de ziel, die het eens geworden is met haar lot, daaronder stille. Zij zien in, dat het alleen des Heeren barmhartigheden zijn, dat het niet erger is. Zij nemen het kruis op, zoals God het geeft, zonder die ballast, waardoor onstuimige drift het topzwaar maakt. Zodoende wordt het inderdaad gemakkelijker dan men zich voorstelde, dat het zou geweest zijn, een last geschikt voor de rug.

- (3) *Zij zijn er mee bevredigd, daar zij hun troost niet aan hun uiterlijke toestand ontnemen, maar van een geheel andere kant ontvangen. Ze zijn zoals aan het huis, dat vast blijft staan, als het steigerwerk wordt weggenomen, opdat het daarop niet meer zou steunen. Hab. 3:17 en 18: "Alhoewel de vijgenboom niet bloeien zal en geen vrucht aan de wijnstok zijn zal... zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen." Zo deed David in de dag zijner benauwdheid: "hij sterkte zich in de Heere zijn God", 1 Sam. 30:6. Wanneer mensen onder de zwaarigheden van hun levenslot ontmoedigd en ingezonken zijn, alsof hun maatschappelijke toestand de spil ware, waarom hun geluk draait, zo is dit het bewijs van een geest, die niet met het lot in de diepte is gebracht. De oorzaak waardoor de troost des mensen als een bloem bloeit en verwelkt, of stijgt en daalt als het kwikstaafje in de thermometer, al naar gelang de uiterlijke omstandigheden van hun lot in de wereld wisselen, schuilt in gebrek aan doding.*
- (4) *Zij hebben in zo'n lot behagen, daar het voor hen gepast en heilzaam is. Jes. 39:8: "Maar Hiskia zeide tot Jesaja: het Woord des Heeren, dat u gesproken hebt, is goed." 2 Kor. 12:10: "Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Mensen hebben enigszins behagen in de werking van het geneesmiddel, al veroorzaakt het pijn, waar zij bedenken dat het heilzaam en best voor hen is, en zo beschouwen deze zachtmoedige zielen hun beproevend levenslot als een noodzakelijk, geestelijk medicijn, dat voor hen geschikt en goed is, ja, op dat ogenblik voor hen het beste is, daar het hun door de hemelse Vader wordt toegediend. Dit is het, wat hen een heilig welgevallen doet krijgen in hun nederig en beproevend levenslot. Mag de nederige ziel opmerken, hoe de Heere door middel van dat drukkend lot de verzorging der ongeregelde begeerlijkheden laat ophouden, opdat zij aan gebrek van toevoer zouden sterven, hoe Hij de zijkanalen afsnijdt, opdat de gehele stroom van de liefde der ziel naar Hem kan vloeien, hoe Hij de lijmpotten en voetklemmen, die aardse troost teweegbrengen, verwijdert en op een afstand houdt, opdat hij het pad naar de hemel vaardiger zou kunnen lopen; zo trekt zij zoetheid uit de bitterheid van haar lot.*
- (5) *Zij rusten in dat lot, ja, zij begeren daaruit niet te geraken, totdat God, die hen daarin bracht, het voegzaam oordeelt, hen naar Zijn welbehagen daaruit te leiden. Jes. 28, vs. 16: "Wie gelooft, die zal niet haasten." hoewel het uur der bevrijding voor een ziel, die niet onderworpen is, nooit te vroeg slaat, zal een nederige ziel in vreze zijn te spoedig van zijn beproevend lot bevrijd te worden. Zal het komen tot een verandering, alleen hemelse beweegkracht kan die tot stand brengen; hier is dus geen hinderpaal voor het gebed en het gebruik van de bepaalde middelen in nederige afhangende van de Heere; maar geloof, hoop, lijdzaamheid en onderwerping zijn onontbeerlijk. 2 Sam. 15:25, 26. "Toen zeide de Koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des Heeren ogen, zo zal Hij mij wederhalen en zal ze mij laten zien, mitsgaders Zijn*

woning; maar indien Hij zó zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij, zoals het in Zijn ogen goed is."

II. *Nu zullen wij het geslacht van de hovaardigen beschouwen, wier deel in dit leven is, en wie alles naar wens gaat.* In hun karakter zijn ook drie dingen op te merken:

A. Er zijn ook kruisen in hun lot. Ook zij hebben beproevingen, die hun door de besturende Voorzienigheid worden toebedeeld, en al mogen ze in de meest gewenste omstandigheden ter wereld verkeren, zij kunnen deze in 't geheel niet ontberen. Laat ons dit verduidelijken.

- (1) De verwarring en ijdelheid, die des mensen zonde in de schepping heeft teweeg gebracht, hebben het onmogelijk gemaakt ongedeerd door de wereld te komen, integendeel, de mens moet iets wedervaren, dat hem kwelt. Pred. 1:14: "Ik zag al de werken, die onder de zon geschieden, en ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes." De zonde heeft de wereld, die een paradijs was, in een doornbos veranderd; men kan er zonder schrammen niet door komen. zoals muggen in de zomertijd niet alleen om hen, die in bevallige kleding buiten wandelen, heen vliegen, maar ook om hen, die slordig gekleed gaan, zo zullen in deze wereld zowel hovaardigen als nederigen kruisen overkomen.
- (2) De hoogmoed van hun hart stelt hen bijzonder aan kruisen bloot. Een hoogmoedig hart zal zichzelf een kruis bereiden, waar een nederige ziel er geen zal vinden. Esther 5:13: "Doch dit alles baat mij niet zo lange tijd als ik de Jood Mordechai zie zitten in de poort des konings." Het zal een werkelijk kruis tienmaal zwaarder maken dan het voor de nederige zou zijn. Het geslacht der hovaardigen is zoals aan brandnetels en doornhagen. Dingen, die er overheen zweven, hechten zich daaraan vast, terwijl zij de lage en vlakke plantenwereld voorbijgaan. Zo worden niemand meer dan de hovaardigen aan kruisen blootgesteld, hoewel niemand ook zo onbekwaam is om die te verdragen als zij. Dit blijkt ook uit:

B. *De heersende trotsheid van geest.* Hun geest werd nimmer door een werk van grondige vernedering ten onder gebracht; zij blijven op de hoogte, waarop de verdorven natuur hen plaatste; hierdoor is het, dat zij het juk, dat God hun oplegt, onmogelijk kunnen dragen. De nek is door de kwade grillen van trots en hartstocht stijf en hoog opgericht; daarom, wanneer zij te eniger tijd eens met het juk in aanraking komen, dar. is het ineens met al hun gemak uit.

Laat ons de toestand van het hovaardig geslacht in de drie volgende aanwijzingen duidelijk maken.

- (1) *Zij schatten zich hoger dan zij inderdaad zijn en daarom willen zij niet zo klein wezen om het juk te aanvaarden; het is hun te min.* Welk een opgeblazen ijdelheid is dat! Exod. 5:2: "Wie is de Heere, Wiens stem ik gehoorzamen zou?" Er moet dus bij de mens een werk van vernedering plaats vinden, zal hij het juk van Christus' bevelen of voorzienigheid opnemen. De eerste dwaling is in het verstand; vandaar, dat Salomo gewoonlijk een goddeloos man een dwaas noemt; daarom valt bij de bekering daar ook de eerste stoot, door overtuiging te vernederen. De mensen zijn in hun eigen schatting groter dan zij inderdaad zijn; dit is de reden, waarom wij het met God niet eens zijn in dingen, die passen bij onze werkelijke toestand.
- (2) *Zij hebben een ongedode eigen wil, die uit die zelfoverschatting voortvloeit, en zij willen niet bukken.* Exod. 5:2. De kwestie tussen de Hemel en ons is, of Gods wil

dan, of de onze moet zegevieren. Onze wil is verdorven, Gods wil is heilig en ze kunnen niet in overeenstemming gebracht worden. God zegt in Zijn Voorzienigheid, dat onze wil moet zwichten voor de Zijne; maar dat zal niet plaats vinden, tenzij de ijzeren zenuw daarin wordt verbroken. Rom. 8:7: "Daarom, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich de wet Gods niet; want het kan ook niet." Jes. 48, vs. 4: "Omdat Ik wist, dat u hard zijt en uw nek een ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper."

(3) *Zij hebben een menigte niet ten onder gebrachte hartstochten, die de eigenwil stijven, en zij zeggen: "Hij zal er niet onder", Rom. 7:8 en 9. Zo begint de oorlog. Daar is een tijdperk binnen en buiten de mens. Jak. 4:1: "Vanwaar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hiervan, namelijk uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren?" Een heilig God dwarsboomt door Zijn Voorzienigheid de eigen wil van hoogmoedige schepselen, als Hij de dingen geheel tegen hun zin in regeert en beschikt, soms door Zijn eigen onmiddellijke hand, zoals in het geval met Kaïn, Gen. 4:4 en 5, soms door des mensen hand, wanneer de dingen hun tegenvallen, zoals in het geval met Achab, aan wie Naboth zijn wijngaard weigerde, 1 Kon. 21:4. De hoogmoedige wil en het trotse hart, die niet in staat zijn om zich aan het kruis te onderwerpen, komen veeleer daartegen in opstand; ze kunnen de hand niet dulden, die hen in bedwang houdt en kampen om de heerschappij met al de kracht hunner ongedode hartstochten. Het kruis te verwijderen, zelfs de kromming, de zaak naar hun eigen zin te schikken, daarom is het begonnen; dit is de oorzaak van die onheilige krijg, waarin:*

- a. Een zwarte bende van helse hartstochten, n.l. ontevredenheid, ongeduld, murmuring, gramschap en dergelijke, oprukt tegen de Heere en een aanval doet op de hemel. "De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren en zijn hart zal zich tegen de Heere vergrammen", Spr. 19:3. „Deze steken een vuur aan in het binnenste, doen het aangezicht vervallen", Gen. 4:6. "En de Heere zeide tot Kaïn: "Waarom zijt. U ontstoken en waarom is uw aangezicht vervallen?" Ook leiden ze soms tot een uitbarsting in een stroom van onbehoorlijke en gramstorige klachten: "Deze zijn murmureerders, klagers over hun staat", Judas 22:16, of wel van godslasteringen, 2 Kon. 6:33: "Zie, dat kwaad is van de Heere; wat zou ik verder op de Heere wachten?"
- b. Er is een andere bende, n.l. gramschap, toorn, woede, wraak, bitterheid, die voorwaarts rukt en een aanval doet op de bewerker of de bewerkers van het kruis. Spr. 27:4: "'Grimmigheid en overloping van toorn is wreedheid, maar wie zal voor nijdigheid bestaan?" Deze doen de mens zijn zelfbeheersing verliezen. Lukas 21:19: "Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid", brengen het hart tot een kookhitte. Psalm 39, vs. 3: "Mijn hart werd heet in mijn binnenste", de mond wordt vervuld met geroep en kwaadspreking. Efeze 4:31: "Alle bitterheid en toornigheid en gramschap en geroep en lastering zij van u geweerd, met alle boosheid, ja bedreigingen worden uitgeblazen." Hand. 9:3: "En Saulus, blazende nog dreiging en moord"; soms zelfs de misdadige hand uitgestrekt, een uiterst droeve geschiedenis, zoals in de zaak van Achab tegen Naboth.
Zo voeren de hovaardigen de oorlog, maar dikwijls lijden ze de nederlaag en het kruis blijft, in weerwil van alles, dat zij kunnen doen, onbeweeglijk; ja, soms vallen zij zelf in de strijd, welke eindigt in hun ondergang, Exod. 15:9, 10. maar dit is niet het geval, waarvan de tekst gewaagt. We moeten toch hen beschouwen als:

C. *Degenen, die hun zin krijgen en alles naar hun wens doordrijven.* Dit duidt op:

1. *De heilige Voorzienigheid, die des mensen ongedode eigenwil toegeeft en die naar zijn wens laat begaan.* Gen. 6:3: "Toen zeide de Heere: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens, dewijl hij ook vlees is." God acht het voegzaam de strijd met hem op te geven, want het heeft geen invloed op hem ten goede. Jes. 1:5: "Waartoe zou u meer geslagen worden: u zou des afvals des te meer maken." Zo werden de teugels op de nek van de hovaardige gelegd en hij heeft, wat hij graag wenst: "Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen", Hoséa 4:17.
2. *De begeerlijkheid, die even sterk en krachtig blijft.* Psalm 78:30: "Zij waren nog niet vervreemd van hun lust." God geeft Zijn volk soms naar de orde van Zijn Verbond hun zin en plaatst hen, waar zij wilden zijn; maar in dat geval wordt de lust voor de zaak gedood en zij zijn als gespeende kinderen. Psalm 10:17: "Heere! Gij hebt de wens der zachtmoedigen gehoord; Gij zult hun hart sterken; Uw oor zal opmerken." Hier blijft echter de begeerlijkheid heersen, de hovaardige zoekt er voedsel voor en krijgt het.
3. *De verwijdering van het kruis, de wegneming van het juk.* Psalm 78:29: "Toen aten zij en werden zeer zat, zodat Hij hun lust toebracht." Ze konden er niet aan denken het met hun lot eens te worden, integendeel, ze liepen er met verheven schilden tegen aan, ze worstelden en vochten er tegen, totdat de zaak naar hun zin is opgelost, dan hebben ze het pleit gewonnen. De zegepraal is voor hen.
4. *Zo'n mens is er mee ingenomen, dat hij zijn doel heeft bereikt, ja, hij is als iemand, die de buit verdeelt,* 1 Kon. 21:18 en 19. Zo is nu de staat van het nederig beproefd geslacht en het trots geslacht, dat voorspoedig is, behandeld, en gaan wij over tot de conclusie van hetgeen onze tekst duidelijk en onbetwistbaar leert, n1:

III. *Het is beter om in een ellendige toestand van beproeving te verkeren met een ziel, die vernederd is en zich heeft leren neerleggen bij zijn lot, dan trots en hoog van geest te zijn, een lot naar het kolfje van zijn hand te krijgen en de loop der dingen naar de wens van het hart.* Dit zal ons duidelijk blijken, wanneer we het volgende overwegen:

1. *De nederigheid is zover boven de hoogmoed te verkiezen, dat zij, welke de omstandigheden ook mogen zijn, het steeds zal winnen van de hoogmoed.* Laten al de smartelijke bezoeken ter wereld de nederige van harte vergezellen en al de voorspoed ter wereld de hovaardige, nederigheid zal toch de voorkeur hebben. Het goud in een mesthoop is toch uitnemender dan eenzelfde gewicht lood in een kabinet.

(1) *Nederigheid is toch iets van het beeld Gods.* Hoogmoed is het meesterstuk van het beeld des duivels. Als wij het oog slaan op Hem, die het uitgedrukte beeld is van de Persoon des Vaders, zo aanschouwen we Hem als "zachtmoedig en nederig van harte", Matth. 11:29. Niemand werd meer verzocht dan Hij, en toch berustte Zijn geest volkomen in Zijn lot. Jes. 53:7: "Hij werd verdrukt, Hij werd met grote smart bezocht, maar Hij deed zijn mond niet open." Hoe treffend komt hierin het beeld Gods uit; immers, hoewel God niet klein kan zijn ten aanzien van zijn staat en toestand, toch buigt Hij oneindig diep neder. Jes. 57:15: "Want zó zegt de Hoge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont en Wiens naam heilig is; Ik woon in de hoogte en in het heilige en bij die, die van een verbrijzelde en nederige geest is." Niemand verdraagt zoals Hij, Rom. 2:4, of lijdt geduldig zoveel tegenspraak. Dit wordt ons voorgesteld tot onze bemoediging in tijden van beproeving, zoals dit bij Christus uitkwam: "Aanmerkt

deze, die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen, opdat u niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen", Hebr. 12:3.

Aan de andere kant staat de hoogmoed. Deze is het ware beeld van de duivel. 1 Tim. 3:6: "Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle." Zullen wij ons zelf naar de verhevenheid van onze geest schatten? De Satan zal met de hoogste onder ons op dat punt wedijveren; want, hoewel hij de meest ellendige is, toch is hij de hoogmoedigste in de ganse (gehele) schepping. Tussen die geest en zijn lot is de grootste afstand; de eerste is zo hoog als de troon van God, het laatste is zo laag als de hel, en zoals het onmogelijk is, dat zijn lot ooit op dezelfde hoogte komt als zijn geest, zo zal zijn geest zich nimmer buigen naar de diepte, verenigd met zijn lot. Daarom zal hij eeuwiglijk met zijn lot op voet van oorlog zijn. Vandaar, dat hij zelfs in deze tijd en bij voortduring geen rust heeft, maar rondgaat, wel rust zoekt, maar die niet vindt.

Nu, is het niet beter op God te gelijken dan op de duivel te gelijken? Hem te gelijken, die de Fontein is van alle goed, dan hem, die de bron en poel is van alle kwaad? Kan iets bij mogelijkheid de weegschaal doen overslaan en de voorkeur geven aan de hoogmoed? zó is het beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen.

(2) *Nederigheid en armoede des geestes maken ons voor een vriendschappelijke gemeenzaamheid en omgang met God in Christus bekwaam.* Hoogmoed maakt God tot onze vijand. 1 Petrus 5:5: "Zijt met de ootmoedigheid bekleed, want God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade." Ons geluk voor dit leven en hiernamaals hangt af van ons vriendschappelijk verkeer met de Hemel. Zo wij dat missen, kan niets ons verlies vergoeden. Psalm 30:5: "Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid." Zo wij dat bezitten, kan niets ons ongelukkig maken. Rom. 8:31: "Zo God vóór ons is, wie zal tegen ons zijn?" Nu, wie anders hebben God vóór zich, dan de nederigen en armen van geest? Wie anders dan zij, die in Christus zijnde Hem gelijkvormig worden gemaakt? Hij zegent hen en verklaart hen tot erfgenamen van de kroon der heerlijkheid. "Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen", Matth. 5:3. Op deze zal Hij zien, al is hun toestand doorlopend ook nog zó armelijk, terwijl Hij anderen de nek toekeert. Jes. 66:2: "Hij zal hen aanzien, al zijn zij veracht." Psalm 138:6: "Ofschoon de Heere hoog is, nochtans ziet Hij de nederige aan, en de verhevene kent Hij van verre." Hij zal bij hen wonen, al wonen zij armoedig. Jes. 57:15: "Hij zal hen gewisselijk op Zijn tijd verhogen, hoewel zij nu in de laagte gelegerd zijn." Jes. 40:4: "Alle dalen zullen verhoogd worden, en alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden."

Wie hebben God tegen zich? Wie wederstaat Hij? De hovaardigen. Deze vervloekt Hij, en die vervloeking zal tenslotte hun kracht verteren. De hoogmoedige is de mededinger van God, hij maakt zichzelf tot zijn God en zou willen, dat degenen, die hem omringen, hem ook tot hun God maakten; hij wordt woedend, hij raast, als zij niet voor hem willen neervallen. God zal hem echter vernederen. Jes. 40:4. Psalm 18:27: "Maar de hoge ogen vernedert Gij."

Is het dan niet beter bekwaam gemaakt te worden voor de gemeenschap met God, dan Hem op enige wijze tegen ons verbonden te zien?

(3) *Nederigheid is een plicht, die Gode welgevallig is, hoogmoed een zonde, waarin de duivel behagen heeft.* Jes. 57:15, 1 Tim. 3:6. God eist van ons, dat wij nederig zijn, inzonderheid waar Zijn beproevende hand over ons is. "En zijt met ootmoedigheid bekleed", 1 Petrus 5:5 en 6. zo'n kleed voegt ons. De nederige tollenaar werd aangenomen, de trotse farizeeër verworpen. Wij kunnen zeggen van het geslacht der

hovaardigen, 1 Thess. 2:16: "En de toorn is over hen gekomen tot het einde." Zij zijn Gode noch mensen behagelijk, maar zij behagen zich zelve en de Satan, op wie zij gelijken. Nu, onze plicht te beoefenen is in elk geval beter dan er maar op los te zondigen.

2. *Zij, wier ziel in overeenstemming met hun beproevingslot is vernederd geworden, hebben veel kalmte en gemoedsrust, terwijl de hovaardigen, die een levenslot moeten hebben dat hen aanstaat, veel onrust, moeite en kwelling doormaken.* Laat ons, wat deze zaak aangaat het volgend bedenken.

- (1) Dat gemoedsrust en kalmte een grote zegen is, die verband enerzijds: houdt met de troost des levens. Zonder deze kan niets het leven des mensen gelukkig maken. Daniël 5:6: "Toen veranderde zich de glans des konings en zijn gedachten verschrikten hem." En waar deze mag stand houden, kan niets het leven ongelukkig maken. Joh. 16:33: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult u verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen." Waar deze vrede in God verzekerd is, daar kan men alle moeiten der wereld het hoofd bieden. Psalm 46:3 en 4: "Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën." Zo rustig als een knaap, die daar zeilt temidden der op en neer gaande golven.
- (2) De ziel, die in overeenstemming met haar lot vernederd is geworden, geraakt tot deze inwendige kalmte en wordt daarbij bewaard. De gehele onrust in ons lot op de wereld komt hieruit voort, dat onze geest niet gelijkvormig is aan ons lot; zodra is niet de geest in overeenstemming gebracht met zijn lot, of alle beroering is onmiddellijk gestild. Mag hij zo voor zijn ziel gesteld blijven, zo zal hij onder zijn beproeving rustig stand houden, zoals een rots, die onbewogen blijft, terwijl de wateren er tegen aan beuken. Col. 3:15: "En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welke u ook geroepen zijt in één lichaam."

Laat ons nu de keerzijde bezien:

- a. Welk een onrust maken de hovaardigen door, eer dat zij hun levenslot er bovenop hebben gebracht naar de wens huns harten. Jer. 9:5: "Zij leren hun tong leugen spreken; zij maken zich moede met verkeerdelijk te handelen. Jac. 4:2: "Gij begeert, en hebt niet; u benijdt en ijvert naar dingen, en kunt ze niet: verkrijgen; u vecht en voert krijg, maar u hebt niet, omdat u niet bidt", Welke pijlen van smart doorboren hun hart! Wat moeten zij een marteling van angst, gemelijkheid en kwelling ondergaan! Welke tegenstrijdige hartstochten worstelen daar in hun binnenste en wat doen zij niet hartstochtelijke uitvallen! Hoe ongemakkelijk was het Haman, eer hij zijn doel had bereikt en het besluit van de koning in handen had, waardoor hij op Mordechai wraak kon nemen! Esther 3.
- b. En als de zaak naar hun wens uitvalt, ze zal de kosten niet goedmaken. Het genot daarvan verschaft niet zoveel voldoening en genoegen, als het gemis daarvan smart veroorzaakte. Dit is duidelijk in het geval van Rachel, die graag kinderen wilde hebben, alsook in het geval, dat ons vermeld wordt in Psalm 78:30 en 31: "Zij waren nog niet vervreemd van hun lust, hun spijs was nog in hun mond, als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hun vetsten doodde en de uitgelezenen van Israël nederverelde." Er is een dode vlieg in de zalf, die de geur bederft, welke zij daarin dachten te vinden. De vrucht, die van de boom der Voorzienigheid wordt geplukt, voordat zij rijp is, zal ons weldra doen

griezelen. Het gaat daarmee als met het manna, dat de nacht over werd bewaard. Exod. 16:20.

- c. Het bezit daarvan is slechts onzeker, het is voor hen geen duurzaam bezit. Of de zaak wordt hun spoedig ontnomen, en zij zijn juist zover als in het begin. Hosea 13:11: "Ik gaf u een koning in Mijn toorn, en nam hem weg in Mijn verbolgenheid." Zij verwelkt spoedig, daar zij een wortel van trotsheid in zich draagt; of anders worden zij daaraan ontruk, zodat zij geen gelegenheid hebben om daarvan genot te hebben. Zo verkreeg Haman wel het bevelschrift, maar eer de dag van uitvoering aanbrak, was hij niet meer.

3. Zij, wier geest met hun bezoeking naar de diepte wordt geleid, de vallei des ootmoeds, bereiken een doel, ver te waarden boven dat van hen, die in hun hoogmoed hun lot naar hun zin er bovenop hebben gebracht. Spreuken 16, vs. 32: "De lankmoedige is beter dan de sterke, en die heerst over zijn geest, dan die een stad inneemt." Dit geheel onderscheiden doel wordt duidelijk, zo wij bedenken, dat:

- (1) De laatste (de sterke) een betere toestand in uitwendige dingen teweeg brengt, de eerste (de lankmoedige) een beter mens maakt. Het leven is meer dan het voedsel. De mens is van meer waarde dan alle uitwendige gemakken, die hem vergezellen. Hetgeen de mens beter maakt, is daarom te verkiezen boven hetgeen slechts zijn toestand beter maakt. Wanneer twee mensen ziek worden en de ene van een lelijk bed naar een mooi bed wordt overgebracht, terwijl zijn krankheid blijft voortduren, en de andere op het grove bed blijft liggen, maar zijn ziekte wijkt - wie kan er dan nog over in twijfel zijn, of de toestand van de laatste te verkiezen is? Zo ook hier. En bovendien:
- (2) Is de onderwerping van onze hartstochten voortreffelijker dan de gehele wereld aan onze wil onderworpen te hebben; immers, dan zijn we meester over ons zelf. Lukas 21:19: "Bezit uw zielen in lijdzaamheid." Terwijl we in het ander geval nog slaven zijn van de ergste meester. Rom. 6, vs. 16: "Weet gij niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, die gij gehoorzaamt, of der zonde tot de dood, of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?" In het ene geval zijn wij veilig, welke storm er ook moge woeden, in het andere zijn wij aan duizenden gevaren blootgesteld. Spr. 25, vs. 28: "Een man, die zijn geest niet weerhouden kan, is een opengebroken stad zonder muur."
- (3) Wanneer beiden zullen komen in het oordeel, zal blijken, dat de ene het getal van zijn goede werken heeft vermenigvuldigd, waar zijn geest in overeenstemming met zijn lot is vernederd, de andere het getal zijner kwade werken heeft vermenigvuldigd, door zijn lot naar zijn zin te buigen. Wij hebben met een alwetend God te doen, in wiens ogen iedere inwendige handeling is een werk, goed of slecht, dat vergolden zal worden. Rom. 2:16: "In de dag, wanneer God de verborgen dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie."

Een beproevingslot is pijnlijk, maar als er een goed gebruik van gemaakt wordt, is het zeer vruchtbaar; het oefent in een christen de genaden van de Geest, welke anders in slaap zouden liggen. Er is echter onder het kruis nimmer een daad van onderwerping aan de wil van God, noch een daad van vertrouwen in Hem ten einde hulp van Hem te verkrijgen, of zij zullen in het gedenboek des hemels als goede werken vermeld worden. Maleáchi 3:16: "De Heere merkt er toch op en hoort, en er is een gedenboek voor Zijn aangezicht geschreven voor degenen, die de Heere vrezen en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken." En deze goede werken spruiten voort uit de beproeving voor allen, die er door geoefend worden.

Aan de andere zijde, telkens wanneer het hoogmoedig hart in opstand komt tegen het levenslot, of een trouweloze poging wordt in het werk gesteld om het lot naar onze zin te buigen, dit alles gaat bij God door voor een slecht werk. Hoe zal dan door de krijg, waarin de roof verdeeld wordt, de rekening van hen niet stijgen?

1ste gebruik, tot onderrichting.

Laat ons dan vooreerst het tekstwoord Pred. 7:13 ter harte nemen tot onze onderrichting. We kunnen hieruit toch leren:

1. Dat het niet altijd voorde mensen het beste is, hun zin te krijgen. Er zijn velen, die de weg, welke God met hen houdt, maar niet kunnen goedvinden; en zij krijgen hun zin, maar - . in toorn. Psalm 81:12 en 13: "Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord; en Israël heeft Mijner niet gewild, dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen." Het kan voor deze tijd hoogst genoeglijk en aangenaam zijn, maar het is niet het veiligst. Laten de mensen zich er dan niet in beroemen, dat zij op die wijze door een sterke hand het begeerde verkrijgen, laten zij niet juichen over zo'n overwinning: de eindrekening zal hun ogen openen.
2. De zwaar beproefde, de man, die als door druk verbrijzeld is, wiens levenslot op een laag peil gehouden wordt, is er zo ver van af aan de verliezende hand te zijn, dat hij veeleer hierdoor wint, indien zijn geest in deze weg is vernederd geworden. En zo hij de dingen in het licht van Gods onfeilbaar Woord mag zien, is hij er beter aan toe, dan wanneer hij alles naar zijn zin had gekregen. In de ene weg worden de vaten des toorns bereid voor het verderf. Psalm 78:29-31; in de andere worden de vaten der barmhartigheid bereid voor de heerlijkheid, daarom kastijdt God de Zijnen. Klaagl. 3:27: "Het is goed voor een man, dat hij liet juk in zijn jeugd draagt."
3. Het is beter voor de Voorzienigheid te zwichten, dan maar te blijven tegenstreven, al zouden wij winnen. Het is niet alleen onze plicht om te zwichten voor de soevereine beschikking, dit past ons, maar ook ons grootste belang. Als wij die weg bewandelen, betreden wij het pad met ere; immers welke eer kan hierin gelegen zijn, dat het schepsel met Zijn Maker twist over het gebied, dat Hem toebehoort? Dit is ook de verstandigste zaak, die we doen kunnen; immers wat ook de uitslag van hardnekkige tegenkating in dat geval moge zijn, we kunnen er zeker van zijn, dat de overwinning in de krijg aan de kant des Hemels zal zijn. 1 Sam. 2:9: "Want een man vermag niet door kracht."
4. Het is voor ons van veel groter belang, dat onze geest een rechte vernedering ondergaat dan dat we op een berg van uitwendige voorspoed gezeten zijn. Maar wie gelooft dit? Iedereen poogt zijn uiterlijke toestand verbeterd te krijgen, de meesten denken nooit aan een vernedering van hun geest en weinigen zijn er die zich daartoe benaastigen. Wat is dit anders dan, wanneer een kranke steeds dorstig is, bezorgd te zijn of hem wel een verfrissende teug wordt toegediend, maar er nooit aan te denken, een geneesmiddel voor hem te vinden, waardoor zijn dorst kan worden weggenomen.

2° gebruik, tot vermaning.

Wanneer u kruisen in uw levenslot moet dragen, begeer dan liever, dat uw geest wordt vernederd en in de vallei van ootmoed gebracht, dan uw kruis verwijderd te krijgen. Hiermee bedoel ik niet, dat u niet alle wettige middelen in vertrouwen op God moogt gebruiken, maar slechts dit, dat u er meer op gesteld zult zijn uw geest verootmoedigd en gedwee te krijgen, dan dat de kromming in uw levenslot geëffend wordt. Het is

veel nodiger voor ons, om onze geest onder het kruis vernederd te krijgen, dan het kruis weggenomen te zien. De wegneming van het kruis is alleen nodig tot gemak van het vlees; de vernedering is echter nodig tot voordeel voor onze ziel, om haar te reinigen, haar tot genezing en in een staat van gezondheid te brengen.

De vernedering van de geest zal een ontzaglijk goede invloed uitoefenen op een levenslot, dat door de diepte heengaat, maar de wegneming van het kruis zal op de niet vernederde geest niets uitwerken. De vernedering zal het kruis, zolang ons leven duurt, ontzaglijk verlichten. Matth. 11:30: "Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht." Die vernedering zal op 's Heeren tijd het kruis op een liefelijke wijze wegnemen. 1 Petrus 5:6.

De wegneming van het kruis is echter niet een middel om de onboetvaardigen te vernederen, al moge het voor verbittering bewaren, de krankheid zal toch voortduren. Overleg bij u zelf, hoe gevaarlijk en hopeloos een geval als dit is, het kruis weggenomen te zien, eerdat de geest vernederd is. Wat is dit anders dan het middel ter genezing te hebbers weggedaan en van ons geweerd, terwijl de kracht der krankheid nog ongebroken is; de beproevingen weggenomen te zien, eerdat enigszins het nut van de beproeving ons gebleken is? Dat is door onze Geneesheer als hopeloos te worden opgegeven. Jes. 1:5. Waartoe zou u meer geslagen worden; u zou des afvals des te meer maken; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. Hoséa 4:17. Efraïm is vergezeld met de afgoden; laat hem varen.

3e gebruik, *tot besturing*.

Aanvaardt het Evangelie, gelovende dat God uw God in Christus is, tot uw eeuwige behoud. Blijf veel in uw gedachten bij Gods grootheid en heiligheid, en uw zondigheid; *dan zult gij vernederd worden onder de krachtige hand Gods, en te Zijner tijd zal Hij u verhogen.*

3^e PREEK*Vernedert u onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.*

1 Petrus 5:6

In de verzen, die aan deze woorden in dit hoofdstuk voorafgaan, wijst de apostel op de plichten, die de dienaars der kerk jegens de gemeente in acht moeten nemen, en vervolgens de plichten van de gemeente, beide jegens haar dienaren, en onderling jegens elkander. Hij vat deze in één enkel woord samen, n.l.: "onderdanigheid." Om deze reden beveelt hij de nederigheid als het grote middel aan, teneinde allen tot hun plicht te brengen, ieder naar zijn roeping. Door een bewijsgrond, die ontleend is aan de onderscheiden wijzen waarop de Heere de hovaardige en de nederige behandelt, zet hij hieraan kracht bij. *De hovaardige wordt door God wederstaan, maar de nederige schenkt Hij genade.* Onze tekst is een vermaning, die aan die beweeggrond ontleend is, want daarin wordt ons voorgesteld, deze plicht te behartigen: "Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd."

I. Omtrent de vernedering mogen wij opmerken:

1. De toestand van hen, wie die plicht wordt voorgeschreven, n.l. degenen, die onder de machtige hand van God verkeren, door Zijn hand zijn vernederd, of ten aanzien van hun omstandigheden in deze wereld aan lager wal zijn geraakt. Met deze mensen worden mijns inziens niet slechts zulken bedoeld, die onder bijzondere in 't oog vallende bezoeken verkeren - dit is toch maar het lot van enkelen, maar ook degenen, die door de Voorzienigheid Gods enigszins in de laagte zijn gebracht, hetwelk aller lot is. God heeft dit leven tot een fase van beproeving gemaakt, daar allen in een staat van onderdanigheid of afhankelijkheid van anderen zijn. Het is om deze reden, dat Hij door Zijn machtige hand de ene mens aan de andere onderworpen heeft, de vrouwen aan de mannen, de kinderen aan de ouders, de knechten aan hun meesters, en deze weer aan hun meerderen; onder deze zijn weer de hoogste in stand en rang afhankelijk van degenen, die onder hen staan, zoals overheidspersonen en ministers van het volk, zelfs de hoogste overheidspersoon. God heeft deze orde in de wereld gemaakt tot beproeving van mensen in hun verschillende rangen en in hun afhankelijkheid van anderen. Daarom, wanneer de beproevingstijd voorbij is, komt ook het einde. 1 Kor. 15:24, 25, "Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij zal teniet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht." Zolang die beproevingstijd duurt, is dus voor allen *de nederigheid* nodig als een spoorslag tot de plicht, die de mensen hun meerderen, onder wie Gods krachtige hand hen gesteld heeft, verschuldigd zijn.
2. De plicht waarvan hier sprake is, n.l. *Vernedering van onze geest onder de vernederende omstandigheden, waarin de Heere ons heeft geplaatst*: "vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd." Hetzij wij verkeren onder bijzondere bezoeken, welke ons hebben neergeworpen van de hoogte waarop wij enige tijd stonden, óf dat wij in een of meerdere betrekkingen ondergeschikt zijn; óf wat het meest voorkomt deze beide onze toestand uitmaken, wij moeten daarin de krachtige hand van God erkennen, die ons daar heeft geplaatst en Zijn hand, die over ons is, om ons in die toestand omlaag te houden. Het aanbiddelijk Godsbestuur eerbiedigend, behoren we ons dus daaronder met een stille geest en kalm gemoed te buigen, ons schikkend naar ons levenslot, terwijl we onze roeping in die nederige kring met nauwgezetheid vervullen.

3. Een bijzondere veerkracht tot deze plicht. Hier moet wel bedacht worden, dat zij, die niet gelaten op de plaats die hun van God werd aangewezen, onder hun bezoeken of in hun betrekkingen kunnen blijven, maar opwerken tegen de krachtige hand die ons regeert, door die krachtige hand weerstaan worden, welke hen neerwerpt en dikwijls nog dieper neerwerpt dan tevoren, terwijl de grote Mensenhoeder hen, die zich daaronder tot een kalme kwijting van hun plicht weer-geven, welwillend en geradig behandelt. Laat het dan, dit in het oog houdende, onze toeleg zijn ons te vernederen.

II. Het onfeilbaar gevolg van die gedragslijn: "*Opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.*" Het voegwoord "opdat", moet niet altijd doel aanwijzend opgevat worden, als te kennen gevend het doel of plan, dat de handelende persoon zich voorstelt, maar soms alleen het gevolg aanwijzend, of de uitkomst van bepaalde handeling. Joh. 9:2 en 3: "En zijn discipelen vroegen Hem, zeggende: Rabbi! wie heeft er gezondigd deze of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?" Jezus antwoordde: noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders; maar (dit is geschied) *opdat* de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden." 1 Joh. 2:19. Zo is hier de betekenis van "vernedert" u niet met het voornemen opdat Hij u verhoge; maar uw verhoging zal er een vrucht van zijn. Verg. Jac. 4:10: "Vernedert u voor de Heere, en Hij zal u verhogen."

1. Hier is een gezegende uitkomst van de vernedering des geestes verzekerd, en deze is: verhoging, of op een hoogte stellen door de kracht van God: "*opdat Hij u verhoge.*" Verhoging zal even zeker op de vernedering des geestes, zich schikkend naar het nederig levenslot, volgen, als de morgen volgt op de nacht of de opgang der zon na de dageraad. Dit schriftwoord is tevens geschikt om de tegenwerpingen, die de wereld, en ons verdorven hart geneigd zijn te maken met name tegen de vernedering van onze geest overeenkomstig ons nederig levenslot, krachteloos te maken.

Tegenwerping. 1. *Indien we ons vernederen en de minste zijn, zullen wij steeds tot een voetveeg van mensen dienen, en zij zullen ons vertreden.*

Antwoord. Nee, de trotsheid van de niet onderworpen geest zal er toe leiden, dat mensen voor eeuwig aan de voeten van anderen liggen. Jes. 66:24: "En zij zullen heengaan, en zij zullen de dode lichamen zien, die tegen Mij overtreden hebben." maar vernedering des geestes zal hen ongetwijfeld aan een vertreding door mensen doen ontkomen. Maleáchi 4:2 en 3: "En u zult de goddelozen vertreden; want zij zullen as worden onder de zolen uwer voeten." Zij, die zich thans vernederen, zullen voor eeuwig verhoogd worden. Zij zullen uit hun lage stand en nederige omstandigheden worden opgevoerd. Wordt door vernedering het dan eens met uw gering levenslot en houdt er u van verzekerd; u zult daar niet blijven liggen.

Tegenwerping. 2. *Indien wij onszelf niet verhogen, zal niemand ons verhogen, daarom moeten we voor ons zelf zorgen en ons recht verschaffen.*

Antwoord. U dwaalt. Vernedert u. Vernedert u, namelijk uw geest, en God zal u verhogen, n.l. uw lot of geringe staat. Zij, die zich met God verbonden hebben tot hun verhoging, hebben geen reden om te zeggen, dat zij niets daarvoor hebben te doen. Vernedering van onze geest is onze plicht, ons te verhogen is Gods werk; laat ons niet het voorrecht, om ons door God te laten verhogen, verbeuren, door dit werk uit Zijn hand te nemen en het ons aan te matigen.

Tegenwerping. 3. *Wij zullen ons echter nooit hoger kunnen komen als wij ons vernederen.*

Antwoord. Dat is ook mis. God zal niet slechts de nederigen verhogen, maar Hij zal hen op een hoogte stellen, want dit is de betekenis van het woord. Zij zullen in het einde even hoog verheven zijn als zij ooit laag gelegerd waren, ja al waren ze in nog zo'n diepte verzonken; zeker, de verhoging zal evenredig zijn aan de vernedering.

2. *Te Zijner tijd.* Hier is het tijdperk van die gezegende uitkomst, wanneer ze zal plaats vinden. Te Zijner tijd of ter rechter tijd, de tijd die daarvoor gepast is. Gal. 6:9: "Want te Zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen." Wij zijn geneigd om, wanneer we door beproevende omstandigheden vernederd worden, moede te worden, en zouden er ogenblikkelijk boven op willen zijn. Joh. 7:6. Jezus zeide tot hen: "Mijn tijd is nog niet hier; maar uw tijd is altijd bereid." maar Salomo merkt op: "Alles heeft een bestemde tijd", een tijd die juist is afgestemd, en de verstandige zal die lijdzaam verwachten. Pred. 3:1-8. Er is ook een tijd voor het verhogen van hen, die zich vernederen. God heeft die bepaald, en deze is de gepaste tijd voor dit doel, de tijd, die de beste is. Zo werkt God ook in de natuur: in de lente wordt gezaaid, en in de oogsttijd wordt het verzameld. Als die gepaste tijd is aangebroken, zal uw verhoging niet langer worden uitgesteld en zij zou te vroeg komen indien zij vóór die tijd kwam.

Leerstelling I.

De mens, die in vernederende omstandigheden verkeert, moet naar een gepaste vernedering van geest staan, daar de krachtige hand van God hem daarin geplaatst heeft.

a. Laten we overwegen welke dingen hier verondersteld worden.

1. Vooreerst, dat God mensen in vernederende omstandigheden brengt. Ezech. 17:24: "Zo zullen alle bomen des velds weten, dat Ik de Heere, de hoge boom vernederd heb." In het hart van ieder mens op aarde is een wortel van hoogmoed, die gedood moet worden, zal hij geschikt zijn de hemel in te gaan; daarom kan geen mens aan deze kant van het graf zulke dingen missen, die een bewijs leveren, of hij al dan niet kan buigen. Te dien einde brengt God hen in vernederende omstandigheden. Deut. 8:2: "En u zult gedenken aan al de weg, die u de Heere, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft; opdat Hij u verootmoedigde, om u te verzoeken, om te weten wat in uw hart was, of u Zijn geboden zou houden of niet."
2. Deze omstandigheden zijn er op aangewezen als een gewicht het hart te drukken, ten einde het naar de laagte te brengen. Psalm 107:12: "Waarom Hij hun het hart door zwaarigheid vernederd heeft." Zij treffen het hart in zijn middelpunt en dwarsbomen de natuurlijke neiging; daaruit ontstaat een beproeving, en nu - óf de mens, wanneer God Zijn krachtige hand op hem legt, buigt daaronder, óf hij onderwerpt zich niet. Bijgevolg wordt hij al dan niet geschikt voor de hemel.
3. Het hart is van nature geneigd tegen deze vernederende omstandigheden in opstand te komen en dus ook tegen de krachtige hand, die hen in deze toestand heeft gebracht en laat blijven. De mens spant van nature al zijn kracht in om zich van dat gewicht te ontdoen, opdat hij zich van alle last ontheven gevoele. Hij zoekt toch zichzelf meer dan zijn God te behagen, Job 35:9 en 10: "Zij schreeuwen vanwege de arm der groten, maar niemand zegt: Waar is God mijn Maker?" Dit is de eerste uitweg, waarheen het hart in vernederende omstandigheden zich spoedt, en op die weg gaat de niet onderworpen geest maar verder.

4. Hetgeen God echter eist is dit: liever alle moeite te doen het hart naar de laagte te krijgen dan het hoofd hoog te dragen. Jac. 4:10. Hier ligt het bewijs van iemands geschiktheid voor de hemel. Dan toch is iemand op de weg, die ten hemel leidt, wanneer hij er meer over uit is zijn hart vernederd, dan zijn hoofd opgeheven te krijgen, rustig onder zijn last voort te gaan, dan die op welke manier ook kwijt te raken, te buigen onder de almachtige hand, dan daarvan ontslagen te worden.
5. Er moet een opmerken van de hand Gods zijn in vernederende omstandigheden. "Hoor de roede, en wie ze besteld heeft." Micha 6:9. Daar is een soort laagheid van geest, waardoor sommigen zich aan de wil van anderen overgeven en de ruwste behandeling ondergaan, om als een speelbal hun die zo'n meesterschap over hen uitoefenen, genoeg te geven, terwijl zij om het gezag en de heerschappij van God zich niet bekommeren. Dat is inderdaad een laagheid van geest. Men gaat dan maar kalm neerliggen, om zich door zijn medemens uit hoofde van diens voornaamheid (maar hij is als alle anderen een aardworm) te laten trappen. Zelfs kan een hovaardig mens daartoe vervallen als hij op zijn beurt de rol van slaaf moet spelen. Dit zijn mensenbehagers. Vergelijkt Efése 6:6 met Gal. 1:10.

b. Overwegen wij verder van welke aard deze vernederende omstandigheden zijn, waarin de krachtige hand Gods mensen gebracht heeft."

Terwijl we veronderstellen, dat hetgeen omtrent de kromming in het lot, als door God teweeggebracht, werd gezegd, u duidelijk mag zijn geworden, zijn deze omstandigheden de volgende:

1. Onvolmaaktheid.

Velerlei zijn de noden en onvolmaaktheden, waarin God alle mensen onder zulke omstandigheden heeft geplaatst. Filipp. 3:12: "Niet dat ik het alreeds gekregen heb of alrede volmaakt ben." Waar wij ook zien, er is geen plaats of wij zijn daarvan omringd. Wij hebben een menigte van natuurlijke en zedelijke onvolmaaktheden: onze lichamen en onze zielen in al hun vermogens zijn in een staat van onvolmaaktheid. De hovaardij van alle heerlijkheid is bevuurd, en het is ons tot schande onder zulke noden waarin wij voortdurend verkeren, niet vernederd te worden, hierin vertonen wij het beeld van een bedelaar die daar trots in zijn lompen heen stapt.

2. Ondergeschiktheid in betrekkingen.

Er zijn veel mensen, die een ondergeschikte betrekking bekleden, en op een veel lagere sport op de maatschappelijke ladder staan dan anderen, waardoor zij onder anderen staan en van hen afhankelijk zijn gemaakt. 1 Korinthe 7:24: "Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelfde bij God." God heeft, om des mensen onderworpenheid aan Hem te beproeven, hen onder andere mensen geplaatst, die Hij over hen gesteld heeft, ten einde te zien, welke eerbied zij aan Zijn gezag en heerschappij uit de tweede hand, zullen betonen. De meerderheid of heerschappij, die anderen over ons hebben, is immers een deel van het Goddelijk beeld, dat zich in hen vertoont. 1 Kor. 11:7: "Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is." Daarom eist de Allerhoogste eerbied jegens hen, die van Zijntwege over ons gesteld zijn, ja eerbiediging van die straal van het Goddelijk beeld, welke in hun heerschappij zich vertoont. Efese 5:23. Hebr. 12:9: "Voorts, wij hebben de vaders onzes vlees wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij dan niet veel meer de Vader der geesten onderworpen zijn, en leven." Op alle andere betrekkingen en allen die over ons gesteld zijn is dit van toepassing, daar zij als zodanig ten opzichte van hun onderhorigen en bloedverwanten in de plaats van God

staan. Psalm 82:6: "Ik heb wel gezegd: u zijt goden." Hoewel de overheden op zichzelf stof en as zijn, doet dit niets af van de eerbied, die we aan hen verschuldigd zijn. Hand. 23:4 en 5. Rom. 13:7: "Zo geeft dan een iegelijk wat u schuldig zijt schatting, die u de schatting, tol, die u de tol; vrees, die u de vrees; ere, die u de ere schuldig zijt." Het gaat toch niet om hun hoedanigheden maar om het ambt dat zij bekleden, de plaats waarop zij van God zijn gesteld; dit is de reden, deze is de grond van de eerbied en de onderwerping, die wij hen schuldig zijn, en de proeve, die God met ons in dit stuk neemt, betreft niet het eerste maar het laatste punt.

Daar God nu ons in deze omstandigheden van ondergeschiktheid heeft geplaatst, is alle weerspanning in zulke dingen, die niet in strijd zijn met de heerschappij van God, een opstaan tegen Zijn krachtige hand. (Rom. 13:2: "Alzo, dat die zich tegen de Macht stelt, de ordinantie wederstaat; en die ze wederstaat, zullen over zichzelf een oordeel halen"), omdat die heerschappij in dit opzicht middellijk over ons is, hoewel het de hand eens mensen is, die onmiddellijk over ons regeert.

3. *Tegenspreken.*

Die zich ten doel stelt ons in hetgeen wij willen, teleur te stellen. Dit was een deel van de vernedering onzes Heeren en de apostel veronderstelt, dat het ook een deel van de onze zal zijn. Hebr. 12:3: "Want aanmerkt dezen, die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen." Er is in de hemel een volmaakte harmonie, daar is niemand om zijn medemens tegen te spreken; immers daar bevinden zij zich in de staat van beloning en verhoging; maar hier verkeren we in de staat van beproeving en vernedering en daarom kan tegenspraak niet ontbreken, al zijn we nog zo hoog geplaatst. Hetzij deze tegenspreking billijk of onbillijk zijn, God beproeft de mens hierdoor ten einde hem te vernederen, zijn eigenzinnigheid te verbreken, en hem onderwerping en zelfverloochening te leren. Deze tegenspreking zijn uiteraard vernederend, ze moeten ons breidelen en temmen, zoals met een paard of een os geschiedt. En ik geloof, dat er veel gevallen zijn, waaruit geen ander voordeel is te behalen, dan het nut, dat God daarin voor ons heeft gelegd op te merken en ter harte te nemen.

4. *Beproeving.*

Spreuken 16:19. Voorspoed blaast de zondaar in zijn hoogmoed op. Het is toch zeer moeilijk om bij een voorspoedig levenslot een nederige geest te behouden. maar God roept door bezoeken de mens van zijn hoogte om te zitten in het stof, zijn prachtig gekleurde veren worden hem uitgeplukt - en dit was zijn roem. De Heere wrijft het versiersel en vernis van het schepsel en dan komt hun aangeboren lelijkheid voor de dag. Er zijn verschillende soorten van bezoeking, maar deze allen zijn toch, hoewel de ene in meerdere mate dan de andere, vernederend.

Indien we onder de bezoekende hand Gods ons niet vernederen, maar terwijl God ons neerwerpt en omlaag houdt, trachten ons op te richten, dan is deze poging opstand tegen Hem, en zo wij daarin volharden, het onvermijdelijk gevolg kan niet uitblijven, we tarten de Heere om ons als een pottenbakkersvat te verbrijzelen. Ezechiël 24:13: "In uw onreinheid is schandelijkheid, omdat Ik u gereinigd heb, en u niet gereinigd zijt, zo zult u van uw onreinheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten." De bezoekende hand Gods is toch een machtige hand.

5. *De zonde als straf der zonde.*

Wat we lezen in Job 30:19 wijst ons daarop. "Hij heeft mij in het slijk geworpen, en ik ben geworden als stof en as. Alle zonde in de wereld is een straf van Adams eerste zonde. De mens heeft zich eerst in het modderig slijk geworpen en nu is hij rechtvaardig aan zijn lot overgelaten, om zich daarin te wentelen. De mens doet moedwillig een misstap en hij wordt naar Gods rechtvaardig oordeel aan zichzelf overgelaten, om nog tot een erger te komen. De zonde kleeft allen aan, zelfs de beste. De opperheerschappij van God wordt daarin ook merkbaar tot onze vernedering, opdat wij beschaamd mogen worden, en nimmer onze mond ook maar even durven open te doen. Niet vernederd te worden onder onze zondigheid is daarom hetzelfde als op te staan tegen de krachtige hand Gods en al onze zondige afwijkingen van Hem te vergoelijken. Dit is een bewijs, dat alle gevoel van verplichting jegens de grote Opperheer weg is, en de schaamte helemaal wordt gemist.

III. Laten wij nu onderzoeken *wat het is om ons in vernederende omstandigheden onder de krachtige hand Gods te vernederen*. Dit is de grote zaak waarnaar wij in onze vernederende omstandigheden moeten streven. En wij kunnen het in deze acht zaken samenvatten.

1. *Opmerking van Gods krachtige hand.*

Deze is bezig om alle ding, dat ons wedervaart of in de weg van Zijn dadelijke inwerking of onder Zijn toelating over ons te brengen. 2 Sam. 16:10: "En hij zeide: Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen." En de koning zeide: "De Heere heeft toch tot hem gezegd: Vloek David, wie zou dan zeggen: waarom hebt u zó gedaan?" Hij is de Bron van alle volmaaktheid, maar wij behoren onze onvolmaaktheden ten opzichte van zijn souvereine wil na te speuren. Hij is het, die ieder mens door Zijn Voorzienigheid in zijn verhoudingen tot anderen heeft geplaatst; zonder Hem konden wij zulke tegenspreking niet ontmoeten; immers: "des konings hart is in de hand des Heeren als waterbeken; Hij neigt het tot al wat Hij wil." Spr. 21:1. Hij zendt bezoeken, en straft in Zijn rechtvaardigheid de ene zonde met de andere. Jes. 6:10: "Maak het hart dezès volks vet, en maak hunne oren zwaar en sluit hunne ogen, opdat het niet zie met zijn ogen noch met zijn oren hore noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze."

2. *Een gevoel van onze onwaardigheid en nietigheid voor Hem.*

Psalm 144:3: "O Heere! wat is de mens, dat u hem kent, het kind des mensen, dat u het acht." Ziende op de oneindige majesteit van de krachtige hand, die met ons bemoeienis maakt, moeten wij met Abraham zeggen: Gen. 18:27: "Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere, hoewel ik stof en as ben." En *amen* zeggen op de roepstem: *alle vlees is gras!* Jes. 40:6.

Onder de druk van de krachtige hand Gods, de gedachten te koesteren, dat wij zo voortreffelijk zijn spruit uit hetzelfde verderfelijke beginsel voort, als 't welk het hart trots opblaast en tegen die druk in opstand brengt. De vernedering nu, die vereist wordt, is al zulke gedachten van ons zelf voor de ogen Zijner heerlijkheid te laten varen.

3. *Een gevoel van onze schuld en onreinheid.*

Rom. 3:10: "Gelijk geschreven is: er is niemand rechtvaardig, ook niet één." Jes. 54:6: "Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed." De krachtige hand van God drukt ons neer, waarom? Omdat wij

mensen zijn? Nee maar, omdat wij 'zondaren' zijn, alleen daarom. Het past ons dus daaronder onze zondigheid te zien; onze schuldigheid, waardoor het ons duidelijk zal worden, dat wij als schuldigen verdienen te lijden, daar God rechtvaardig is; onze onreinheid waardoor wij er toe gebracht worden een walg aan ons zelf te hebben. Zo zullen wij leren verstaan, dat er niet zo'n vernedering is, of wij verdienen die te recht. Onze zondigheid over het hoofd te zien, dit is het, wat het hoogmoedige hart doet oprijzen.

4. Een stille onderwerping onder de hand Gods.

Zijn soevereiniteit daagt op dit punt ons uit. Rom. 9:20: "Maar toch o mens! Wie zijt gij, die tegen God antwoord? Niets dan een hoogmoedige geest, die zich niet tot onderwerping laat brengen, kan zich vermeten, om onder Zijn souvereine hand tegen God, met hart en mond te keer te gaan. Een gezicht van Zijn soevereiniteit vernederde de psalmist en leidde hem tot een eerbiedige onderwerping en diep stilzwijgen. Psalm 39:10: "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan." Job 1:21: "De Heere heeft gegeven, en de Heere heeft genomen; de Naam des Heeren zij geloofd," en Hoofdst. 39:37 en 38: "Zie, ik ben te gering, wat zou ik U antwoorden, ik leg mijn hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar ik zal niet antwoorden; of tweemaal, maar zal niet voortvaren." En Eli in 1 Sam. 3:18: "Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen."

5. Een verheerlijking van Zijn barmhartigheden aan ons, te midden van al Zijn twistgedingen met ons.

Psalm 144:3. Heeft Hij ons afgebroken? Indien wij behoorlijk vernederd zijn zullen wij ons verwonderen, dat Hij ons niet heeft vernield. Ezra 9:13: "En na alles, wat over ons gekomen is, om onze boze werken en om onze gróte schuld, omdat Gij, o onze God! belet hebt, dat wij niet te onder zijn vanwege onze ongerechtigheid, en hebt ons een ontkoming gegeven als deze is." In welk een diepte van verdrukking de nederigen van hart gebracht zijn, zij zullen toch erkennen, dat zij nog niet in zo'n diepte zijn geworpen als hun zonden verdienen. Klaagl. 3:22: "Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben."

6. Een heilige en stille bewondering van de wegen en de oordelen Gods, als niet door ons na te speuren.

Rom. 11:33: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijne wegen"? Hoogmoed des harten acht niets te hoog voor de mens, en roept dientengevolge voor Zijn rechtbank de Goddelijke handelingen, beweert, dat hij die wel kan doorzien, bedilt en veroordeelt maar naar zijn goeddunken; maar de nederigheid des geestes geeft de mens een geschiktheid om met eerbied en hoogachting over die verborgenheden der Voorzienigheid, die voor hem niet zijn te doorzien, te overdenken.

7. Een vergeten en verloochenen van al onze waardigheid, waardoor we boven anderen uitmunten, voor het aangezicht des Heeren. Openb. 4:10: "En wierpen hunne kronen voor de troon." De hoogmoed voedt zich met de werkelijke of denkbeeldige persoonlijke voortreffelijkheid en waardigheid des mensen, en waar hij gewend is zo door andere mensen te worden beschouwd, kan hij zulks niet voor het aangezicht des Heerera wegdenken. Lukas 18:11: "O God! ik dank U, dat ik niet ben zoals de andere mensen." De nederigheid van geest handelt heel anders. Ze doet dit alles zoals de schaduw voor de stralende zon voor des Heeren aangezicht verdwijnen, en het brengt

hem tot de erkenenis, geringer te zijn dan enig ander mens: Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand."

8. Een spontane onderwerping aan de geringste diensten (Spr. 30:2), welke onze omstandigheden vereisen of daarmede overeenkomen. De hoogmoed vindt bij elke afhellende kromming iets, dat zich beneden de mens bevindt, zodat hij moet afdalen of bukken, daar hij die afstand meet naar zijn eigen zin en wil en niet naar de omstandigheden, waarin God hem heeft geplaatst. Nederigheid neemt de omstandigheden, waarin iemand is geplaatst tot maatstaf en past zich geredelijk aan, bij hetgeen deze vereisen. Onze Zaligmaker gaf ons hierin een voorbeeld ter navolging. Filipp. 2:8: "En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises. Joh. 13:14: "Indien dan Ik, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt u ook schuldig elkanders voeten te wassen."

1ste gebruik, tot vermaning.

1. Laat het hart zich dan in al uw vernederende omstandigheden uitstrekken *naar vernedering van uw geest onder de krachtige hand Gods*. Dit bestaat in twee zaken.

- a. Merkt zorgvuldig op al uw vernederende omstandigheden, en zie geen enkele daarvan over het hoofd. Betrach uw onvolmaaktheden, ondergeschiktheid in betrekkingen, tegenspreking, die u overkomt; uw bezoeken, de onzekerheid omtrent alles wat uw persoon belangt, en uw zondigheid. Ziet hierop met alle aandacht en beschouwt hierin de gangen der Voorzienigheid met u, opdat ge u zelf moogt kennen en geen vreemdelingen blijft van uw eigen hart en weg, blind voor uw werkelijke staat en toestand.
- b. Merkt op de zelfverloochening deze omstandigheden van u vragen. Tracht met alle naarstigheid uw geest in die gesteldheid van nederigheid te brengen, zodat naarmate uw levenslot werkelijk in allerlei opzicht gering en armoedig is, ook uw geest onder de krachtige hand van God nederig mag zijn. Laat dit uw hele leven door uw streven zijn, en elke dag uw betrachtting.

De volgende beweegredenen moge ik u onder het oog brengen:

God is geregeld bezig om de mens, ja ons allen te vernederen. Welk een hoge plaats sommigen in deze wereld hebben, de Voorzienigheid heeft hen met zekere tekenen der vernedering gemerkt, hetzij ze deze al of niet willen opmerken. Jes. 40:6: "Alle vlees is gras."

Nu het is onze plicht het eens te worden met het plan der Voorzienigheid, opdat, waar God bezig is ons te vernederen, wij ons mogen vernederen en ook niet tevergeefs vernederende bedelingen mogen ontvangen.

2. *De vernedering van onze geest zal niets uitwerken zo wij ons daarmede niet leren verenigen.* Aangezien God op die wijze in ons werkt, moeten wij met Hem samenwerken; immers Hij werkt in ons als redelijke personen die, waar zij in beweging worden gebracht, zichzelf bewegen. Fil. 2:12, 13: "Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God, die in u werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen." "Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken." God kan door Zijn Voorzienigheid ons lot en onze toestand met kracht zonder ons naar de diepte brengen, maar de geest moet gewillig afdalen, graag of in 't geheel niet. Laat er daarom een samenvoeging zijn met de vernederende

omstandigheden in het vernederen van u zelf, evenals zeelieden de zeilen spannen, wanneer de wind opsteekt, opdat zij daarmee kunnen gaan vertrekken.

3. *Indien u het niet doet; wederstaat u de krachtige hand Gods.* Hand. 7:5: "Gij wederstaat altijd de Heilige Geest." U wederstaat in zoverre, dat ge u niet onderwerpt, maar blijft standhouden als een rots, die het tegen uw Maker in vernederende omstandigheden uithoudt. Jerem. 5:3: "Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; u hebt hen verteerd, maar zij hebben geweigerd de tucht aan te nemen; zij hebben hun aangezichten harder gemaakt dan een steenrots, zij hebben geweigerd zich te bekeren." Veel meer is dit het geval, als u tegen Hem inwerkt om er uit uw toestand naar boven te wringen, terwijl u kunt zien, hoe God bedoelt u naar beneden te houden. Let op dit weerstaan.

- a. De *zondigheid* ervan, welk een kwade zaak deze weerstand is. Het is een rechtstreeks strijden tegen God, een afschudden van het juk der onderwerping aan onze Souvereine Heere, en een in opstand komen tegen Hem. Jes. 45:9: "Wee die, die met Zijn Formeerder twist, zoals een potscherf met aarden potscherven."
- b. Let op de *dwaasheid* daarvan. Hoe ongelijk is de kamp! Hoe kan de worsteling ooit tot een goed einde leiden? Job .9:4: "Hij is wijs van hart en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad." Wat kan bij mogelijkheid anders de uitslag zijn van het stoten der aarden potscherven tegen de Rots der eeuwen, dan dat ze in stukken verbroken worden? Alle mensen moeten gewis buigen of breken onder de krachtige hand van God, Job 41:18.
- c. Dit is de *tijd der vernedering*, juist deze levenstijd. Elk ding is schoon op zijn tijd. Nu, in het heden, als de geschikte tijd, is de vernedering van de geest schoon, evenals het beploegen en bezaaien van de grond in de lente.

4. *De vernedering van geest is kostelijk in het oog van God.* 1 Petrus 3:4: "Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel eens zachtmoedige en stille geestes, die kostelijk is voor God. zoals Hij een bijzondere afkeer heeft van trotsheid des harten, heeft Hij een bijzonder behagen in nederigheid. Hoofdst. 5:5. Zondaren te vernederen en hen neer te halen van hun hoogten, waarop de verdorvenheid hunner natuur hen heeft gezet, is het grote doeleinde van Zijn Woord en Voorzienigheden. Het is geen gemakkelijke zaak om de geest des mensen te vernederen, dat is maar geen kleinigheid, dat werk is maar niet in een ommezien klaar. Er moet in het werk der bekering diep gegraven worden tot een grondige vernedering. Lukas 6:48: "Hij is zoals een mens, die een huis bouwde en groef en verdiepte." Menige slag moet tegen de wortel van de boom der natuurlijke trotsheid des harten worden gedaan, eer dat hij neervalt. Meermalen schijnt het, of hij is gevallen; en toch, hij rijst weder overeind. Ja zelfs, wanneer in de gelovigen de wortel dodelijk is getroffen, spruit de twijg van hoogmoed weder uit, "zodat er nog gelegenheid is tot een nieuwe en doorgaande vernedering."

De gehele levenstijd is voor de vernedering aangewezen. Dit was de betekenis van de 40 jaar die de Israëlieten in de woestijn doorbrachten. Deut. 8:2. Zo was het met Christus en daarom moet het zo zijn met de mensen Hebr. 12:2: "Ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, welke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods." Binnen die bepaalde levenstijd moeten zij gevormd worden naar Zijn beeld, of openbaar worden als verworpen zilver, dat in geen enkel opzicht enige trek van dit beeld vertoont. Rom. 8:29: "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd het beeld Zijns Zoons gelijkvormig te

zijn." Zodat, wat gedurende dit leven, mensen tot verhoging moge leiden en hoe het hun voorts in hun leven moge gaan, de gewone levensgang toch van een vernederende aard zal zijn.

Hiernamaals zal geen nederig worden plaats vinden. Openb. 22:11: "Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe, en die vuil is, dat hij nog vuil worde, en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd wordt, en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde." Indien de hoogmoed des harten niet in dit leven wordt ten onder gebracht, zal het nooit gebeuren; geen liefelijke vernedering is in het volgend leven te verwachten. Daar zal de hovaardige in stukken gebroken worden, maar niet vertederd; hun lot en toestand zal tot de laagste staat worden gebracht, maar de onvernederdheid van hun geest zal toch blijven. Het is hierdoor, wijl er zo'n tegenstelling tussen hun geest en lot bestaat, dat zij in eeuwige foltering en zullen verkeren. Openb. 16:21: "En de mensen lasterden God vanwege de plaag des hagels."

Draagt daarom zorg, dat ge uw tijd om vernederd te worden niet laat voorbijgaan. Vernederd moeten we worden, of wij zijn voor eeuwig verloren. En nu is het de tijd, de enige tijd daarvoor. Stel derhalve niet uit tot morgen, terwijl de gelegenheid zich heden aanbiedt. Laat het bij u tot een overeenstemming komen met de vernederende voorzienigheden; en terwijl deze uw deel zijn, strijdt er niet tegen. Hand. 13:41. De tijd der genade gaat voorbij; indien ge slaapt in de zaaitijd, zult ge bedelen ten tijde van de oogst.

5. *Vernedering is de weg, om zoveel mogelijk voordeel te trekken uit vernederende omstandigheden; zodat u in plaats van hierdoor te verliezen, er door winnen zult.* Psalm 119:71: "Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uw inzettingen leerde." Wil u druiven te lezen van deze doornen en distelen, zet er u toe uw geest nederig te krijgen.

Vernedering van geest is op zichzelf een hoogst te waarden zaak. Spr. 16:32. Ze kan niet te duur worden gekocht. Wat voor smartelijks iemand ooit moet ondervinden, indien zijn geest hierdoor behoorlijk ten onder gebracht wordt, is hij datgene deelachtig, wat ten volle waard is om er alle ontbering voor te lijden. 1 Petrus 3:4.

De vernedering van geest brengt veel voordelen mee. Het is een vruchtbare tak, goed beladen, waar ze ooit ter wereld gevonden wordt. Zij verschaft de mens verlichting onder zijn kruis. Matth. 11:30. Klaagl. 3:27 en 29. Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft. Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: misschien is er verwachting. Het is een offer die God aangenaam is. Psalm 51:17: "De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten." Het oog van God is bijzonder op zulken ten goede. Jes. 66, vs. 2: "Maar op dezen zal ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft." Ja, Hij woont bij hen. Jes. 57:15. De nederigheid geeft een regel van wijsheid aan het ganse gedrag des mensen. Spr. 11:2: "Maar met de ootmoedigen is wijsheid."

6. *Bedenkt, dat het een krachtige hand is, die ons onder handen heeft; de hand van de machtige God.* Laat ons dan alles proberen om onze geest daarmee in overeenstemming te krijgen en niet daartegen worstelen. Overweeg, dat:

- a. *Wij er onder moeten bukken.* Daar ze ten doel heeft ons ten onder te brengen, kunnen we deze niet het hoofd bieden, want haar doeleinden kunnen niet verijdeld worden. Jes. 46, vs. 10: "Mijn raad zal bestaan." Wij moeten er dus onder vallen, hetzij in de weg van plicht, hetzij in de weg van oordeel. Psalm 45:6: "Uw pijlen

zijn scherp, volken zullen onder u vallen; zij treffen in het hart van des konings vijanden."

- b. *Zij, die zo verstandig zijn in de weg van vernedering onder de krachtige hand Gods te bukken, zullen door dezelfde hand, al worden ze nog zo diep vernederd, weer opgericht worden, Jac. 4:10. In één woord, laten de hoogmoedigen in nog zo'n hoge boom zitten, God zal hen naar beneden halen; laten de nederigen nog zo diep in de put zitten, God zal hen verhogen.*

Aanwijzingen om tot deze vernedering te geraken.

I. Algemene aanwijzingen.

1. Bindt het op uw hart uit de weg, welke de Voorzienigheid met u houdt enig voordeel te zoeken. Micha 6:9: "Hoort de roede, en wie ze besteld heeft." Uw vernedering kan niet eerder verwacht worden dan wanneer uw hart naar die kant wordt gericht. Hosea 14:9, 5:15: "Ik zal heengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken." Niets is zo redelijk. indien wij ons als mensen of als Christenen willen gedragen, als het streven om uit hetgeen smartelijk is voor het vlees, een voordeel voor de geest te verkrijgen, opdat, zo wij enerzijds verliezende, anderzijds aan de winnende hand zijn.
2. Laat de zaak van uw eeuwig behoud tot een goede beslissing gebracht worden. In de eerste plaats, door u tot Christus te wenden en God als uw God in Hem deelachtig te worden overeenkomstig de aanbidding des Evangelies. Hoséa 2:19: "En ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en u zult de Heere kennen." Hebr. 8:10: "Want dit is het Verbond, dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere; Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven; en ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn."
3. Laten uw vernederende omstandigheden u een spoorslag zijn om, terwijl de aardse beekjes opdrogen, de toevlucht te nemen tot de Fontein. Het is toch onmogelijk onder Zijn krachtige hand tot een behoorlijke vernedering te geraken, zonder geloof in Hem als uw God en Vriend. Hebr. 11:6: "Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen." 1 Joh. 4:19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad."
4. Gebruikt de middelen tot zielsvernedering door het geloof in de belofte. Psalm 28:7: "De Heere is mijn Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd en ik ben geholpen." Toen Mozes door het geloof in de belofte de steenrots sloeg, stroomde het water daaruit. Nooit zou dit er anders uit te voorschijn zijn gekomen. Laat ons desgelijks doen met onze harten, die zo hard zijn als een steenrots. Ze moeten op het zachte bed des Evangelies worden gelegd en daar worden geslagen, zoals Joël 2:13 ons leert: "En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot de Heere, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbende over het kwade." Anders zullen ze nooit op een goede wijze breken of vernederd worden.

II. Bijzondere aanwijzingen.

1. *Wees verzekerd, dat er geen omstandigheden, waarin u verkeert, hoe vernederd ook, zijn, of u kunt uw hart op geschikte wijze daartoe vernederd krijgen.* 1 Kor. 10:13: "Doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen." Hierop kunt u staat maken. Immers, de Waarheid getuigt, 2 Kor. 12, vs. 9: "Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." Daarvan

moet u met toepassing op uzelf overreed zijn, zult u ooit het doel willen bereiken. Fil. 4:13: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft." God verleent u de vergunning om daarvan overreed te worden, hoe groot ooit ook uw zwakheid en de moeilijkheid van uw taak is. 1 Kor. 9:10: "Want om onzentwil is dat geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, moet zijn hoop deelachtig worden. Dit te geloven is een stuk van het leven des geloofs." 2 Tim. 2:1: "Gij dan, mijn zoon! wordt gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is." Indien u geen hoop op een goede uitslag hebt, zo zullen uw pogingen, daar ze buiten uw hart omgaan, vruchteloos zijn. Richt daarom weder op de trage handen en de slappe knieën. Hebr. 12:12.

2. *Wat ook in uw vernederende omstandigheden uw lot is, kies God tot uw Partij en beschouw u hierin als onder Zijn krachtige hand.* Micha 6:9. De mensen zien in hun vernederende omstandigheden God voorbij; daarom bespeuren ze niet, dat zij hieronder tot nederigheid worden geroepen; zij turen op het schepselwerktuig, en in plaats van nederig te worden, verheft zich hun hart. Kies Hem echter tot uw Partij, opdat de strijd tot het verleden moge behoren en u stille zijn. Job. 42 ; 8, 3. Laten uw gedachten veel bepaald zijn bij Gods oneindige grootheid, zift gedachtig aan Zijn majesteit en heiligheid, opdat ge eerbiedig neerzinkt in de diepste vernedering. Jes. 6:3-5.

Job ondervond in zijn levenslot veel vernederende leidingen, maar hij was daaronder nooit genoegzaam vernederd, totdat de Heere hem een nieuwe ontdekking van Zijn Wezen gaf in Zijn oneindige Majesteit en grootheid. Hij handhaafde zich tegenover zijn vrienden en stond op zijn stuk, totdat de Heere deze weg met hem insloeg. Het begon met het onweder. Job 37:1 en 2. Daarna volgde Gods stem uit de storm. Hfdst. 38:1, waarop Job neerzank. Hfdst. 40:4, 5. Zo ging het verder totdat hij dieper vernederd werd. Hfdst. 42:5 en 6: "Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as."

4. *Gewen eraan, om in de weg, die de Voorzienigheid met u houdt, stil de verborgenheden te erkennen, die u niet kunt begrijpen, maar aanbid die.* Rom. 11:33. O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen. Dit was het eerste woord, dat God tot Job sprak, Job 38:2: "Wie is hij, die de raad verduistert met woorden zonder wetenschap?" Dit drong tot zijn hart door, dat bleef hem bij en hij komt er op terug, Hfdst. 42:3. Dit bracht hem voornamelijk op zijn knieën, in het stof. Zelfs wat betreft die schreden der Voorzienigheid, waarop wij schijnen een heldere blik te hebben, kunnen wij gerust aannemen, dat er achter hetgeen wij zien enige mysteriën zijn. En bij die leidingen Gods, welke ons ontstellen en verbijsteren, moet Zijn soevereiniteit ons de mond snoeren, Zijn oneindige wijsheid moet ons genoeg zijn, al kunnen wij het niet zien.

5. *Overdenk veel met uw gedachten uw zondig bestaan.* Job 39:37: "Zie, ik ben te gering, wat zou ik antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond." Onze zondigheid over het hoofd te zien is de oorzaak, dat de vernederende omstandigheden ons zo'n last zijn. Zolang de ogen worden gehouden, dat ze de zonde niet kunnen zien, is het hart tegen die omstandigheden in opstand, maar als zij geopend worden, vindt er een bukken plaats. Daarom, als God ooit met u twist door vernederende omstandigheden, richt dan bij die gelegenheid op de zondigheid van uw natuur, hart en leven, en dat zal u een belangrijke schrede nader brengen tot uw vernedering.

6. *Laat het in uw binnenste gegrift zijn, dat u in alle omstandigheden waarin u gebracht wordt, vernedering nodig hebt.* Immers, de waarheid zegt, 1 Petrus 1:6: "Nu een weinig tijds (zo het nodig is), bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken." God brengt geen nodeloze beproevingen over ons, bezoekt niemand dan wanneer het nodig is. Klaagt. 3:33: "Want Hij plaagt of bedroeft de mensen niet van harte." Er is een opmerkelijk onderscheid tussen de kastijding van onze aardse en onze hemelse Vader. Hebr. 12:10. Zij, de aardse vaders, hebben naardat het hun goed dacht hun kinderen gekastijd, maar Hij, d.i. de hemelse Vader, kastijdt tot ons nut, opdat wij Zijn heiligheid zouden deelachtig worden. Let op de gesteldheid van uw eigen hart en natuur, hoe geneigd zij zijn zich te verheffen, God te vergeten, weggevoerd te worden met de ijdelheden der wereld, ja, welk een dwaasheid er in uw hart is gebonden! Dan zult u zien, hoe nodig vernederende omstandigheden zijn als een heilzame ballast, en hoe onmisbaar de roede is voor de rug der zotten; en zo u te eniger tijd die noodzakelijkheid niet kunt zien, gelooft het op grond van Gods oneindige wijsheid, die niets tevergeefs doet.

7. *Gelooft dat de Voorzienigheid in dit alles het goed met u bedoelt.* God roept ons daartoe, omdat daarin de sleutel wordt gegeven, die het hart onder deze zwaarigheden opent. Openb. 3:19: "Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; wees dan ijverig en bekeert u." De Satan daarentegen fluistert ons kwade gedachten en vermoedens in, en deze zijn als de slagboom, die het hart kan gesloten houden. 2 Kon. 6:33: "Zie, dat kwaad is van de Heere; wat zou ik verder op de Heere wachten?" Zolang het vermoeden de boventoon heeft, dat in deze omstandigheden een kwade bedoeling jegens ons ligt, zal het schepsel, evenals de worm, die aan des mensen voet ligt, zich zo goed hij kan in staat van verdediging stellen en zich in zijn smart verharderen. Het geloof echter aan een vriendelijke bedoeling zal het hart in nederigheid voor des Heeren aangezicht openstellen.

Moeilijk geval. Uw toestand kan van die aard zijn, dat u zegt: *O, als ik wist, dat daarin een vriendelijke bedoeling lag, ik zou het gewillig dragen, al moest ik nog meer lijden, maar ik vrees, dat de Voorzienigheid deze bedoeling met dit alles heeft om mij te verdoen.*

Laat ik u daarop antwoorden:

Welk woord van God of welke ontdekking van de Hemel hebt u dan, waarop u uw vrees grondt? U hebt er geen enkele, dan uit de hel. 1 Kor. 10, vs. 13. Wat meent u dat de bedoeling in het evangelie jegens u is? Kunt u in al de woorden van genade, die daar opeengehoopt liggen, geen vriendelijke bedoeling zien? Wat is dat anders, vraag ik u, dan zwart ongelooft in zijn helse kleur, ongelooft, dat de waarheid Gods in het aangezicht vliegt en hem tot een leugenaar maakt? Jes. 55:1. 1 Joh. 5:10 en 11: "Die in de Zoon van God gelooft, heeft het getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van Zijn Zoon. En dit is het getuigenis, namelijk, dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft, en dit leven is in Zijn Zoon."

Het Evangelie is een uitademing van liefde en Gods welbehagen jegens de wereld van zondaars. Titus 2, vs. 11: "Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen." Titus 3:3 en 4, 1 Joh. 4:14, Joh. 3:17. U gelooft dat Evangelie echter niet beter dan de duivelen het geloven. Indien u kunt geloven, dat daarin geen vriendelijke bedoeling ligt jegens u, zo moet u dit ook doen in uw vernederende omstandigheden, want de bedoeling der Voorzienigheid kan niet in tegenspraak zijn met de bedoeling

van het Evangelie; integendeel, het laatste is om voor het eerstgenoemde tot steun te dienen.

8. *Overleg bij uzelf, dat dit leven de proeftijd voor de hemel is.* Jac. 1:12: "Zalig is de man, die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen, die Hem liefhebben." Daarom moeten uit dat oogpunt vernederende omstandigheden welkom geheten worden, vs. 2. "Acht het voor grote vreugde, mijn broeders", wanneer u in velerlei verzoeken valt. Als er een eervol ambt of voordelig beroep is te begeven, solliciteren mensen om daarvoor op de proef gesteld te worden, in hope, dat zij daarop een wettige benoeming mogen ontvangen. Nu stelt God mensen op de proef voor de hemel door vernederende omstandigheden, zoals de ganse Bijbel leert. En zullen mensen nu zo uitermate traag zijn om zich daaronder te vernederen?

- a. Ik zou u willen vragen: Is het niets voor u om als een kandidaat voor de heerlijkheid in aanmerking te komen en op de proef gesteld te worden voor de hemel? Is daarin niet een eer gelegen, een eer, die al de heiligen hebben ontvangen? Jac. 5:10 en 11: "Ziet, wij houden hen gelukzalig, die verdragen." Ligt daarin niet een schoon vooruitzicht? 2 Kor. 4:17: "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid." Stelt slechts het geval, dat God u in deze zaak zou voorbij gaan als iemand, voor wie het toch vruchteloos is om in dit voornaamste stuk beproefd te worden, en Hij zou u toewijzen uw deel in dit leven in volkomen voorspoed en gemak, als een, die niet meer van Hem te wachten heeft; hoe zou u dat zijn?
- b. Welk een ontzaglijke onevenredigheid bestaat er tussen uw beproevingen en de toekomstige heerlijkheid! Hoe licht zijn uw meest vernederende omstandigheden in vergelijking van het gewicht dier heerlijkheid! De langdurigste beproeving is slechts een ogenblik vergeleken met dat eeuwig gewicht. Helaas! de diepe oorzaak van al onze ongemakkelijkheid onder vernederende omstandigheden is voornamelijk toe te schrijven aan ongelooft. Hadden we een helderder blik op de andere wereld, wij zouden niet zoveel geven om het glimlachen of fronsen van deze wereld. Wat denkt ge er van, zo u uit de smeltkroes van uw vernederende omstandigheden als mislukt zou te voorschijn komen? Jer. 6:29 en 30: "Het lood is van het vuur verteerd, tevergeefs heeft de smelter zo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn. Men noemt ze een verworpen zilver; want de Heere heeft hen verworpen."
- c. Wat? Zo de einduitslag van uw beproeving luidde: uw hart blijkt van zo'n aard te zijn, dat het door geen middelen te vernederen is, ge zult en moet derhalve maar van alle zwaarigheden ontheven worden, daar het toch niet bij u tot vernedering komt. Ik acht een dergelijke beschikking zo vreselijk, dat ze ons wel mocht brengen op de knieën om van de Heere af te bidden, dat onze vernederende omstandigheden niet eerder van ons worden weggenomen dan totdat onze harten zijn vernederd geworden. Jes. 1:5: "Waartoe zou u meer geslagen worden? u zou des afvals des te meer maken." Ezech. 24:13: "In uw onreinigheid is schandelijkerheid; omdat Ik u gereinigd heb en u niet gereinigd zijt, zo zult u van uw onreinigheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten."

9. *Overleg bij uzelf, hoe de Heere u door vernederende omstandigheden voor de hemel bereidt.* "Dankende de Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht." Koloss. 1:12. 2 Kor. 5:5. De stenen en het

hout worden voor de bouw aangebracht, van alle kanten bekeken en behouwen, eer zij pasklaar zijn voor de bouw. Niet aanstonds, als zij uit de groeve of het woud worden te voorschijn gebracht, zijn ze daarvoor gereed. Waren zij in staat om in deze een keuze te doen, zo zouden de stenen en bomen, die zich niet door het ijzeren gereedschap wilden laten bewerken, een plaats in het gebouw ontzegd worden. Eilieve, op welke wijze meent u voor de hemel geschikt te worden gemaakt?

- a. Denkt u, dat dit zal geschieden door de koesterende zonneshijn van het gemak dezer wereld? Omdat u hier steeds uw zin krijgt? Nee, mijn heren, (No Sirs) dat zou u van de smaak voor de vreugde van de wereld aan gindse kant beroven. De vaten ter oneer worden in deze weg voor het verderf bereid; maar de vaten ter ere door vernederende omstandigheden voor de heerlijkheid bereid. Ik zou hier willen opmerken: Wilt u volstrekt twee hemels hebben, een hier en de andere hiernamaals? God heeft de heiligen één hemel gewaarborgd, een plaats, waar het alles naar hun zin is en hun begeerten vervuld worden, waar geen last op hen zal rusten, die hen naar beneden drukt. Dat is de wereld aan gindse zijde. U kunt dat echter niet zetten, u moet beiden hebben, een hemel hier en een hemel daar. Waarom protesteert u er niet tegen, dat er geen twee zomers in één jaar zijn, twee dagen in de vier en twintig uur? De bepaling van één hemel is even vast als die van de jaren en dagen, en u kunt die niet omkeren. Kiest derhalve wat u het eerst wilt hebben, uw nacht of uw dag, uw winter of uw zomer, uw hemel op aarde of hiernamaals.
- b. Indien u niet door vernederende omstandigheden in uw leven hier beneden wordt vernederd, zijt u niet bekwaam voor de hemel. 2 Kor. 5:5. "Die ons nu tot ditzelve bereid heeft, is God" U mag hier weliswaar op een bed der zorgeloosheid neerliggen, van de hemel dromen en vol verwachtingen zijn van een paradijs der dwazen, met de wens vervuld om u straks uit de schoot van Delila in Abrahams schoot te werpen, maar als u niet wordt vernederd, bent u niet vatbaar voor:
 - (1) *De hemel, die in de Bijbel, in het Oude en Nieuwe Testament beschreven is.* Is die hemel niet een verhoging te Zijner tijd? maar hoe zult u verhoogd worden, die nooit recht in de diepte zijt gekomen? Waar zullen uw tranen zijn om te worden afgewist? Hoe zal daar voor u zijn een plaats van zegepraal, waar u de goede strijd niet hebt gestreden? Hoe kan daar een rust voor u overblijven, die niet aan moeite wordt blootgesteld?
 - (2) *Niet vatbaar voor de hemel der heiligen,* Openb. VII, vs. 14: "En hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams." Dit is een antwoord op de vraag, hoe Abraham, Izaak en Jakob en al de heiligen, die daar bij hen zijn, aldaar zijn gekomen: zij waren tot het stof vernederd, door vernederende omstandigheden, en uit die grote verdrukking kwamen zij voor de troon. Hoe kunt u er ooit aan denken met hen verhoogd te worden, waar u er geen kennis aan hebt met hen vernederd te zijn geworden?
 - (3) *Niet vatbaar voor de hemel van Christus.* Hebr. 12:2: "Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God." O! merkt op, welke weg de Voorloper heeft afgelegd. Lukas 24:26: "Moest de Christus niet deze dingen lijden, en zó in Zijn heerlijkheid ingaan?" Maakt hiernaar nu uw rekening op, dat, indien u daar zult aanlanden, waar Hij is, u ook de weg moet bewandelen, die Hij is gegaan. Lukas 9:23: "En Hij zeide tot allen: "Zo iemand

achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis dagelijks op, en volg Mij."

10. Geef eindelijk uw hoge verwachtingen van deze wereld op en laten uw verwachtingen alleen bepaald zijn bij de toekomstige wereld. Wordt hier als pelgrims en vreemdelingen, uw rust daarboven in de hemel verwachtede, niet rustend voordat u daar zift aangekomen. Er is een kwaad, dat niet gering is te achten. Jes. 57:10: "Gij zift vermoeid door uw grote reis, maar u zegt niet: Het is buiten hope." Zo wordt de torenbouw van Babel nog herhaald, hoewel de toren telkens weer is neergestort, wanneer de mensen zeggen: "de tichelstenen zijn gevallen, maar met uitgehouwen stenen zullen wij wederom bouwen; de wilde vijgenbomen zijn afgehouden; maar wij zullen ze in cederen veranderen." Jes. 9:9. Dit houdt het werk der vernedering belangrijk tegen. Het valt ons zo zwaar van het schepsel af te laten, van de borsten genomen en gespeend te worden. Zoekt echter uw vast steunpunt in de wereld aan gindse kant en laat deze wereld varen, zo zult u inderdaad "onder de krachtige hand vernederd worden."

Hoe vaster gij u aan de gelukzaligheid van die toekomstige wereld klemt, des te lichter zal het u vallen u met uw vernederende omstandigheden hier beneden te verzoenen.

III. *Maak onder uw vernederende omstandigheden van Christus in al Zijn ambten tot uw vernedering gebruik.* De vernedering, welke op deze wijze tot stand komt, is alleen een liefelijke. Zach. 12:10: "En zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen." Het vertrouwend opzien tot Hem is noodzakelijk tot onze vernedering. Op te zien tot Hem:

1. *Als Uw Hogepriester.* U hebt een geweten beladen met schuld, en dat zal iemand in sommige omstandigheden ongemakkelijk zitten, en dit zal nog erger zijn in vernederende omstandigheden. Als iemand een doorn in zijn schouder heeft, gevoelt hij pijn, maar de pijn wordt erger zo een last op die schouder wordt gelegd. Het bloed van Christus zal echter het geweten reinigen, de doorn uittrekken, verlichting schenken. Jes. 33:24, en voor de dienst in arbeid of lijden bekwaam maken. Hebr. 9:14: "Hoeveel te meer zal het bloed van Christus . . . Uw geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen?"
2. *Als uw Profeet om u te leren.* Wij hebben Zijn onderwijs nodig, om te zien, waarin onze vernederende omstandigheden bestaan en deze recht te onderscheiden. Wij maken ons toch dikwijls daarvan een verkeerde voorstelling we zien daarin dan slechts een onheilspellende zaak, een drukkende last, terwijl, indien we er een goede blik op hadden en die zagen juist zoals God ze voor ons bestemt, ze wel vernederend, maar niet zo drukkend zouden zijn. Waarlijk, wij hebben Christus nodig en het licht van Zijn Woord en Geest, om ons zowel ons kruis en onze beproeving, als ook onze plicht te doen zien.
3. *Als uw Koning.* U hebt een onbuigzaam hart, dat zelfs in vernederende omstandigheden ongraag bukt: leert van Mozes, wat u in zo'n geval te doen staat. Exod. 34:9: "En hij zeide: Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu Heere in het midden van ons! Want dit is een hardnekkig volk, maar vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde." Geeft het in Zijn hand, die sterk en krachtig is. Psalm 24:8: "Wie is de Koning der ere? De Heere sterk en geweldig, de Heere, geweldig in de strijd," Hij is in staat om dat hart te doen smelten, zoals was voor het vuur, zodat het geschikt is voor het zegel.

Overdenk deze aanwijzingen met dit gevolg, dat u die in praktijk mag brengen, gedenkend het Woord: "Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet." Denk eraan, het werk van vernedering is een werk, dat u geheel in beslag zal nemen zolang u leeft, en waarin ge tot aan uw dood toe niet uitgeleerd raakt. Bedenkt ook dat vernederende omstandigheden u zullen vergezellen, zolang u hier beneden leeft. Een wisseling kunt u daarin krijgen, maar bevrijd wordt u daarvan niet, voordat u de poort des hemels binnengaat. Zo breidt zich een uitgestrekt terrein voor ons uit in de vernederende omstandigheden van onze onvolmaaktheden, betrekkingen, tegenspreking, bezoeken, onzekerheid en zondigheid, een terrein, waarop overvloedige reden gegeven wordt om ons gedurende dit leven te oefenen in de grote les van vernedering. Het overige van de bedoeling van deze tekst zal ik samenvatten in de volgende

LEERSTELLING II.

Er is een bestemde tijd, waarop zij, die zich nu onder de krachtige hand Gods vernederen, zeker verhoogd worden.

1. Zij, die in deze verhoging zullen delen, moeten in de eerste plaats op een neerwerpen rekenen. Openb. 7:14. Joh. 16:33: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Men kan naar de vastgestelde orde van genade niet in het beloofde land komen dan door de wildernis, noch deze verhoging deelachtig worden dan door een enge poort. Als wij het niet met ons neerwerpen eens worden, zullen wij het liefelijke van de verhoging niet smaken.
2. Wanneer wij door de krachtige hand Gods neergeworpen zijn, moeten we leren, zo wij deze beloofde verhoging zullen deelachtig worden, onder die krachtige hand stil en rustig te verkeren, totdat dezelfde hand die ons neerwierp, ons opricht. Klaagl. 3:27: "Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt." Maar het is niet genoeg, dat wij door de voorzienigheid Gods in vernederende omstandigheden worden neergestort, dit brengt ons niet binnen de kring dezer belofte, maar dit, dat onze geest daaronder vernederd wordt.
3. Zij, die onder vernederende omstandigheden nooit tot de ware vernedering komen, zullen ook nimmer volgens deze belofte verhoogd worden. Mensen kunnen in hun vernederende omstandigheden er zich zo over heen zetten en hoog houden, dat zij in dit geval nog een grote man worden, maar dit is een verhoging, die in een smartelijke val zal eindigen. Spr. 16:0. Psalm 73:18: "Immers zet u hen op gladde plaatsen, u doet hen vallen in verwoestingen."
4. Zij, die zich echter niet onder vernederende omstandigheden willen vernederen, zullen ervaren, dat hun weerspanning hen immer in de ellende zal besloten houden, zonder hoop op herstelling. De mens, die onder vernederende omstandigheden een arm zondaar voor God wordt, heeft het onbedrieglijk kenmerk, dat te eniger tijd naar het welbehagen en de gunst des hemels een verhoging uit de druk zal plaats vinden. Lukas 18:7.4: "Ik zeg ulieden: deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die; want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden." Salomo merkt op. Spr. 15:1, dat "een zacht antwoord de grimmigheid afkeert, maar een smartend woord de toorn doet oprijzen." En zo gebeurt het, dat de hovaardigen door hun weerspanning hun juk des te vaster om hun nek doen klemmen, terwijl de nederigen en zachtmoedigen door hun onderwerping een aanmerkelijke verlichting verkrijgen. 1 Sam. 2:8-10: "Hij verheft de geringe uit het stof, en de nooddriftige verhoogt Hij uit de drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen de stoel der ere doe beërven. Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten bewaren, maar

de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht. Die met de Heere twisten, zullen verpletterd worden." Zo zal het geschut een stenen muur verbrijzelen, maar indien balen wol tegen de muur opgestapeld worden zal de kracht van de schoten gebroken worden.

5. Er is een bepaalde tijd waarop de verhoging plaats vindt van hen, die zich in hun vernederende omstandigheden vernederen. Hab. 2:3: "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen; Hij zal niet achterblijven." Voor elk ding is er een tijd, zowel voor het vernederen als voor het verhogen. Pred. 3:3: Wij weten die niet, maar God, die de tijd bepaald heeft, wel. Laat de nederige niet zeggen, ik zal nooit verhoogd worden. De tijd voor die verhoging is zo nauwkeurig vastgesteld, als de tijd, wanneer de zon opgaat na een lange en donkere nacht of als de dag, dat de lente verschijnt na een lange en strenge winter.
6. Wij moeten niet verwachten, dat de verhoging onmiddellijk op de ware vernedering van de mens volgt. Nee, er moet niet alleen een neerliggen plaats vinden onder de krachtige hand, maar een stil liggen, een wachten op Zijn tijd; het werk der vernedering is een langzaam werk. De Israëlieten hadden in de woestijn een veertigjarig tijdperk der vernedering. Gods volk moet leren, wat die tijd betreft, aan de Heere de duur Zijner beproeving geheel over te laten, ja Hem te vertrouwen, waar de nacht, dat ze in duisternis wandelen, lang is. Jes. 50:7.0: "Wie is er onder ulieden, die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort? als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op Zijn God."
7. De bepaalde tijd voor de verhoging is de gepaste tijd, de tijd, die daarvoor het meest geschikt is. Juist op de rechte tijd zal ze komen. "Doch laat ons goeddoende, niet vertragen; want te Zijner tijd zullen wij maaiera, zo wij niet verslappen." (Gal. 6:9). Dat is de tijd, die God er voor gekozen heeft; en wees er vans verzekerd, Zijn keuze als de keuze van oneindige Wijsheid is de beste. Daarop richt zich het oog des geloofs in afwachting. Jes. 28:16: "Wie gelooft, die zal niet haasten." De schoonheid van het een of andere ding hangt veel af van de tijd waarop het komt en Hij heeft die vastgesteld in alles wat Hij doet. Pred. 3:11: "Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op Zijn tijd."
8. De verhoging van de nederige zal zonder twijfel op de bepaalde en gepaste tijd plaats vinden. Hab. 2:3. De tijd maakt geen kreupelgang, dag en nacht gaan steeds voort. De gepaste tijd is dan ook weldra verschenen, en wanneer de ure daar is, zal zij de verhoging medebrengen. Laten de vernederende omstandigheden nog zo hachelijk en hopeloos zijn, het kan niet anders of de verhoging uit die druk moet op de gepaste tijd komen.

Nu volgt een woord in het algemeen over de verhoging, welke zij, die zichzelf vernederen, verwachten. Er is een tweeërlei verhogen.

1. Een gedeeltelijke verhoging aan deze kant van het graf, waarvoor zij, die in hun leven vernederd zijn, in aanmerking komen. Psalm 30:1: "Ik zal U verhogen, Heere! want u hebt mij opgetrokken, en mijn vijanden over mij niet verblijd." Dit is een verhoging ten dele, slechts voor een deel, niet gans en al; en zulke verhogingen mogen de vernederden, zolang zij hier op aarde zijn, verwachten, maar niet meer dan zulke. Deze geven verademing aan de vermoeiden, een wijziging in de levenslasten, maar brengen hen niet volkomen op hun gemak. Zo zongen ze onder Israël in de woestijn te midden van veel dagen der treurigheid, bij

- beurte. Exod. 15:1. Numeri 21:17: "Toen zong Israël dit lied: Spring op, u put! zingt daarvan bij beurte."
2. Een gehele verhoging, welke hen geldt, die aan het einde zijn van hun loopbaan, aan de oever des doods. Lukas 16:22: "En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham." Dan schenkt de Heere hen niet langer een gedeeltelijke verlichting, maar leidt hen tot de hoogste trap van bevrijding. Hebr. 12:22, 23: "Maar u zijt gekomen tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de veel duizenden der engelen. Tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen." Dan onthef Hij hen van al hun lasten, en neemt weg al wat hen drukte en bezwaart hen nimmermeer. Hij verheft hen dan tot een hoogte, die zij nooit tevoren, zelfs niet in de hoogtijd des geestelijken levens, kenden. Hij zet hen in de hemelse oorden ver boven al wat gering, somber en droefgeestig is, en geeft hun daar een eeuwige woonstede, zodat zij nooit meer vernederd worden.

Nu, er is een gepaste tijd voor deze beide verhogingen.

1. Aangaande de verhoging ten dele, moet opgemerkt worden: elke tijd is daarvoor niet geschikt; wij zijn niet altijd in een geschikte toestand om troost en verlichting te ontvangen, of een wijziging van onze lasten. God weet, dat er tijden zijn, waarin het voor Zijn volk nodig is om bezwaard te zijn. 1 Petrus 1:6, dat "hun het hart door zwarigheid vernederd wordt." Psalm 107:12. Er breekt echter ook eens een tijd aan; en dat is de tijd die daarvoor naar de Goddelijke wijsheid is bepaald, dat Hij het even nodig acht om hen te vertroosten, als voorheen om hen te vernederen. 2 Kor. 2:7: "Alzo, dat u daarentegen hem liever moet vergeven en vertroosten, opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins worde verslonden." In dat geval zijn we onder de hand van God, als onder de behandeling van onze geneesheer, die bepaalt, hoe lang de trekpleister moet werken, en wanneer de heelpleister moet worden gelegd, en dit niet aan de patiënt overlaat.

2. Wat de gehele verhoging aangaat dient in het oog te worden gehouden het volgende:

Als de druk onzer levenslasten zich zo smartelijk laat gevoelen, zijn we er zo vlug bij om te denken: Ach! dat ik maar weggenomen werd, en van dat alles ontheven! Job 7:2 en 3: "Gelijk de dienstknecht hijgt naar de schaduw, en zoals de dagloner verwacht zijn werkloon, zó zijn mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten der moeite zijn mij voorbereid." In weerwil van dat alles kan het echter nodiger zijn, dat wij nog een poosje blijven en zwoegen onder onze lasten. Fil. 1:24, 25: "Maar in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil. En dit vertrouwen weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs." Weinige dagen waren er mee gemoeid geweest Israël uit Egypte in Kanaän te brengen, maar zij zouden daar te spoedig zijn geweest, zo zij de meeste spoed gemaakt hadden; het was nodig, dat zij veertig jaren in de woestijn doorbrachten, totdat de geschikte tijd om Kanaän in te gaan voor hen was gekomen. En wees er van verzekerd, dat de heiligen, die de hemel ingaan, zullen overtuigd zijn, dat het tijdstip waarop dit geschiedde zo best was gekozen. Zij zullen er een liefelijkheid en schoonheid in zien, dat deze ure niet eerder sloeg. Zo is dus een gehele verhoging de vernederde verzekerd.

Veronderstelt, dat u tot armoë vervallen was en iemand u kwam verzekeren, dat de tijd zeker zou aanbreken, dat u rijk zou worden; of veronderstel dat u ernstig ziek lag en u

iemand stellig verklaarde, dat u aan die ziekte niet zou sterven maar zeker zou herstellen, dat zou u armoede of ziekte gemakkelijker doen dragen en u zou met dat vooruitzicht uzelf troosten. Men kan echter arm blijven en nooit rijk worden, ziek zijn en sterven aan zijn ziekte. Maar wij mogen op grond van des Heeren Woord hen, die zichzelf in vernederende omstandigheden vernederen, verzekeren dat zij ongetwijfeld zeker uit hun vernedering en druk worden verhoogd en van alle zwarigheid ontheven. Zij zullen gewis de dag van hun rust en verlichting aanschouwen, wanneer zij aan hun lasten zullen gedenken als wateren die ophouden. U kunt daarvan zeker zijn op de volgende gronden:

A. *De natuur van God*, waar deze recht beschouwd wordt, geeft hiervan verzekering. Psalm 103:8 en 9: "Barmhartig en genadig is de Heere, lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk de toorn behouden." De vernederde ziel, die op God in Christus ziet, kan drie dingen opmerken, welke verenigd in Zijn natuur, dit verzekeren:

- (1) *Oneindige macht*, die alles kan. Geen omstandigheden zijn zo netelig, al gelijken ze op afronden, of Hij kan die verhogen; niet zo verbijsterend en verwarrend of Hij kan die ontwarren, niet zo hopeloos of Hij kan die terecht brengen. Gen. 18:14: "Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?" Van welk een droeve aard onze toestand ook zij, groter dan de Helper is de nood toch nóóit. Wanneer de nood op het hoogst is, dan is het voor Hem de geschiktste tijd om tot redding op te komen, ja dan, wanneer alle andere schepselen het hebben opgegeven. Deut. 32:36: "Want de Heere zal aan Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn knechten berouwen: want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan, en de beslotene en verlatene niets is."
- (2) *Oneindige goedheid*, genegenheid om ter hulp te komen. Hij is barmhartig en genadig in Zijn natuur. Exod. 34:6 en 7. Daarom is Zijn macht voor hen een bron van vertroosting. Rom. 14:4: "Want God is machtig hem vast te stellen." Er zijn mensen, die wel gewillig zijn, maar wie het aan macht ontbreekt om te helpen, en weder anderen, die in enige gevallen hulp zouden kunnen verlenen, maar daartoe niet bereid zijn. Oneindige goedheid verenigd met oneindige goedheid in God, kunnen echter de vernederden een verhoging ter rechter tijd, verzekeren.
- (3) Het is een woord van *onbegrijpelijke liefde* dat wij lezen 1 Joh. 4:16: "En wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem." Hij heeft de ontferming van een vader jegens de nederige van hart. Psalm 103:13: "Gelijk een vader zich ontfermt over de kinderen, ontfermt de Heere Zich over degenen, die Hem vrezen." Ja, Zijn ingewanden van barmhartigheid overtreffen in tere bewogenheid die van een moeder tot haar zuigeling. Jes. 49:15: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? hoewel deze vergaten, zo zal Ik toch u niet vergeten!" Het is derhalve niet mogelijk, dat Hij hen voor altijd in vernederende omstandigheden kan laten blijven, hoewel Zijn wijsheid het nodig kan oordelen hen in die druk te brengen en hen daarin korter of langer tijd te houden.
- (4) *Oneindige wijsheid*, die niets te vergeefs doet, en daarom niet nodeloos in vernederende omstandigheden zal houden, Klaagl. 3:32, 33: "Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheden; want Hij plaagt of bedroeft de mensen niet van harte." God zendt beproevingen om mensen tot vernedering te brengen. In die beproevingen ligt een Goddelijk doel en plan ter opvoeding. Als het daartoe gekomen is, en die

bezoeken hen niet meer van nut zijn, kunnen we ons verzekerd houden, dat ze zullen worden weggenomen.

B. De Voorzienigheid Gods, zoals deze te zien is in haar vaste manier van doen met de mensen, verzekert dit. Richt uw blik op de Goddelijke Voorzienigheid, waarheen u wilt, en u kunt daardoor tot het besluit komen, dat de nederige te Zijner tijd zal verhoogd worden."

1. Merkt op de Voorzienigheid Gods, zoals die in de omwentelingen van de gehele loop der natuur is waar te nemen, de dag, die op de langste nacht volgt, de zomer op de winter, een wassende maan na een afnemende maan, een vloed op de eb, enz. Laten de nederigen van hart geen ledige toeschouwers zijn van deze dingen; deze dingen zijn tot onze lering gegeven. Jerem. 31:35 en 37: "Zo zegt de Heere, Die de zon ten licht geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen, Heere der heirscharen is Zijn Naam. Indien deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de Heere, zo zal ook het zaad Israëls ophouden, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen." Zal des Heeren hand de aarde, zee en zichtbare hemel in zo'n vaste loop houden, waar Hij deze na een nederwerping weer doet oprijzen, en alleen Zijn kleinen vergeten? Nee, dat doet Hij nooit.

2. Merkt op de Voorzienigheid Gods, in de levensomstandigheden, welke zij de mens Christus toeweest, Christus, Die daarvan het edelste en doorluchtigste voorwerp is, van meer waarde dan duizend werelden. Kol. 2:9. Hield de Voorzienigheid niet deze weg met Hem; eerst Hem te vernederen, daarna uitermate te verhogen?

Eerst Hem te leggen in het stof des doods, na een lijdenschool van drie en dertig jaren, en daarna Hem te verhogen aan des Vaders rechterhand in eeuwige heerlijkheid? Hebr. 7:2: "Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God." Filipp. 2:8, 9: "En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises.

Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd." De verhoging moest noodzakelijk op Zijn vernedering volgen. Lukas 24:26: "Moest de Christus niet deze dingen lijden, en zó in Zijn heerlijkheid ingaan?" Hij zag en geloofde ook, dat de verhoging zou volgen, zoals het tarwezaad, dat in de aarde valt en sterft, opschiet en veel vrucht voortbrengt. Joh. 12:24. Welnu, er is een nauw verband tussen hetgeen met de Heere is geschied, en de nederigen van hart in al hun vernederende omstandigheden.

Dit is toch het model, waarvan de Voorzienigheid een afdruk neemt in haar leiding met u. Deze manier van doen behaagde de Vader zo bijzonder in het geval van Zijn eigen Zoon, dat Hij besloten had daarmee voort te gaan; en precies hiernaar te werk te gaan in het lot van al de erfgenamen der heerlijkheid. Rom. 8:29: "Want, die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder veel broederen." En wie zou het niet aangenaam vinden door het donkerste dal heen zijn voetstappen te volgen?

Dit is een zeker onderpand van uw verhoging. Christus werd in de staat Zijner vernedering beschouwd als een openbaar persoon en Vertegenwoordiger, en dit is Hij ook in Zijn verhoging. Zo verzekert de verhoging van Christus u de verhoging

uit uw vernedering. Jes. 26:19: "Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! Hosea 6:1 en 2: "Komt en laat ons wederkeren tot de Heere, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, Hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken; op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven. " Eféze 2:6: "En heeft ons medeopgewekt, en heeft ons medegezet in de hemel in Christus Jezus." Ja, Hij is als onze Voorloper ons voorgegaan in de staat der heerlijkheid. Hebr. 6:20: "Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid."

Zijn vernedering was de prijs voor uw verhoging en Zijn verhoging een getuigenis, dat Zijn volkomen betaling was aangenomen. U zou in de vernederende omstandigheden waarin ge ooit verkeerde, zijn omgekomen, had Hij niet door Zijn vernedering uw verhoging uit die druk zo duur verworven. Jes. 26:19. Nu, Zijn vernederende genade in u, is een bewijs dat Zijn vernedering tot uw verhoging is goedgekeurd.

3. Merkt op de Voorzienigheid Gods in de leiding Zijner Kerk door alle eeuwen heen. Dit is de weg geweest, die de Heere met haar heeft gehouden. Psalm 129:1-4: "Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af!" zegge nu Israël. "Zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmocht. Ploegers hebben op mijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang getogen. De Heere, Die rechtvaardig is, heeft de touwen der goddelozen afgehouden." Abel werd door de goddeloze Kaïn doodgeslagen, tot gróót verdriet van Adam en Eva en hun overige godvruchtige kinderen. Gen. 4:25: Noach en zijn zonen werden gedurende een groot jaar levend in de ark begraven; toen werden ze echter daaruit in een nieuwe en gezegende wereld gebracht. Abraham was gedurende een reeks van jaren kinderloos, maar eindelijk werd Izak geboren. Israël verkeerde lange tijd in dienstbaarheid in Egypte, maar eindelijk mocht het zich in het beloofde land vestigen. Het moet ons genoeg zijn in de voetstappen der schapen te gaan, en als wij met hen lotgenoten worden in de vernedering, zullen we hen ook zeker in de verhoging volgen.
4. Merkt op de Voorzienigheid Gods in de bedelingen van Zijn genade jegens Zijn kinderen. De algemene regel is: 1 Petrus 5:5: "*Want God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade.*" Hoe zijn zij in de staat der genade gebracht? Is het niet door een daaraan voorafgaand grondig werk der vernedering. Lukas 6:48: "Hij is zoals een mens, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en legde het fundament op een steenrots." Hoe dieper de vernedering tevoren is, zoals met Paulus het geval was, des te groter is gewoonlijk de maat der genade, die zo'n mens ten deel valt. Indien zij uit een afgezakte staat moeten worden opgericht, wordt dezelfde gedragslijn gevolgd; zodat de diepste vernedering gewoonlijk de weg baant voor de grootste vertroosting, en aan het opgaan van de Zon der gerechtigheid de donkerste ure voorafgaat. Jes. 66:5-13.
5. Merkt ten slotte op de Voorzienigheid Gods in het neerwerpen van goddelozen, hoe lang zij ook stand houden in hun voorspoed. Psalm 37:35, 36: "Ik heb gezien een gewelddrijvende goddeloze, die zich uitbreidde als een groene inlandse boom, maar hij ging door, en zie, hij was er niet meer; en ik zocht hem; maar hij werd niet gevonden." Zij kunnen het lange tijd tegen de verschroeiende zonnestrallen

uithouden, en blijven groen, maar eindelijk worden zij plotseling door een oostenwind verzengd, en zij sterven weg, hun lamp verspreidt bij 't uitgaan een walm, en zij worden geworpen in de buitenste duisternis. Nu het is niet bestaanbaar met de weldadigheid, die aan de natuur van God eigen is, om, terwijl Hij er aan gedachtig is de hovaardigen te vernederen, te vergeten de nederigen te verhogen.

C. Het Woord van God sluit in deze alle onzekerheid uit, daar het van het begin tot het einde het bewijs levert, dat de vernederde heiligen worden verhoogd. Psalm 119:49 en 50: "Gedenk des Woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk u mij hebt doen hopen. Dit is mijn troost in mijn ellende; want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt." Zijn Woord is de zinrijke betekenis van Zijn Naam. Hij zal dat gewisselijk groot maken. Psalm 138:2: "Want u hebt van wege Uw ganse Naam Uw Woord groot gemaakt" en waarop alle geslachten zich hebben verlaten. Psalm 12:7: "De redenen des Heeren zijn reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal."

Overweeg dan:

1. *De leringen van het Woord, welke gedurende dit leven onderwijzen de voorname zaken van geloof en hoop, en de gelukkige uitkomst, welke door de oefening van deze genaden wordt verkregen.* Voor hen, die nederig van hart in vernederende omstandigheden verkeren loopt deze gouden draad door de hele Schrift heen: "Werpt uw vertrouwen niet weg, maar hoopt tot de einde toe, en wel om deze deugdelijke reden, dat het niet vruchteloos zal zijn. Leest Psalm 27:14: "Wacht op de Heere; zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja wacht op de Heere." En vergelijkt daarmee: Rom. 9:33. Jes. 49:23: "Zij zullen niet beschaamd worden, die Mij verwachten."

2. *De beloften van het Woord, waardoor aan de ingang in het hemels Paradijs uitdrukkelijk verbonden is een verhoging van hen, die in vernederende omstandigheden zichzelf verootmoedigen.* Jac. 4:10: "Vnedert u voor de Heere, en Hij zal u verhogen." Matth. 23:12: "En wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden." Er kan een geruime tijd met de voorbereiding van hen, die verhoogd worden, heengaan, maar wanneer die voorbereiding heeft plaats gevonden, wordt hun verzekerd: "Heere! u hebt de wens der zachtmoedigen gehoord; u zult hun hart sterken; uw oor zal opmerken. Psalm 10:17. Zij hebben Zijn Woord als onderpand van hun verlossing. Psalm 50:15. En al kan het schijnen, dat zij vergeten worden, zo zal het niet altijd zijn - de tijd van hun verlossing zal komen. "Want de nooddriftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." Psalm 9:19: "Als de Heere Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed. Psalm 102:17. De voorbeelden, die in het Woord worden aangegeven, bevestigen voldoende de waarheid van de leringen en beloften. Rom. 15:4: "Want al wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lering tevoren geschreven; opdat wij door lijdzaamheid en troost der Schriften, hoop hebben zouden." In de leringen en beloften wordt de verhoging aan ons geloof voorgesteld, óm een wissel te trekken op het krediet van Gods Woord. In de voorbeelden echter, die het Woord ons biedt omtrent hetgeen anderen is wedervaren, wordt het ons voor ogen gesteld, opdat wij het zouden kunnen zien. Jac. 5:11: "Ziet, wij houden hen. gelukzalig, die verdragen; u hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en u hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is, en een Ontfermer." Daar, in het Woord zien we het in de levensloop van Abraham, Job, David, Paulus en andere heiligen, maar bovenal in hetgeen Christus doormaakte.

4. *De bemiddeling van Christus, die zich met de gebeden en het geroep van Zijn vernederd volk in hun vernederende omstandigheden verenigt, verzekert hun eindelijk een verhoging.* Mogen de hovaardigen ook al niet roepen, wanneer Hij hen bindt, Zijn vernederden roepen wel terdege tot Hem. Psalm 42:8 en 9: "De afgrond roept tot de afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan. Maar de Heere zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn: het gebed tot de God mijns levens." Hoewel ongelovigen al spoedig vermoeid mogen zijn, en het bidden gans en al opgeven, dit is voorzeker niet het geval met de gelovigen, integendeel zij zullen zich gedrongen gevoelen om weer aan het bidden te gaan, al mogen ze in een vlaag van verzoeking eens hopeloos nederliggen. Jerem. 20:9: . "Dies zeide ik: Ik zal Zijner niet gedenken en niet meer in Zijn naam spreken, maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijn beenderen; en ik bemoeide mij om te verdragen, maar kunde niet." Zij zullen dag en nacht tot Hem roepen. Lukas 18:7, daar zij weten, dat het geen tijd is om het op te geven, zolang zij niet verhoogd zijn. Klaagt. 3:49 en 50: "Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust is; totdat de Heere het van de hemel aanschouwe, en het zie." Nu, waar de bemiddeling van Christus zich met dit geroep verenigt, daar kan een verhoging niet achterwege blijven.

- a. Het staat ontwijfelbaar vast, dat de bemiddeling van Christus zich met het geroep en de gebeden der vernederden in hun vernederende omstandigheden verenigt. Openb. 8:3: "En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het met de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat vóór de troon is." De Geest komt hen te hulp in het zuchten om bevrijding. Rom. 8:26, en de gebeden met de verzuchtingen, welke door de Geest zijn, worden door de bemiddeling van de Zoon van kracht gemaakt. Jac. 5:16. Hieraan kunt u weten of uw gebeden door de Geest zijn, als u wordt ondersteund om te blijven bidden en als laatste grond voor uw verzoek hoopt op de belofte van het Woord Gods. Het bidden van de natuur is toch zoals aan een poel, die bij langdurige droogte zal opdrogen. De Geest der gebeden is de Fontein, die blijft springen. Joh. 4:14. Psalm 138:3: "Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel." Waarlijk, er is een Voorspraak in de hemel ter wille van de vernederende omstandigheden, waarin de nederigen van hart zich bevinden. "Toen antwoordde de Engel des Heeren, en zeide: Heere der heirscharen! Hoe lang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaren." Zach. 1:12. Hoe kan hun dan een verhoging te Zijner tijd ontgaan?
- b. Het is Christus in Zijn bemiddeling voor Zijn volk in hun vernederende omstandigheden hoge ernst. Sommigen, die eens een goed woord ten gunste van hulpeloze spreken, trekken er zich weinig van aan of zij al dan niet slagen; maar deze Voorspraak meent het, waar Hij ten behoeve van Zijn vernederden tussen beide treedt, want Hij over hen met ontferming bewogen is. Jes. 63:9: "In al hun benauwdheid was Hij benauwd." Zijn medegevoel is allertederst. Zach. 2:8: "Want die ulieden aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan." Hij dráágt hun toestand op Zijn hart, waar Hij is in het heiligdom in de hoogste hemelen, Exod. 28:29. Ook houdt Hij nauwkeurig rekening met de tijd van hun vernederende omstandigheden, hoelang die ook moge duren. Zach. 1:12.

- c. Meer nog, het is Zijn eigen zaak. De verhoging, die zij te wachten hebben is een zaak, die aan Hem is verzekerd in de beloften, die Hem zijn gedaan ter wille van Zijn bloed, eenmaal voor hen vergoten. Psalm 89:33-36. Zo zien niet slechts zij, die hier op aarde zijn op de vervulling dezer beloften, maar ook de mens Christus, die in de hemel is. Hebr. 10: 12, 13. "Maar Deze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods; voorts verwachtede totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten." Hoe zou het dan mogelijk zijn, dat Hij teleurgesteld zou worden?
- d. Bovendien, deze vernederende omstandigheden zijn nog de overblijfsels van Zijn lijden, zij het niet in Zijn eigen persoon, dan toch in Zijn leden. Kol. 1:24: "Die mij nu verblijdt in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor Zijn lichaam, hetwelk is de gemeente." Er is dus alle grond tot deze slotsom, dat het Hem hoge ernst is.
- e. Nog dit: Zijn voorspraak is altijd van kracht. Joh. 11:42: "Doch Ik wist, dat u mij altijd hoort." Dit kan niet anders, dewijl Hij de zeer geliefde Zoon des Vaders is; Zijn voorspraak is een pleidooi, dat gerechtigheid tot grondslag heeft. 1 Joh. 2:1: "Wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige."
- f. Nog meer; Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Matth. 28:18.
- g. En ten slotte Hij en Zijn Vader zijn Een, Hun wil is ook Eén. Zo willen Christus en Zijn Vader beiden de nederigen van harte verhogen, maar - te Zijner tijd.

Nu wil ik nog enkele bijzondere gezichtspunten naar voren brengen *en deze verhoging beschouwen, zoals die in deze tijd geschiedt, namelijk de verhoging ten dele.*

1. Deze verhoging vindt niet plaats in iedere omstandigheid waarin een kind van God verkeert. Iemand kan onder vernederende omstandigheden vernederd worden en daaruit toch niet aan deze kant van het graf verhoogd worden. Wij moeten niet aanstonds uit de belofte besluiten, en er vast op gaan, dat wij, eer onze levensreis ten einde is van de vernederende omstandigheden waaronder wij vernederd zijn zullen ontheven en bevrijd zijn. Dit is toch zeker, dat er enige toestanden zijn, zoals onze onvolmaaktheden, zondigheid en sterfelijkheid, waarvan we zolang we hier op aarde leven in geen geval worden bevrijd. En er zijn bijzondere vernederende omstandigheden, die de Heere over iemand kan brengen en hem totdat hij ten grave daalt, daarin kan houden, terwijl Hij inmiddels een ander uit dergelijke omstandigheden verhoogt. Heman was van zijn jeugd aan doodbrakende. Psalm 88:15: Anderen gedurende hun ganse leven. Hebr. 2:15: "En verlossen zou al degenen, die met vreze des doods door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren."

Indien u tegenwerpt: *"Als het zo staat, wat wordt er dan van de belofte der verhoging? Waar is de verhoging zo iemand, gebogen onder de last, ten groeve daalt?"*

Moeten we u antwoorden:

Als er geen leven ware na dit leven, zou er grond zijn voor deze tegenwerping, maar nu er een ander leven is, is daar in 't geheel geen grond voor. In het leven hiernamaals zal de belofte voor de vernederde vervuld worden, zoals het geval was met die vernederde zoon, Lukas 16:22. Bedenkt dat de grote termijn van de vervulling der belofte niet in dit, maar in het volgend leven ligt. "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben ze van ver gezien en geloofd en omhelsd." Hebr. 11:13. En datgene, wat hierbeneden van de belofte ook in vervulling moge treden, draagt niet het karakter van een kapitaal, maar is zoveel als een bewijsje of een onderpand.

Wanneer nu de vraag bij u oprijst: *"Maar mogen we in dit geval het gebed om verhoging niet opgeven?"*

Dan merken we op: "Wij weten niet wanneer we in zo'n geval zijn. Het kan toch een geval zijn, dat naar ons oordeel en dat van anderen hopeloos is, terwijl God voornemens is aler wij de wereld verlaten, een verhoging te geven, zoals deze plaats vond met Job. Hfdst. 6:11: "Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou? Doch, hoe het ook zij, wij moeten nooit het gebed om verhoging opgeven, daar deze zeker zal komen voor allen, die hierom in geloof bidden, ja, zij zal komen, is het niet hier op aarde, dan hiernamaals. De belofte is gewis, en het bevel luidt: "bidt"; daarom moet op zulk bidden ten slotte een gelukkige uitkomst volgen. Psalm 50:15: "En roept Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uithelpen, en u zult Mij eren."

Het hele leven van een christen is een biddend, wachtend leven. Om hen daartoe aan te moedigen worden alle tijdelijke verlossingen als onderpanden gegeven. Rom. 8:23: "En niet alleen dit, maar ook wij zelf, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelf, zeg ik, zuchten in ons zelf, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams." En hij, die hierop zijn aandacht vestigt, dat de volkomen verhoging in het stervensuur op handen is, moet, waar hij zijn toestand als hopeloos heeft opgegeven, gewisselijk moed vatten.

2. Er zijn evenwel enige gevallen, waarin een verhoging in dit leven plaats vindt. God geeft Zijn volk enige opmerkelijke verhogingen, waar Hij hen zelfs hier op aarde uit kennelijke vernederende omstandigheden opheft. De storm is gaan liggen en heeft plaats gemaakt voor een stilte, en zij herinneren zich de doorleefde benauwdheden als wateren, die ophouden. Psalm 90:1-4.

? Sommigen kunnen zich bevinden, in vernederende omstandigheden, die zeer lang duren, en smartelijk en hopeloos zijn, terwijl er toch een verhoging kan plaats vinden, waardoor zij hier beneden nog een veel langere tijd verwijlen. Dit is soms met kinderen Gods het geval, die bestemd zijn het juk in hun jeugd te dragen, zoals dit met Jozef en David geschiedde; als ook met hen op wie het juk in hun middelbare leeftijd gelegd wordt, zoals het geval was met Job, die niet veel jonger dan veertig jaar kan geweest zijn toen zijn beproeving kwam, maar daarna nog honderd en veertig jaar heeft geleefd. Job. 42:16. Het is door zo'n wijze van doen dat God mensen bereidt tot bijzonder nuttige doeleinden.

? Anderen kunnen lange tijd en op smartelijke wijze verkeren in vernederende omstandigheden, die ook naar de gewone loop der Voorzienigheid volkomen hopeloos zijn; en toch, voordat zij aan het einde van hun pelgrimstocht komen, een verhoging ontvangen. Het leven van enigen onder Gods kinderen lijkt op een bewolkte en regenachtige dag, aan het einde waarvan, ten tijde van de avond, de zon door de wolken komt breken, haar glans wijd en zijd verspreidt, even alles verheldert en dan ondergaat. Zach. 14:6 en 7: "En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijk licht, en de dikke duisternis; maar het zal een enige dag zijn; het zal noch dag, noch nacht zijn; en het zal geschieden ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen." Dit gebeurde met Jakob in zijn ouderdom, als hij op eervolle wijze naar Egypte werd geleid en getroost werd bij zijn zoon, en daarna stierf.

3. Welke verhogingen zij echter gedurende dit leven ontvangen, nooit zal enige druk, die tot hun vernedering op hen blijft rusten, ontbreken. Zij mogen tijden hebben, dat zij kunnen zingen, maar hun zangen zullen, zolang zij in deze wereld zijn, met

verzuchtingen vermengd zijn. 2 Kor. 5:4: "Want ook wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde." De lotsbedeling zonder inmengsel van smart, wordt voor de andere wereld bewaard; deze wereld zal echter een woestijn blijven ten einde toe, waar het schreien zal afgewisseld worden door de meest vreugdevolle tonen. Alle verhogingen, welke de vernederden thans wedervaren, zijn panden, en niet meer dan panden en staaltjes van de grote verhoging, welke hen aan gindse kant wacht, en zij moeten die ook zo aanmerken. Hoséa 2:14: "En Ik zal haar geven haar wijngaarden vandaar áf, en het dal Achor, tot een deur der hope; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen harer jeugd, en als ten dage, toen zij optoog uit Egypteland." Onze Heere is nu bezig Zijn volk door de woestijn te leiden, en het manna zowel als het water uit de steenrots zijn de onderpanden van de melk en de honing, waarvan het beloofde land overvloedt. Zij zijn nog niet thuis, zij zijn nog niet in hun Vaderhuis, maar zij zijn daarheen op weg, en Christus, hun oudste Broeder, vergezelt hen; zij reizen geheel en al op Zijn kosten. Hij leidt hen als 't ware de gastverblijven aan de weg binnen, en verkwikt hen door gedeeltelijke verhogingen; daarna moeten ze de reis weer voortzetten. Dat onthaal aan de weg is evenwel een onderpand van het volle feestmaal, dat Hij hun als zij thuis komen, zal verschaffen.

Tegenwerping. Er kan een bedenking gemaakt worden als volgt: *Maar mensen kunnen gedurende hun leven een verhoging ontvangen, die echter niet een onderpand is van een verhoging aan gindse zijde. Waaraan zal ik dan weten, dat het een onderpand is?*

Antwoord. Hieraan kunt u het weten. De verhoging, welke naar de beloften geschiedt, is voorzeker een onderpand van de volkomen verhoging in de wereld hiernamaals; immers, daar het volgend leven de eigenlijke tijd is van de vervulling der beloften, zo kunnen we er zeker van zijn, dat, wanneer God eenmaal begint Zijn beloften te vervullen, Hij zekerlijk daarmee zal voortgaan totdat zij in volkomen vervulling is getreden. "De Heere zal het voor mij voleinden." Psalm 138:8. Zo mogen wij, evenals Naomi tot Ruth, nadat zij zes maten gerst van Boaz had gekregen, zeggen: Ruth 3:18: "Die Man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleindt hebbe." Er vinden ook verhogingen plaats door een algemene Voorzienigheid, en deze staan inderdaad op zich zelf en zijn geen onderpanden van meerdere, die volgen. De belofte is echter een schakel van een snoer der barmhartigheden, dat onverbrekkelijk vast is, zodat wanneer de ene belofte ontvangen is een andere op komst is; zo volgt de gehele keten, zolang als zij is. 2 Sam. 5:12.

Vraagt u: *waaraan zal ik weten of de verhoging tot mij komt door de weg der belofte?*

Dan antwoord ik: Hetgeen langs de weg der belofte komt, dat komt in de *lage* weg van vernedering, de *hoge* weg van vertrouwen op de belofte en de *lange* weg van een hoop, die verbeidt en een volhardende lijdzaamheid. Jac. 5:7: "Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren! Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve; totdat het de vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen."

Nederigheid bereidt de mens voor de vervulling der belofte, het geloof is als de zuigeling, die de borsten der belofte zuigt, en het lijdzaam wachten is als het kind, dat aan de borst blijft rusten, totdat de melk rijkelijk toevloedt.

Evenwel, geen verhogingen van Gods kinderen, die hier op aarde plaats vinden, zijn iets meer dan onderpanden van de toekomstige verhoging. God geeft in dit leven aan de wereldse mensen hun goed, maar Zijn kinderen krijgen niets dan een bewijsje van het goed, dat voor hen bewaard blijft. Psalm 17:14 Bewaar mij, ... van de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is." Evenals de knecht, wanneer de maand of de week om is, zijn loon in een ronde som ontvangt, terwijl de jonge erfgenaam

enkele stuivers 'zakgeld' krijgt. Zeker, dit zakgeld is kostbaarder dan de voorraad die de mens der wereld ontvangt. Psalm 4:8: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven meer dan ter tijd, als hun koren en most vermenigvuldigd zijn." Maar al is het deel dergenen, die God vrezen beter dan dat der wereld, met haar gerechten daarbij, en al hun wachten overwaard, acht God het toch beneden Zijn waardigheid hen daarmee af te schepen. Hebr. 11:16: "Maar nu zijn zij begerig naar een beter vaderland, dat is, naar het hemelse; daarom schaamt God Zich hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid."

Thans zullen wij overwegen, wat zij door deze verhoging zullen verkrijgen.

De vernederden, wie deze verhoging beloofd is, zullen verkrijgen:

1. *Een wegneming van hun vernederende omstandigheden.* Nadat God hen een tijd heeft beproefd, vernederd en hun harten heeft neergebogen, zal Hij eindelijk hen van hun last bevrijden, en de druk, die hen zo lang bezwaarde, verlichten. Ja Hij zal dat zware stuk van hun beproeving op een heugelijke wijze wegnemen, en hen die zo lang terneer gebogen waren, wéér rechtop doen gaan. Deze zaak geschiedt op tweeërlei wijze:

- ? Hetzij door een zo grote verhoging, die evenredig is aan de diepte der vernedering: "Een gehele wegneming van de last. zo'n verhoging verkreeg Job, als de Heere zijn gevangenis wendde, zijn huisgezin vermeerderde en zijn vermogen dat vernietigd was geworden, verdubbelde. Ook David is hiervan een voorbeeld, die, toen Saul zijn vervolger in de slag viel, na menige droeve dag, als hij dacht in de hand van zijn vijand te vallen, tot de troon werd gebracht. Het is voor onze God een lichte zaak om zulke veranderingen in de meest vernederende omstandigheden teweeg te brengen.
- ? Hetzij door een evenwicht te geven, zodat het even goed is als het wegnemen van de last, en zij, hoewel ze blijft, toch niet langer drukt, 2 Kor. 12:9 en 10: "En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden..." Ofschoon zij het strand niet bereikt hebben, zo bevindt zich hun hoofd toch niet meer onder water, maar is weer daaruit opgeheven. David spreekt op een gevoelvolle wijze over zo'n verhoging. Psalm 27:5 en 6: "Want Hij versteekt mij in Zijn hut, ten dage des kwaads; Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent; Hij verhoogt mij op een rotssteen. Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in Zijn tent offeranden des geklanks offeren, ik zal zingen, ja psalmzingen de Heere," Zo ging het met de drie Hebreërs in de vurige oven, maar het vuur kon niet dan hun banden verteren, zij genoten er het licht en de warmte van, maar leden niets van de verschroeiende hitte.

2. *Zij krijgen een troostrijke ondervinding in de verhoring van de gebeden, die zij in hun vernederende omstandigheden hebben opgezonden.* Zolang er geen antwoord op hun gebeden wordt vernomen, integendeel de moeite blijft voortduren, zijn zij geneigd te denken, dat de gebeden niet aangenomen zijn of dat er in de hemel geen acht opgeslagen wordt; anders zou er wel een verandering in hun toestand komen. Job. 9:16 en 17: "Indien ik roep, en Hij mij antwoordt, ik zal niet geloven, dat Hij mijn stem ter ore genomen heeft; want Hij vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijn wonden zonder oorzaak." maar dat is een verkeerde gedachte. De gebeden zijn toch terstond aangenomen, al zijn ze niet verhoord. 1 Joh. 5:14: "En

dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat, zo wij iets bidden naar Zijn wil Hij ons verhoort." De Heere doet daarmee als een vader met de brieven, die hem in groten getale geworden van zijn zoon die in het buitenland is; hij leest die met genoeg, één voor één, en legt die zorgvuldig op elkander, om die, wanneer hij een geschikt ogenblik vindt, te beantwoorden. En als het antwoord komt, zal de zoon bemerken, hoe ingenomen zijn vader daarmee was. Matth. 15:28.

3. *Zij krijgen een antwoord op hun gebeden, dat hun ziel bevredigt, daar zij niet slechts de begeerde zaak verkrijgen, maar zien, dat zij dit ontvangen als een antwoord op het gebed, zodat de goedertierenheid hun dubbel groot zal zijn, 1 Sam. 2:1: "Toen bad Hanna en zeide: "Mijn hart springt van vreugde op in de Heere; mijn hoorn is verhoogd in de Heere; mijn mond is wijd opengedaan over mijn vijanden; want ik verheug mij in Uw heil."*

Gebeden die aangenomen werden kunnen zeer lange tijd op antwoord moeten wachten, zelfs veel jaren, zoals dit het geval was met Abraham en David, maar tenslotte kan het antwoord niet uitblijven. Psalm 9:19: "Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." De tijd zal komen, dat God Zich overeenkomstig Zijn belofte zich aan hen zal openbaren, zodat zij een andere toon zullen aanslaan en zeggen. Psalm 116:1: "Ik heb lief. (Eng. vert. *Ik heb de Heere lief*), want de Heere hoort mijn stem, mijn smekingen." Dan zien zij toch hun verhoging, waarin zo duidelijk wordt bespeurd de hand van een God, Die het gebed verhoort.

4. *Zij zullen een rijke voldoening smaken over de leiding der Voorzienigheid in al die gangen welke hen in dieper vernedering brachten, en in het uitstellen van de verhoging, al waren zij daarover te voren zeer ontsteld. Openb. 15:3. En zij zongen het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: "Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, u almachtige God! rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, u Koning der heiligen!"*

Wanneer zij eenmaal staan aan het strand en de blik achterwaarts slaan op hetgeen zij hebben doorgemaakt, zullen zij er toegebracht zijn om te zeggen: "Hij heeft alles wel gemaakt!" Dan zullen de dingen, die bitter zijn voor christenen, wanneer zij die doormaken in de terugblik, zeer liefelijk zijn. Het raadsel van Simson is dan in hun ondervinding bewaarheid.

5. Zij krijgen de verhoging met de interest er bij voor de tijd, waarin die hun is onthouden. Als God de beloften Zijns Verbonds betaalt, keert Hij de hoofdsom uit met de interest daarbij. Naar de tijd die zij gewacht hebben, de kosten, die zij gemaakt hebben, en de ontberingen, die zij hebben uitgestaan gedurende het proces, dat aanhangig was, wordt de goedertierenheid over hen vermeerderd.

De vruchten van *algemene* Voorzienigheid zijn weldra rijp, maar ook spoedig verrot, maar de vrucht van de belofte rijpt dikwijls langzaam, en hoe langer het duurt eer zij rijp is, des te kostelijker is zij, wanneer zij kan genoten worden. Abraham en Sara wachtten ongeveer tien jaren op de vervulling der belofte. Tenslotte peinsden zij over een middel om die te bespoedigen. Gen. 16. Dat gelukte spoedig; Ismaël werd geboren, maar hij was niet de zoon der belofte. Zij waren tot zeer hoge ouderdom gekomen, eer de belofte vervuld werd. Gen. 18:11, maar toen dit geschiedde, ontvingen zij de vervulling en daarenboven de vernieuwing van hun lichaamkracht. Gen. 21:7 en 25:1. De langste tijd was bestemd om de allerkostelijkste belofte in

vervulling te doen treden, n.l. *de belofte van Christus*. Daarmede gingen vierduizend jaar heen.

6. *De geestelijke vijanden, die in dichte drom op de kinderen Gods aanstormden in die dagen van duisternis, als zij zich in vernederende omstandigheden bevonden, zullen verstrooid worden, zodra de verhoging naar de belofte plaats vindt.* 1 Sam. 2:1-5: "Mijn mond is wijd opengegaan over mijn vijanden. Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren, zijn het niet meer." Het leger van Farao, dat de Israëlieten achter zich hadden, terwijl de Rode Zee vóór hen was, was geducht in de aanblik; maar toen zij aan de overzijde van de zee waren gekomen, zagen zij de dode lichamen der Egyptenaren gespoeld. Exod. 14:30. Zo'n blik zullen zij die zich onder hun vernederende omstandigheden vernederen op hun geestelijke vijanden ontvangen, als de tijd van hun verhoging is verschenen.

Nu volgt een enkel woord over de gepaste tijd van deze verhoging.

"Wachter," wat is er van de nacht? Jes. 21:11, 12. Dit is een natuurlijke vraag, die oprijst bij hen die zich in vernederende omstandigheden bevinden. We kunnen niet dan in het algemeen die vraag voor de vernederde ziel beantwoorden. De verhoging van vernederden zal, als men het gewicht van de zaak in aanmerking neemt, niet langzaam geschieden, dat wil zeggen, wanneer men de waarde en de kostelijkheid van de verhoging maar goed overweegt. Als de verhoging komt, kan de tijd daartoe in geen geval lang geacht worden.

1. Als u het tarwegraan in de akker strooit, hebt u - al is het niet zo spoedig rijp als enkele tuinzaden - er een maand of drie wachten voor over, en u denkt niet: wat duurt het lang, eer de oogsttijd er is, omdat u de waarde van het gewas in aanmerking neemt. Dit beeld brengt de apostel over op de verhoging in vernederende omstandigheden. 2 Kor. 4:17: "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid." Daarom zal een gelovige, die met een oog des geloofs op de belofte ziet en let op haar vervulling, bovendien als hij bemerkt van hoe grote waarde zij is, wanneer ze in vervulling treedt, zich kunnen verwonderen, dat die tijd zo spoedig is aan het strand gekomen. Het is dus een tijd, die bestemd is spoedig daar te zijn. Lukas 18:7 en 8, spoedig ten opzichte van zijn gewicht en waardij.

2. Als dat tijdstip aanbreekt, zal dit en dit alleen blijken het gepaste tijdstip te zijn. Voor elk ding is er eentijd en het is een bewijs van grote wijsheid om die tijd te onderscheiden, en de dingen op die juiste tijd te doen. En we kunnen er van verzekerd zijn, dat de oneindige Wijsheid niet kan falen in het rechte tijdstip, en zich enigszins zou vergissen. Deut. 32:4: "Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is." Wat God echter ook doet, zal het nauwkeurigst onderzoek in deze zaak, als in alle andere punten, trotseren. Pred. 3:14: "Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, en er is niet af te doen, en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht." Wel is waar schijnt menigmaal die of die tijd ons de rechte tijd te zijn, die geschikt is voer de verhoging, terwijl die toch inderdaad niet de geschikte is, omdat enige omstandigheden, voor ons verborgen, die tijd voor de vervulling van onze wens onge schikt doen zijn. Daarop wijst ons Joh. 7:6: "Mijn tijd is nog niet hier; maar uw tijd is altijd bereid." Maar als alle omstandigheden, die Gode van eeuwigheid bekend zijn, ons zullen worden ontdekt en in hun geheel voor ons ontvouwd, dan zullen vrij zien, dat de verhoging is gekomen op de tijd, welke voor de ere Gods en

ons welzijn het beste was, en het niet zo goed zou geweest zijn, als deze eerder was aangebroken.

3. Wanneer de tijd, die inderdaad de rechte tijd is, is gekomen, de tijd n.l. die gepast is voor een kind Gods, om uit zijn vernederende omstandigheden verhoogd te worden, zo zal deze niet een ogenblik langer uitgesteld worden. Nabak. 2:3: "Dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen; Hij zal niet achter blijven." O, als dit vast geloofd werd, wat zou het rust geven aan het hart! Er zou geen kind Gods zijn, of het zou met de hoogste ernst tegen een verhoging vóór de rechte tijd protesteren, niet minder dan het kind, dat zich door zijn gramstorige vader een onrijpe vrucht, welke hem doet griezelen, toegeworpen ziet.

Waar dan de zaak zo gelegen is, zou het ons een heilzame rust geven als wij vast konden geloven, dat de verhoging zonder twijfel op des Heeren tijd zal komen, ja niet één seconde te laat. Dat moet zo zijn, omdat God het gezegd heeft. Al ware de toestand nog zo hopeloos, al stónden er bergen van bezwaren in de weg; op de bestemde tijd zal zij voortgebracht worden, (*opkomen* volgens het Grieks) Hebr. 2:3. Een beeldspraak ontleend aan de wind, die in een punt des tijds na een dodelijke stilte opsteekt.

4. De vernederende omstandigheden worden gewoonlijk tot de uiterste grens van hopeloosheid gebracht, eer de verhoging plaats vindt. Het slachtmes was over Izaak opgeheven, voordat de stem werd gehoord. 2 Kor. 1:8 en 9: "Want wij willen niet, broeders! dat u onwetende zift van onze verdrukking, die ons in Azië overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven onze macht, zó dat wij zeer in twijfel waren ook van het leven. Ja, wij hadden al zelf in ons zelf het vonnis des doods, opdat wij niet op ons zelf vertrouwen zouden, maar op God, die de doden verwekt." Het kan ons toeschijnen, dat de zaak niet erger kan zijn dan zij is. Dat komt door de haastigheid van onze geest. Maar, nadat wij ons voorstelden, dat de toestand niet erger kon zijn of dieper gaan, kan het nog o zover, naar beneden gaan. En wij zijn evenmin bevoegd om het dieptepunt van hopeloosheid te bepalen als de gepaste tijd van de verhoging.

Over het algemeen echter leidt God de vernederende omstandigheden van Zijn volk, zodat deze hachelijk, ja zeer hachelijk worden, totdat Zijn kinderen ten einde raad zijn.

De reden hiervan zijn:

- ? Omdat God dezelfde weg houdt als in de vernedering van de mens Christus, het geliefde Voorbeeld, naar hetwelk Hij in al de bedelingen van de Voorzienigheid met de Kerk, en elk gelovige in het bijzonder te werk gaat. Rom. 8:29. Christus was in alle dele een Man van Smart, en de tijd Zijner vernedering duurde maar voort, de wateren der verdrukking stegen steeds hoger, totdat Hij in het stof des doods werd gelegd; vervolgens werd Hij begraven en de grafsteen verzegeld; en toen dit geschied was, dacht de wereld: "Wij zijn van Hem af. Hij zal ons nooit meer verontrusten." Maar zij vergisten zich erg. Toen, en niet eerder was het de juiste tijd Zijner verhoging. En de merkwaardigste verhogingen, welke Zijn volk verkrijgen, zijn naar dit grote voorbeeld gevormd.
- ? Een ander doel dat de Voorzienigheid beoogt, is dit: de gelovige én van zichzelf én van alle gronden in het schepsel vrij te maken, opdat hij zijn vertrouwen en hulp op de Heere alleen vestige 2 Kor. 1:9, opdat wij niet op ons zelve vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt." Het leven van een christen

hierbeneden is bestemd een leven des geloofs te zijn; en al moge het geloof gemakkelijker werken zo het enige hulp aan het gevoel ontleent, toch werkt het voorzeker dan op de edelste wijze, wanneer het zijne werking oefent in tegenstelling met het gevoel.

Dan is het toch zuiver geloof, als het op de eigene natuurlijke benen van het geloof staat n.l. de macht en het Woord van God. Rom. 4:19 en 20. "En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, zó hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook, dat de moeder in Sara verstorven was, en hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer." En dit is de weg, wanneer de zaken tot de uiterste grens van hopeloosheid zijn gebracht.

5. Het zijn nog eens gezegd: wanneer de mensen uit de vernederende omstandigheden verhoogd worden, gaat een behoorlijke voorbereiding van hart omtrent de belofte aan de rechte tijd van verhoging vooraf.

Dit is niet het geval bij elke verhoging, de verhogingen der algemene Voorzienigheid zijn niet aan zo'n strenge regel onderworpen; de mensen willen ze volstrekt hebben, willen er niet langer op wachten, en God zendt ze hun in Zijne toorn toe, eer dat ze er voor bereid zijn. Hosea 13:11 "Ik gaf u ene koning in Mijne toorn." Zij kunnen in genen dele de proef doorstaan, en God werpt hen weg als verworpen zilver, dat niet in staat is de toets te doorstaan. Jer. 6:29, 30. "De blaasbalg is verbrand, het lood is van het vuur verteerd; tevergeefs heeft de smelter zo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn. Men noemt ze een verworpen zilver; want de Heere heeft hen verworpen." Deze behoorlijke voorbereiding bestaat in ene gepaste vernedering. Psalm 10:17. En nu kost het dikwijls veel moeite om tot die gepaste vernedering te geraken. We zijn aangaande dit tweede punt zeer onbevoegde beoordelaars.

Wij zouden toch gedacht hebben, dat Job door de Voorzienigheid Gods, die hem enerzijds, en zijn vrienden, hem anderzijds neerstieten, geestelijk zeer diep zou vernederd zijn geworden; nochtans keurde God het nodig, na alles wat hij van beide kanten had te lijden gehad, om Zelf tot hem te spreken Hoofdstuk 38:1. Door dat spreken van God werd hij op zijne knieën gebracht Hfdst. 39:37: "Zie ik ben te gering; wat zou ik u antwoorden! ik leg mijne hand op mijne mond." Nu zou hij dan toch wel naar onze gedachten genoeg vernederd zijn, en wellicht dacht hij er zelf ook wel zo over. Maar God achtte een sterkere graad van vernedering nodig, en begint weder, ten einde hem te vernederen, tot hem te spreken. Dit deed hem ten slotte in het stof nederliggen. Hfdst. 42:5 en 6. "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as." En toen hij door al deze vernederingen voor de verhoging was bereid, verkreeg hij haar.

Er zijn mijns inziens zes dingen, die tot deze vernedering behoren en een voorbereiding zijn voor de verhoging.

1. Een diep gevoel van zondigheid en onwaardigheid, zodat het een wonder wordt ooit te worden verhoogd.

Job. 25 4-6. "Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God? en hoe zou hij zuiver zijn, die van ene vrouw geboren is? Zie, tot de maan toe, en zij zal geen schijnsel geven; en de sterren zijn niet zuiver in Zijne ogen. Hoeveel te minder de mens, die een made is, en des mensenkind, die een worm is!" Hfdst. 39:37. 42:6.

Men kan lang onder vernederende omstandigheden verkeren, eer men tot dit gevoel van onwaardigheid gebracht is; zelfs godvrezende mensen kunnen uit eigen belang zo

bevooroordeeld zijn en zóver misrekenen, dat zij denken: God verdeelt Zijn gunstbetoning onrechtvaardig en handelt veel strenger met ons dan met anderen. Elihu merkt deze fout in Job op, waar deze onder vernederende omstandigheden verkeert. Job. 33:8-12. "Zeker, gij hebt gezegd voor mijn oren, en ik heb de stem der woorden gehoord: ik ben rein zonder overtreding; ik ben zuiver, en heb gene misdaad. Zie, Hij vindt oorzaken tegen mij; Hij houdt mij voor Zijne vijand. Hij legt mijn voeten in de stok; Hij neemt al mijn paden waar. Zie hierin zijt gij niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een mens."

En ik geloof, dat dit hieraan is toe te schrijven: wij zijn er veel spoediger bij om onze eigen eer in bescherming te nemen, tegen de krenking welke vernederende omstandigheden die schijnen toe te brengen. In dit stuk leggen we meer schrandereid aan de dag dan om de eer van God in de rechtvaardigheid en billijkheid der lotsbedeling te handhaven. De blindheid van een verdorven wereld is er toch spoedig mee klaar om de ergste oorzaken achter vernederende omstandigheden te zoeken, alsof de grootste lijdens werkelijk de grootste zondaars waren. Een duidelijk bewijs voor deze neiging van de verdorven natuur is wel Lukas 13:4 "Of die achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle mensen, die in Jeruzalem wonen?" Maar God is een ijverig God, en de vernedering waartoe Hij de mens leidt zal blijken duidelijk genoeg te zijn, als Hij de zaak van onze eigen eer doet wijken voor de handhaving van de Zijne.

2. Een berusting in het Goddelijk welbehagen, wat de tijd van verhoging betreft.

God geeft de belofte, terwijl hij de tijd, waarop zij zal vervuld worden, voor ons doet zijn als een blad onbeschreven papier. Onze tijd is altijd bereid te zijn en wij stellen vlug, en eigenhandig de datum op dat onbeschreven blad vast. God houdt zich echter niet aan onze tijd, omdat het niet de rechte tijd is. Vandaar, dat wij aanstonds gereed zijn om te denken dat Zijn Woord faalt, terwijl het slechts onze haastige gevolgtrekking, die wij aan het Woord ontleen; is, waardoor wij teleurgesteld worden. Psalm 116:11. "Ik zeide in mijn haasten: Alle mensen zijn leugenaars."

Verscheiden heiligen hebben door zo'n handelwijs veel geleden en hierdoor geleerd er van af te zien om dat onbeschreven blad in te vullen. De eerste belofte werd door de gelovige Eva op deze wijze opgevat. Gen. 4:1: "En Eva baarde Kaïn en zeide: Ik heb een man, van den Heere verkregen!"

Een tweede belofte werd zo door de gelovige Abraham na bijna tien jaar wachten uitgelegd. Gen. 16. Indien een of ander kind van God in deze toestand verkeert, laten we daarover dan niet mismoedig zijn, waar het hen voor de aandacht komt, dat zij te voorbarig waren in de toepassing van de belofte voor zich zelve. *Zij waren slechts te haastig in het vaststellen van de tijd voor de belofte*, een fout, welke door alle eeuwen heen de heiligen hebben gemaakt. Zij hebben daarover berouw gehad, als zij de dwaasheid er van zagen, zodat zij er mede ophielden dat toekomstig tijdstip te bepalen. Zij hebben ondervonden, dat de belofte op de rechte tijd werd vervuld. Wanneer ge u in dergelijke omstandigheden bevindt, merk erop en doe laat de tijd van vervulling volkomen aan de Heere over.

3. Een gehele onderwerping ten opzichte van de weg waarin en de wijze waarop de belofte wordt ten uitvoer gebracht.

Wij zijn maar al te genegen om ten opzichte van de wijze waarop de belofte vervuld wordt precies dezelfde gedragslijn te volgen als ten opzichte van de tijd van haar vervulling. Wij bepalen de Heere namelijk de weg, waarin die moet worden ten uitvoer gebracht, en zo die weg niet wordt ingeslagen, wordt het hoogmoedige hart

geërgerd. 2 Kon. 5:11. "Maar Naman werd zeer toornig, en zeide: "Zie, ik zeide bij mijzelve. Hij zal zekerlijk uitkomen, en staan en de Naam des Heeren Zijns Gods, aanroepen, en zijne hand over de plaats strijken, en de melaatse ontledigen." De Heere wil echter dat Zijn volk ook daarvan aflate, dat zij Hem niet een weg voorschrijven, maar het gans en al aan Hem overlaten, zoals wij lezen. vers. 14. "Zo klom hij af, en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van de man Gods, en hij werd rein." Onze gezichtskring omtrent wegen en middelen is zeer beperkt en eng, evenals iemand die ingesloten is binnen zekere ruimte, dikwijls niemand daar buiten kan zien. Onze God weet echter veel wegen om verlichting van druk te geven, waar wij er slechts één of in 't geheel geen weten, en de Heere brengt gewoonlijk de verhoging Zijns volks tot stand in een weg, waarvoor zij geen oog hebben, ja Hij doet dit, na hen herhaaldelijk teleurgesteld te hebben, wanneer zij de verhoging uit het noorden of oosten, zuiden of westen verwacht hadden.

4. Onderwerping inzake de graad van verhoging, ja ook in zover die hier plaats vindt.

De Heere wil Zijn volk in zo'n mate gespeend hebben, dat, al zijn ze soms haastig geweest, zodat ze het meer dan tijd achtten te worden ontheven van de druk en hun lot niet langer konden dragen, zij tenslotte er toe gebracht worden om in het geheel niet meer een tijd te bepalen, maar, als dit goed is in des Heeren ogen, onder de last van hunne vernederende omstandigheden ten grave te dalen.

In dat geval zullen zij geleerd hebben met enige ontheffing hier beneden tevreden te zijn, terwijl zij de Heere niet voorschrijven, hoeveel dit moet zijn. 2 Sam. 15:25 en 26, "Indien ik genade zal vinden in des Heeren ogen, zo zal Hij mij wederhalen; maar indien Hij zó zal zeggen: Ik heb gene lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is."

5. Aanhouden in het gebed en wachten op de Heere in de toestand, waarin men zich bevindt.

Efeze 6:18. "Met alle 'bidding en smeking, biddende te allen tijde in de Geest, en tot hetzelfde wakende met alle gedurigheid." Het is trotsheid van hart en weerspanning van geest, die mensen er toe leiden om het gebed op te geven, en niet langer te wachten alleen omdat hun vernederende omstandigheden maar steeds blijven voortduren. 2 Kon. 6:33: "Wat zou ik verder op de Heere wachten?"

Gepaste nederigheid, die aan de verhoging voorafgaat, maakt de mens genegen om te bidden, te wachten en daarin beslist te volharden, terwijl hij geen tijdstip stelt om daarmee op te houden. Ja niet eerder, dan totdat de verhoging komt, hetzij aan deze kant van het graf, óf in de eeuwigheid. Klaaglied 3:49 en 50. "Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er gene rust is. Totdat de Heere het van de hemel aanschouwe, en het zie."

6. Treuren over de verkeerde stemming tijdens de beproeving.

Job. 42:3. "Zo heb ik dan verhaald, hetgeen ik niet verstond, dingen, die voor mij te wonderbaar waren, die ik niet wist." Een hoogmoedig hart wil telkens weer stil staan bij het lijden van de mens tijdens de beproeving, en weidt er over uit; het legt aan een bepaalde kant alle vouwen van het kleed der beproeving open, en bekijkt die telkens weer. Maar wanneer de Geest Gods komt om de mens eerst behoorlijk te vernederen, ten einde hem te verhogen, dan zal Hij in zekere zin de mens de lijdens kant van de beproeving doen voorbijgaan, en zijn oog er voor openen, hóe hij zich onder die beproeving heeft gedragen. Dan zal hij zich aan een nauw onderzoek onderwerpen,

zichzelf onpartijdig oordelen en veroordelen, zodat zijn mond zal gestopt zijn. Dit is de nederigheid, die aan de verhoging hier beneden in de weg der belofte voorafgaat.

Wij zullen tenslotte de verhoging beschouwen, zoals die aan het einde van het leven in de toekomstige wereld tot stand komt.

I. Ten eerste een woord over *de aard dezer verhoging*. Wij zullen dienaangaande vijf zaken opmerken:

1. Deze verhoging, die alle toestanden van de vernederden onder hunne vernederende omstandigheden omvat, is een uitgemaakte zaak. Hoewel men niet in elk geval tijdens deze korte levenstijd met zekerheid een verhoging kan verwachten, kunnen zij zonder enige twijfel verzekerd zijn, dat - al was onze toestand nog zo treurig, wij aan de andere kant van het graf de verhoging zullen krijgen. 2 Kor. 5:1. "Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen." Hoewel Gods nederige kinderen hun ontbijt zowel als hun middagmaal moeten doen met tranenbrood en water der verdrukking, kunnen ze er van verzekerd zijn, dat zij een liefelijk en overvloedig avondmaal zullen hebben. En de gelovige verwachting van het laatste kon dienen om het eerste te verzachten en hen er gemakkelijk onder te maken.
2. Het zal een volkomen verhoging zijn. Hebr. 12:23. Zij zullen van hun bijzondere beproevingen volkomen verlost zijn, en uit de persoonlijke oven van verdrukking, hoe pijnlijk die ook was, die hen zó dikwijls droefheid bezorgde, bevrijd worden. Lazarus was toen van zijn armoe en zweren, en zijn legering aan de poorten van de rijke man verlost; Lukas 16:22, en heeft de volkomen verlossing ontvangen. Er zal dan een einde zijn gekomen aan alle onvolmaaktheden, ondergeschiktheid in betrekkingen, tegenspraak, bezoeken, wisselvalligheid en zonde. Duurde het ook lang, eer dat zij kwam, het gezegend ogenblik zal gekomen zijn, dat zij hun wens verkrijgen.
3. Zij zullen niet alleen uit hun nederige staat verhoogd worden, maar in een verheven staat gesteld worden, zoals Jozef, die niet slechts uit de gevangenis werd verlost, maar regeerder werd over Egypteland. Zo zullen zij ook tot de hoogste plaats der ere verheven worden. Lukas 16:22. "En het geschiedde, dat de bedelaar stierf en, van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham." Nu bevinden zij zich op zijn best genomen gedurende al hun dagen in een lage staat, daar zullen zij echter op een troon zitten in de hoogste hemelen. Filipp. 1:23 vergel. met Efése 4:10. Dikwijls zijn zij nu in hunne vernederende omstandigheden verplicht mesthopen voor lief te nemen, maar dan zullen zij met Christus in Zijn troon gezet zijn. Openb. 3:21. "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, zoals als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon. Hoewel zij nu aan het stof kleven, en de mensen zeggen: 'buig u neder opdat we over u kunnen heen gaan', dan zullen zij een zetel hebben in de hemelse woningen boven zon, maan en sterren. Zij zullen ook tot een verheven staat en toestand verhoogd worden, een staat van volmaaktheid. Boven al hun moeiten en ongerustheid zullen zij dan in een staat van rust zijn gezet, dán zullen zij uit hun heerlijkheid bevorderd worden. Hun bezwaard en smartvol leven zal door een volheid van vreugde gevolgd worden, en in plaats van de droeve plunje onder hun vernederende omstandigheden zullen zij bekleed zijn met eeuwige heerlijkheid en eer.
4. Het zal ene volkomen verhoging zijn, omdat daarna geen neerwerpen ooit meer zal plaats vinden. Openb. 3:16. "Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer

dorsten, en de zon zal op hen niet vallen noch enige hitte." Als wij een verhoging in dit leven ontvangen, zijn wij geneigd, om ons dwaas te verbeelden, dat wij aan het einde van onze beproevingen zijn, maar wij ervaren weldra, dat wij te haastig zijn geweest in het maken van onze gevolgtrekkingen; de wolk keert weder. Psalm 30:7 en 8. "Ik zeide wel in mijne voorspoed: ik zal niet wankelen in eeuwigheid; want Heere, Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen Gij Uw aangezicht verbergdet, werd ik verschrikt." Maar dan is de beproeving geheel voorbij, er is een einde aan de strijd gekomen, en dan is de tijd van beloning en zegepraal gekomen.

5. Niet het geringste overblijfsel van onrust, die in de vernederende omstandigheden is doorgemaakt zal daar gevonden worden, integendeel die toestanden zullen een heerlijke begeerlijke nasmaak hebben. Ik twijfel er niet aan, of de heiligen zullen zich dáár de vernederende omstandigheden herinneren, waaronder zij hier beneden verkeerden. Gedacht de rijke man in de hel niet aan zijn vijf broeders, die hij nog op aarde had, en hoe weelderig hij toen leefde en Lazarus daar aan de poort van zijn huis zat? Kunnen wij er dan aan twijfelen, dat de heiligen een volmaakte herinnering zullen hebben van hunne zware beproevingen? Openb. 6:10. "En zij riepen met grote stem zeggende: "Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser! oordeelt en wreekt u ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen." Dan zullen zij echter daaraan gedenken als wateren die opgedroogd zijn. Evenals een man die van zijn ziekte hersteld is, zich weer gezond voelt en zich herinnert hoe hij zich telkens op zijn ziekbed omdraaide. En dat is een manier van herinneren, die aan de tegenwoordige gezondheid een zoetheid geeft boven hetgeen die anders zou zijn. Het strand aan de Rode Zee was zeker van alle plaatsen de meest geschikte om de Israëlieten op de hoogste toon te doen zingen. En van hetzelfde nut zullen de vernederende omstandigheden van de heiligen voor hen in de hemel zijn. Openb. 15:3. "En zij zongen het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, u almachtige God! Rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen!"

II. Ten tweede een woord over *de rechte tijd van deze verhoging*.

In elke toestand van het kind Gods is hiervoor een bijzondere, bepaalde tijd, en deze rechte tijd is voor ons verborgen.

Wij kunnen alleen in het algemeen zeggen:

1. *Als het werk dat wij in deze wereld hebben te doen, klaar is, dan is de rechte tijd daarvoor aangebroken.* God heeft voor ieder de taak, de strijd, de beproeving, en de arbeid bepaald, en voordat dit alles is afgedaan, kunnen wij in zekere zin niet sterven. Joh. 9:4. "Ik moet werken de werken Desgenen, die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt wanneer niemand werken kan." En 11:9 Jezus antwoordde: "Zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet." Dat werk is:

- ? *Een levenstaak*, een werk van de daad, een werk dat ons door de grote Meester op de handen is gezet om tot eer van God te worden verricht, en tot welzijn van onze medemensen. Pred. 9:10. "Alles wat uwe hand vindt om te doen, doe dat met uwe macht; want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf daar u heengaat." Wij moeten zelfs in onze vernederende omstandigheden onze taak in tevredenheid voortzetten totdat ze gereed is. Is dat niet de rechte tijd

voor de verhoging, wanneer we aan het einde van dat werk zijn gekomen, en aldus ons geslacht hebben gediend?

- ? *Een lijdenswerk.* Een bepaalde maat van lijden wordt het verborgen lichaam van Christus toebedeeld. Het Hoofd van het lichaam heeft dat lijden evenredig over de verscheidene leden verdeeld, en niet eerder is de rechte tijd van verhoging gekomen, voordat dit lijden is volbracht. Paulus zag op zijn leven als een oefenschool van lijden. Kol. 1:24. "Die mij nu verblijde in mijn lijden voor u en vervulle in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus voor Zijn lichaam, hetwelk is de gemeente."

2. *Als die verhoging gekomen is, zullen wij zien, dat deze precies, op de rechte tijd komt, en hoe goed het is, dat ze niet vroeger en ook niet later kwam.* Want hoewel de hemel altijd beter is dan de aarde en het voor ons, rondweg gezegd, beter zou wezen in de hemel dan op aarde te zijn, is er toch een tijd, waarin het met betrekking tot de eer van God en Zijn dienst beter is, dat wij op aarde dan in de hemel zijn. Filipp. 1:24: "Maar in het vlees te blijven is nodiger om uwentwil." En het zal niet de minste reden tot droefheid zijn, als zij daar zijn aangekomen, dat zij zolang in hun vernederende omstandigheden verkeerden, en niet eerder werden thuisgehaald.

Tenslotte nog een enkel woord van toepassing:

- ? Laten de nederigen van hart dus hun vertrouwen niet wegwerpen, welke vernederende toestanden ze ook doormaken, maar zich verzekerd houden, dat er eindelijk een verhoging voor hen zal plaats vinden, al is het niet hier beneden, dan toch zeker hiernamaals. Laten ze dit in het oog houden en zich hiermee troosten, want God heeft het gezegd, Psalm 9:19: "Want de nooddrufte zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." Al zou de nacht ook nóg zolang duren, de morgen zal toch eindelijk komen.
- ? Laat de lijdzaamheid haar volmaakt werk hebben. De landman verwacht de opbrengst van zijn zaad, de koopman wacht op de terugkeer van zijn schepen, de veehandelaar op hetgeen hij jaarlijks int, wanneer hij de opbrengst van zijn kudden inzamelt. Al deze mensen leggen groot geduld aan de dag. Waarom zou een christen ook niet lijdzaam wachten, en geduldig de tijd, die voor zijn verhoging bestemd is, verwachten?
- ? U hebt veel gehoord van (a) de kromming in het levenslot, (b) hoe de nederigheid van geest in vernederende omstandigheden vër de trotsheid van geest te boven gaat, al gaat deze gepaard met een voornaam en voorspoedig levenslot. (c) U wordt geroepen om in uw vernederende omstandigheden u te verootmoedigen en in dat geval wordt uw verhoging verzekerd.
- ? *Besluit: Wij mogen ons verzekerd houden, dat God tenslotte de hovaardigen als een pottenbakkersvat zal verbrijzelen, al zijn ze nog zo hoog verheven, en Hij zegevierend de nederigen, al liggen ze in een diepte van ellende, zal verhogen.*